

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT.

*Seventh day of the Fifth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Tuesday, the 3rd August, 1965.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

EXEMPTION FROM SALES TAX

131—

* 1263 (4781-C) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli)*
Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(a) whether the Government have received the representation, dated 12th February 1965 from the Srikakulam District Tobacco Merchants' Association for exemption from Sales Tax and Licence fee for the petty cigar manufacturers' as they are already paying Central Excise Duty ; and

(b) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :—(a) Yes, Sir.

(b) Tobacco and its products are exempt from the liability to pay sales tax. Registration fees of Rs. 6 only is being collected from the dealers dealing in tobacco and its products, whose total turnover is not less than Rs. 7,500.

As regards the other request of the Association for withdrawing the imposition of additional licence fees by the Municipalities and Panchayats on petty cigar dealers, a copy of the representation has been sent to the Director of Public Health by the Health, Housing and Municipal Administration Department for taking necessary action.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్ష, representation వచ్చిన తరువాత excess చెల్లించిన tax ను refund ఇచ్చారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy:— I do not have the information. I shall verify and let the Member know within 2 days.

శ్రీ ఎన్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం):— ఇప్పుడు దానిని హెల్తు దైరెక్టర్ కి పంపించాం అన్నారు. సేల్సు టాక్సు గురించి రికమెండ్ చేస్తూ పంపించారా లేక ఊరికేనే పంపించారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇది లై సెన్సు యివ్వవలసిన విషయమై కాని సేల్సు టాక్సు విషయం కాదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— అధ్యక్ష, రాయచోటిలో పండించే పొగాకుకి వేసిన టాక్సు ఎక్కువగా ఉంది. దానిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అది బహుశా గౌరవ సభ్యులు సెంట్రల్ టాక్సెస్ విషయమై అంటున్నారను కంటాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు):— మీరు మ్యూనిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషనుకు వారికి పంపించినప్పుడు లై సెన్సు యివ్వడంవల్ల వచ్చే డబ్బు స్టేటు ఫైనాన్సులోంచి యిస్తాం వారిని కన్సిడర్ చేసి కోరిక మన్నించాలని వ్రాశారా. లేక forwarded అని ఊరుకున్నారా ? అలా ఊరుకుంటే మాకు డబ్బు లేదంటారు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పంపించినాం. అంతే.

ADVANCE COLLECTION OF SALES TAX.

182—

* 1115 (5296) Q.—*Sarvasri S. Vemayya and P. Rajagopala Naidu [Put by Sri V. Satyanarayana (Penugonda)]*:— Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) whether the Government are aware of the fact that the sales tax officials are collecting the Sales Tax in advance in the State now; and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri N. Ramachandra Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Section 15 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act 1957 provides that the tax payable under the Act may be provisionally assessed in advance during the year in monthly or other prescribed instalments on the basis of the estimated or actual turnover of dealer. Rule 16 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules provides that a provisional assessment may be made for the year on the basis of the return of turnover submitted for the previous year. The taxes paid by dealers in the current year are only advance taxes and are subject to confirmation on final settlement of the accounts of the dealers.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ:— అధ్యక్ష, వర్తకుల దగర advance tax వసూలు చేసినప్పుడు వేలకొలది రూపాయలు పుచ్చుకుని 10-20 రోజుల తరువాత refund చేయడం వేలకొలది పెట్టుబడిపెట్టినవారు avoid చేయడం జరుగుతున్నది. అఫీసర్లు అందుబాటులో obligations fulfil చేశారు కాబట్టి fraud చేయడానికి వీలువుతుంది. దానికి అవకాశం లేకుండా actual గా ఎంత వసూలు చేయాలో అది వసూలు చేయడానికి తగిన ఉత్తరవులు జారీచేస్తారా? ఎక్కువ వసూలు చేయడం ద్వారా fraud జరిగింది. లక్షల రూపాయలు వసూలుచేశారు ప్రతి మార్కెట్టులో.

Sir N. Ramachandra Reddy:— That happens generally only in the month of March. It happened in some places this year and instructions have been issued in this regard.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:— అధ్యక్ష, రివిన్యూ అధికారులు ఎక్కువ డబ్బు వసూలు చేశామని inflated accounts చూపించడానికి పెద్ద మొత్తాలు వసూలు చేసి వెంటనే ఆరు రోజుల తరువాత refund చేయడం ద్వారా గవర్నమెంటును cheat చేయడం misguide చేయడం అవుతుంది. మార్కెట్లోనే జరుగుతుందన్నారు. దానిమీద ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అది యిక ముందు జరుగకూడదని ఉత్తర్వులు యివ్వబడినవి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Intentional గా చేసినది చిన్న పౌరపాటు కాదు. ప్రతిచోటా రివిన్యూ బోర్డు మెంబరు కూర్చోని అఫీసర్లను పిలిచి ఈ విధంగా చేయాలని చెప్పి మళ్ళా వారి రోజులలో refund యిచ్చి inflated accounts చూపిస్తున్నారు. ఈ విధముగా misguiding, misleading చేసినవారిమీద ఏమి చర్య తీసుకున్నారు?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అదే యిది వరకు మనవిచేశాను. అది మార్చి నెలలో కొన్ని చోట్ల జరిగింది. అన్ని చోట్ల జరగలేదు. దాని ననుసరించి జరుగ కూడదని instructions యిచ్చినాము. ఇక ముందు జరగదనుకుంటాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారికి యివ్వవలసిన సేల్సుటాక్సు మన గవర్నమెంటే వసూలు చేస్తారు. అందుచేత సెంట్రల్ టాక్సు కోసం ఒకసారి పుస్తకాలు తెమ్మంటారు. ప్లేటు టాక్సు కోసం మరొకసారి తెమ్మంటారు. రెండూ ఒకేసారి తెమ్మనవలసినదని అడగాలని కోరిక ప్రబలంగా ఉంది. ఆ విధముగా ఇక ముందు జరగాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:— That will be examined, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల):— Inflated account చూపించి refund కేసినవారిని అధమం transfer అయినా చేయండి అని represent చేశాము. అట్లా చేయకపోవడంవల్ల information బయటపెట్టిన వారిమీద harassment జరుగుతున్నది. Complaint రుజువైతే వెంటనే transfer చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—If there is harassment, certainly action will be taken.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ):—అసలు వారు అట్లా ముందుగా వసూలు చేయడానికి కారణం ఏమిటి?

Mr. Speaker:—He has said that there is provision in the Act.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఆ టీక్లలో వసూలు చేయడానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—Target reach చేయడానికి anxiety లో మార్కెట్లో ఏప్రిల్లో చేస్తే చేసివుండవచ్చు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—గవర్నమెంటుని మోసం చేయడానికి చేసిన పని అది, Misguide చేశారు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—మోసము ఏమీలేదు. ఒకవేళ inflated figures చూపించినప్పటికీ refund అయినప్పుడు తెలిసిపోతుందికదా.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—వసూలు చేయాలని targets fix చేసినంతవారత advance collections చేసి తరువాత refund యివ్వడం మంచిదా? Is it not cheating the Government?

Sri N. Ramachandra Reddy:—There is no fraud. Only in their anxiety they have collected in the month of March. As a matter of fact, they should have collected in the month of April. This has been rectified.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి):—Fraud కాకపోవచ్చు. కాని వర్తకులను అదేపనిగా యిబ్బందులకు గురిచేయడం dupe చేయడం జరుగున్నదికదా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—I have already admitted, Sir, that the discrepancy was there in some places and that would be rectified.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):—మంత్రిగారు చెబుతూ 'already there are cases like that' అన్నారు. Rectify చేయడానికి ఏమి action తీసుకున్నారు? Fraud అవునాకాదా అని కాదు. Inflated accounts నష్టంగా కనిపిస్తున్నప్పుడు action తీసుకున్నారా లేదా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—The hon. Member Sri T. Vishwanatham has written to me and I have forwarded it to the Board of Revenue or necessary action.

Mr. Speaker:—That is, the people who are themselves responsible for this: (Laughter)

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):—ఈ విధముగా చేయాలని దివిన్యా బోర్డు instructions క్రిందికి పంపించారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—Instructions ఏమీలేవు. Targets ఉంటాయి. Targets ను reach చేయడానికి జరిగితే జరిగాయి. అక్కడక్కడ జరిగింది. దానిని సరిచేస్తున్నాం. As a matter of fact, assessments are made in advance, but collections are usually made in the following months.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ (కర్నూలు):—బోర్డు మెంబరు అక్కడ కూర్చుని target fulfil చేయించడానికి జబర్నస్తిగా వసూలు చేయించారని allegation వస్తే దానిని ఆ బోర్డు మెంబరుకే రిమార్కులకోసం పంపిస్తే, దాని పర్యవసానం ఆలోచించరా? మంత్రివర్గం ఏదైనా బలమైన చర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—బోర్డు మెంబరు అక్కడ కూర్చుని చేయించి నట్లు నాకు తెలియదు. అక్కడనే కూర్చుని చేయించనవసరం లేదు. ఇక్కడ కూర్చునికూడాచేయించవచ్చు. అక్కడక్కడ జరుగవచ్చు. వారు anxiety ప్రకారంగా చేశారు. దాని సనుసరించి rectify చేస్తున్నారు. బోర్డు మెంబరు instructions ఇచ్చి చేయించారన్నది వాస్తవం కాదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—అధ్యక్ష, నేను వ్రాసిన దానిమీద action తీసుకొంటున్నాను అన్నారు. అంతవరకు కృతజ్ఞతే. ఇవాళ పుచ్చుకొని మరునాడు refund చేయడము. ఇవాళ పుచ్చుకొని 2 రోజులలో refund చేయడమువంటి instances చూపించాను. Transfers ఎందుకంటే మరొకమారు చెబుతాను. Information బయట పెట్టారు. మిమ్మల్న, మీ తాలూకువారిని ఇలా చేస్తాను, అలా చేస్తాము అని బాధ పెడుతున్నారు కాబట్టి, ఇటువంటి దుర్మార్గం జరిగినపుడు వెంటనే ఆఫీసర్లను transfer చేస్తే further enquiry కి వీలు అవుతుంది. Recurrence లేకుండా వీలవుతుంది అది ఆలోచిస్తారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—I have already answered, Sir. If harassment is there, certainly action will be taken.

శ్రీ పంకా సత్యనారాయణ:—అధ్యక్ష, ఇలా అదనముగా వసూలుచేసి refund చేసిన సొమ్ము పుచ్చుకొన్న సొమ్ము అంతా ఇవ్వకుండావున్న సందర్భాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినవా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—A separate question may be put. It involves collection of figures from various districts and various places.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష, ప్రతి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ కు వచ్చి సేల్సు టాక్సు ఆఫీసర్లను పిలిపించి ఈ విధంగా targets చేయకపోతే ముందు చెబ్బి తింటాము. ఎక్కువ మొత్తాలు వసూలు చేయడని రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు స్వయముగా చెప్పారు. ఆ విషయములో ఏమి చెబుతారు? ఎవరైతే నేరము చేశారో వారికే కౌగితం పంపించామని అంటున్నారు. దానికి ఏమైనా పునర్విచారణ వున్నదా?

Mr. Speaker:—That allegation is denied by the hon. Minister.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—శాఖలతోసహా ప్రోగ్రామ్ ఇవ్వమనండి. నేను చూపిస్తాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—ప్రోగ్రామ్ వుంటే వుండవచ్చు. ప్రోగ్రామ్ పేటు మొత్తముమీద వుంటుంది. వేరే కార్యక్రమాలకు వుంటుంది. ఇదే అక్కడ చెప్పారని I do not know how.....

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—ఈ విషయములో మెమోరాండము ఇవ్వడము, press లో పేటుమెంట్లు వచ్చినవని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చినపుడు పరిశీలించి అట్లా చేశారని అడిగారా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—అడిగాము.

SALES TAX EVASION.

133—

* 1102 (5230) Q.—*Sarvasri K. Mara Reddy and S. Vemayya [Put by Sri P. Rajagopala Naidu]*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) number of Sales Tax evasion cases detected in 1964-65 in our State; and

(b) the income derived by the Government from these cases?

Sri N. Ramachandra Reddy:—(a) 11,326.

(b) Rs. 61,26,761.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి:—అద్యక్ష, వారి నుంచి ఇంకా ఎంత మొత్తము వసూలు చేయవలసివుంది?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:—Number of cases detected, తరువాత tax levied, penalties levied, total మనవి చేశాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—ఎక్కడయితే detect కాబడినవో వారిమీద charges frame చేశారా?

Sri N. Ramachandra Reddy:—Penalties have been levied and fees have been levied.

LIFT IRRIGATION SCHEME FOR PAMPAD.

134—

* 278 (2839) Q.—*Sri Ramachandra Rao Deshpande (Narayanekhed)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the Government have any proposal to take up the lift irrigation scheme of Pampad village of Zaherabad taluk, Medak district on the Manjira river, which is expected to irrigate about 30,000 acres of fertile land;

(b) if so, when would it be taken up; and

(c) if not, the reasons therefor?

The Minister for Public Works (Sri A. C. Subba Reddy) :—(a) The scheme is under investigation.

(b) The question of taking up the scheme will arise only when the detailed investigation of the scheme is completed and the scheme is found technically sound.

(c) Does not arise.

*Sri Ramachandra Rao Deshpande :—*I do not understand, Sir, how it is said that the scheme is under investigation, because in December 1962 it was said that the scheme has been completely investigated and found to be remunerative and it would be taken up. Now we are being told that it is under investigation. How can the two be reconciled?

*Sri A.C. Subba Reddy :—*It was investigated by the Agriculture Department in 1962 and found not remunerative because the cost of pumping would come to Rs. 100 per acre.

*Sri Ramachandra Rao Deshpande :—*In reply to a question on December 11, 1962, it was stated that the survey of Pampad village revealed that it was a remunerative one. That being so, I do not know how it can be stated now that it is not remunerative. That was a reply to starred L.A.Q. No. 392 (375).

*Sri A.C. Subba Reddy :—*In 1962 the Agriculture Department had investigated it and the pumping height I was told would be 70 feet. So, the cost per acre would be Rs. 100. If the Government thinks it is feasible it can be done. If the ryots are prepared to pay, we can do it.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి స్పీచ్ లో lift irrigation schemes 109 తయారు కాబడినవని 79 అమలులోకి వస్తున్నవని, దానికి కోటి రూపాయలు మంజూరయినదని చెప్పారు. దేశపాండేగారు అడిగిన ప్రశ్నకు అది un remunerative అంటున్నారు. ఆ 79 స్కీములలో తెలంగాణాకు ఒక్కటి రాలేదని వింటున్నాము. అది వాస్తవమా? వాస్తవము కాకపోతే ఎన్ని స్కీములు రాయలసీమకు, తెలంగాణాకు, ఆంధ్రకు యిచ్చారు?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ పి. రాజగోపాలయ్య :—అధ్యక్ష, రామచంద్రరావు దేశపాండేగారు ఒకటి చెప్పారు—A survey of pampad village revealed that it is a remunerative one. అని ఒకసారి reply చేశారని ఇప్పుడు remunerative కాదని అంటున్నారు. Remunerative కాదని అంటే ముందే రు. 100 అవుతుంది. Remunerative కాదని చెప్పి వుండాలి. కాని అప్పుడు remunerative అని చెప్పి ఇప్పుడు కాదని, రైతులు రు. 100-లు pay చేస్తే కాని సాధ్యముకాదని అంటున్నారు. అప్పుడు information తప్పి, ఇప్పుడిచ్చిన information తప్పి, అది పరిశీలన చేసారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—రెండూ సరే నవే. The Agriculture Department thought it was remunerative 100 రూ.లు ఇస్తే సరిపోతుంది. Under the instructions of the Central Government, the scheme should not cost more than Rs. 300 per acre; this costs Rs. 400 plus Rs. 100 as pumping charges. In those days the limit was not there. Now the Central Government has put a limit for this.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అదృశ్య, మంత్రిగారు, కేంద్రము ఏదో scale నిర్ణయించినదని చెబుతున్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్కేలు ప్రకారము ఎకరానికి ఎంత lift irrigation కి ఖర్చు పెట్టవచ్చును. Lift irrigation charges ఎంత అవుతాయి? ఎంత రైతులు భరించాలి? గవర్నమెంటు ఎంత భరించాలి అనేది స్కేలు వుందా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఉంది. ఎకరానికి రూ. 300-లు పైన వుండకూడదు అని. Electricity వుండేపోతే 3 మైళ్ళ లోపున వుండాలని. వండింగ్ చార్జెస్ 40 రూ.ల పైన పోకూడదు. రైతులు, సెంట్రల్ గవర్నమెంటు crash programme క్రింద మొదటి సంవత్సరం 1/3rd, రెండవ సంవత్సరం 2/3rd, మూడవ సంవత్సరం రూ. 40 లు pay చేసుకోవాలని వుంది.

RISE OF THE WEIRS OF NIZAMSAGAR.

135—

*535 (4899) Q.—*Sri Ramachandra Rao Deshpande*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the weirs of Nizamsagar are being raised by a few feet;

(b) if so, the details thereof;

(c) if so, whether any villages are likely to be submerged under the same; and

(d) if so, the list of such villages be furnished?

Sri A.C. Subba Reddy:—(a) The proposal of raising the full reservoir level of Nizamsagar is under examination.

(b), (c) and (d) The scheme is at the stage of preliminary investigation only and no details are available.

Sri Ramachandra Rao Deshpande:—The hon. Minister has observed that the proposal is under examination. Can we know at least a few details of the scheme?

Sri A. C. Subba Reddy:—It is under examination whether the weirs would have to be raised or the sluice gates. First of all, what is the silt that is deposited in the tank has to be found out and our research laboratories are doing it. It has also to be found out whether the foundations for the dam have to be raised and whether the sluice gates will work properly if they are raised.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అద్యక్ష, గత సంవత్సరము నిజామ్ సాగర్ క్రింద పొలాలకు నీరు లేనందువల్ల పంటలు ఎండిపోయినట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? దానికి మార్గమేదైనా ఆలోచిస్తున్నారా? పంట దెబ్బతిన్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—సమయానికి వర్షము లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—కాలవల రెవెన్ లో తేడావచ్చినందువల్ల నీరు అందలేదని దానివల్ల పంట దెబ్బతిన్నదని తెలిసినది. దాని సంగతి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—కాలువల సరిగా లేకకాదు, సరిగానే వున్నవి. పోయిన సంవత్సరము వర్షాల లేక ఆలస్యముగా నీరు వచ్చినది, కొంత ఆలస్యముగా పైరులు పెట్టవలసి వచ్చినది. ఇవాళ irrigate చేస్తున్న lands సరిగా అంత quantity of water లేకుండా వుండబట్టి దీనిని raise చేద్దామా, చిన్నవి చేద్దామా ఏమి, ఎంత silt అవుతుంది. ఇదంతా examination లో వుంది.

YELERU RESERVOIR

136—

*698 (5486) Q.—*Sarvasri Ch. Mallikharjuna (Yellavaram) and V. Mutyala Rao (Jaggampet)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) when the Yeleru Reservoir Scheme in Peddapuram taluk, East Godavari district will be taken up and what is the estimated amount therefor;

(b) whether it is a fact that the Government have taken a decision to construct an anicut at Singupalli village to the Maderu canal which joins Yeleru under the Agency development schemes; and

(c) whether tenders have been invited for the same?

Sri A.C. Subba Reddy:—(a) The Yeleru Reservoir Scheme in Peddapuram taluk, East Godavari district is proposed to be taken up during IV Five Year Plan. The scheme is likely to cost Rs. 197.0 lakhs.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

WATER SUPPLY FROM GUBBALAMANGIVAGU.

137—

*552 (4974) Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy (Konigiri [Put by Sri P.V. Ramanna (Kondakarla)]*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

158—2

(a) whether the Government propose to sanction any scheme for the supply of water from Gubbalamangivagu in Bhadrachalam taluk, Khammam district;

(b) whether the estimates have been prepared for the said scheme;

(c) the estimated cost of the said scheme; and

(d) whether the said scheme has been sanctioned?

Sri A.C. Subba Reddy :—(a) It is presumed that the hon. Member is referring to the supply of water from Gubbalamangivagu for irrigation purposes and if so, the answer is in the affirmative.

(b) Yes, Sir.

(c) Rs. 10.98 lakhs including direct and indirect charges.

(d) Yes, Sir. In G.O. Ms. No. 1179 P.W.D. dated 30-4-1965.

CONSTRUCTION OF RESERVOIR AT KONAPUR IN ARMOOR TALUK.

138—

* 595 (5126) Q.—*Sri Vijayaranga Rao (Metpalli)* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether there is a proposal under consideration to construct a reservoir at Konapur village in Armoor taluk;

(b) the villages that will be benefitted; and

(c) the estimated amount of the work?

Sri A. C. Subba Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) & (c) As this scheme is still under investigation and the proposals are not yet finalised, it will not be possible to furnish the names of villages that would be benefitted and the cost involved.

WIDENING OF PEDDAVAGU IN DEVARAKONDA TALUK.

139—

* 689 (5452) Q.—*Sri Y. Peddayya (Devarkonda)* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether the Government are in receipt of any comprehensive report from the Nalgonda district Collector for widening the Peddavagu at Brovanumpalli village in Devarkonda taluk in 1963; and

(b) if so, when the work will be taken up?

Sri A. C. Subba Reddy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య:—ఈ వాగు మీద ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి సర్వేచేసి ఆయకట్టు తక్కువ, ఖర్చు ఎక్కువ అని క్యాన్సిల్ చేసి తిరిగి ప్రపోజర్స్ పంపించమని కోరారు. పది సంవత్సరాల క్రితం సర్వే చేయబడింది. గత సంవత్సరం డెవ్లప్మెంట్ కలెక్టరుగారి నుండి 2 లక్షలు మరమ్మత్తు అవుతుందని ప్రభుత్వానికి రిపోర్టు వెళ్లింది. మరి మంత్రిగారు 'నో' అని అంటున్నారు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—ఏటిని వెడల్పు చేయటానికి స్క్రీము వున్నదా అంటే లేదన్నాను. పాత అనకట్టవుంది. దానిని రిపేరు చేస్తే ఒక కాలువ క్రింద 202 ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. రెండవ కాలువ క్రింద 70 ఎకరాలు సాగుబడి అవుతున్నది. అనకట్ట రిపేరుచేస్తే 620 ఎకరాలు సాగుబడి అవుతుంది. అందుకు 94 వేల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. ఇన్వెస్టిగేట్ అయింది, తొందరగా చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకొంటుంది.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య:—అది కరువు ప్రాంతం కాబట్టి త్వరగా చేయస్తారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—94 వేల రూపాయల పనిచేయటం సులభమే తొందర తోనే చేయటానికి ప్రయత్నిస్తాము.

FIRE STATIONS

140—

* 64 (4548) Q.—*Sarvasri K. Satyamarayana, (Repalle) K. Mara Reddy (Kondur), P. Narayana Reddy (Mydukur), P. Rajagopal Naidu and M. Laxshmanaswamy (Kankipadu).*—Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) how many fire stations were opened in 1963-64 and in 1964-65 in the State;

(b) whether the Repalle Municipality passed a resolution offering free site and construction of sheds for the fire station; and

(c) if so, what steps has the Government taken to open a Fire Station there?

The Minister for Home (Sri Mir Ahmed Ali Khan):—(a) 1 Fire Station was opened in 1963-64 and 5 Fire Stations were opened during 1964-65.

(b) Yes, Sir.

(c) The establishment of a Fire Station at a place depends upon its need and suitability from technical, commercial and administrative points of view on a State-wise priority basis. A fire Station at Repalle Town will be established as and when its turn comes in the phased programme on the State-wise priority basis.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి:—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ సర్. నేను కంకిపాడుకు సంబంధించి స్పెసిఫిక్ గా ప్రశ్న పంపిస్తే దీనిలో కలిపారు. కనుక నా ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చేట్లులేదు. దానిగురించి ఆలోచిస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—మీరు సప్లమెంటరీలు అడగండి. మీరు అడిగిన దానిని కూడ డిపార్టుమెంటుకు పంపించి వుంటారు. దానికికూడ ఇన్ఫర్మేషన్ కలెక్ట్ చేసి వుంటారు. మీరు సప్లమెంటరీలు అడగండి. సమాధానం రాకపోతే చూద్దాం.

Sri P. Rajagopala Naidu.—Mr. Speaker, Sir, We want to know the details of the fire stations which have been opened during 1963-64 and 1964-65. The Minister said that it will come in the phased programme. What are the stations to be opened as per the phased programme? What are the details of the phased programme, we wanted to know. When Repalle Fire Station will be established?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—At Srisailem Project area one fire station was opened in 1963-64 and in 1964-65 one at Kavali and one at Medak, one at Gadwal and one at Sanathnagar and another at Tunj. Therefore five fire stations were opened in 1964-65. It is the intention of the Government to open one fire station atleast in one taluk. Out of 172 taluks, only in 48 taluks, till now, fire stations have been established and to open at each taluk it will take time according to the ways and means position. The criteria depends on so many factors like the population and the nearness of another fire station, etc. Therefore Repalle fire station will also come at the time of its turn when compared to other places where the opening of fire station is more necessary. According to that it will be given preference.

Sri P. Rajagopala Naidu.—With regard to Repalle the Municipality has passed a resolution offering free site and construction of buildings also. Therefore, I want to know from the Minister whether priority will be given to that?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—There are five fire stations in Guntur district. There is a fire station at Tenali, Ongole and Chirala, and there are places which are at a distance of about 80 miles from the existing fire station. Therefore, that will be given preference, even though the Municipality has offered free site. That will be taken into consideration when priorities are fixed.

Sri Tenneti Viswanatham.—Having regard to the conditions of these huts and placed in Visakhapatnam and Srikakulam Districts where all of them are thatched and of inflammable material, will the Minister think of taking some immediate steps to instal more fire station in those areas? Secondly Sir, talking about the criteria he was pleased to say—he used the word 'commercial' also—did I hear the word correctly? Did the hon. Minister also say commercial considerations? The hon. Minister may please read out the answer to (c) and if so, what they are?

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—There are weekly shandies and these are the considerations according to the commercial needs.

Sri Tenneti Viswanatham.—Therefore, the Fire Department have got a different meaning for the word commercial—nearness shandies and other things.

Sri Mir Ahmed Ali Khan.—Not only shandies but there are places where timber depots are there. So many commercial things are to be taken into consideration when there is the question of priority.

Sri Tenneti Viswanatham.—Mostly in 90% of the villages, 99% of the houses are built up with inflammable materials. Until we are able to give them better roofing, will the hon. Minister be able to give us more fire stations?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There are already for four fire stations in Visakhapatnam and Srikakulam division but all the taluks should be taken according to the priority basis.

Sri G. Latchanna (Sompeta) :—The hon. Minister was pleased to say that the policy of the Government is to open fire station in every taluk head-quarters but he himself has admitted that so far only 48 taluk head-quarters have got fire stations. If that is so, what is the phased programme and in what year they are going to complete this scheme as per their plan and phased programme? May I know about the date?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—During 1963-64 only one fire station was opened but during 1964-65, five fire stations could be opened. According to the budgetary position and the ways and means position, it can be increased.

Sri G. Latchanna :—When there is no phased programme at all by the Government regarding the opening of the fire stations and also their plan is not able to cover this proposal of opening of fire stations will they only allow the fire to be rampant?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—We take the view of the Collectors and also the people who represent the area. Considering all these things, we will decide which fire station should be taken up this year.

Mr. Speaker :—What the Member's question is, whether the Government has fixed any time limit before which they are going to complete this.

The Chief Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) :—We have no programme but whenever finances are available we start 5, 6 or 7. It is a non-plan expenditure, Sir.

Sri Tenneti Viswanatham :—In answer to (c), I thought there is a phased programme.

Mr. Speaker :—It is phased programme according to the availability of the finances.

Sri Tenneti Viswanatham :—Even When there is a phased programme, where do we go? That is the problem. Fire do not come in a phased order.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Plan programme is different from phased programme. Phased in the sense every year we take up some based on the recommendations of the Director of Fire Services. That is all. There is no plan as such. There cannot be. It is a non-plan expenditure.

Sri M. Lakshmanaswamy :—Will the Government consider to include this opening of fire stations in plan schemes, Sir, i.e., the desirability of opening fire stations in plan schemes?

Mr. Speaker :—It is desirable to draw up a plan scheme, fixing the time limit and completing that phased programme within that period.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—We cannot fix it. According to ways and means position it will be done and also according to the budgetary position.

Sri T. K. R. Sarma :—What is the position with regard to the number of fire stations that can be opened in 1965-66 ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—It is under consideration.

Mr. Speaker :—Possibility of opening of new fire stations during the current year.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The places are not finally decided.

Sri T. K. R. Sarma :—What is the number ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—That also has not yet been decided. It will be taken up.

Sri G. C. Venkanna :—Whether it is in plan programme or outside the plan programme, when the Government is thinking of opening of five or six fire stations per year we ask the Minister to be just kind enough to prepare a plan to start these fire stations according to the plan with regard to the needs and necessities of the people ?

Mr. Speaker :—That is the question of Sri M. Lakshmana Swamy. He said there is no possibility.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Depending upon the money every year we start 5, 6 and some times seven.

Sri A. Sarveswara Rao :—In establishing the fire stations there is one aspect of commercialism. But the thing has become very confusing. Let the Chief Minister explain what commercial aspect is involved in this.

Mr. Speaker :—It does not mean any profit motive or anything like that.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—No profit motive. What is the profit motive in opening the fire stations ?

Sri K. Govinda Rao :—The fire stations that are being opened now, is the Government having two engines or one engine unit.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—Because we will have to open one in each district we will have to open 20 fire stations.....

Mr. Speaker :—He is asking about the Units.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—According to the needs. There are various types of fire engines and fire brigades. Therefore according to the necessity they are provided.

سری جی ملا ریڈی (سلطان آباد) :- جنگلات میں جہاں آگ لگ جاتی ہے کیا اسکے روکنے کا بھی کوئی انتظام کیا جاتا ہے؟

شری میراحمد علی خان :- ان تمام باتوں کا لحاظ رکھہ کر ہی فائر اسٹیشن قائم کئے جاتے ہیں۔

شری راجندر ریڈی (بھونگیر) :- ہر تعلقہ ہیڈ کوارٹرس پر فائر اسٹیشن قائم کرنے کی تجویز ہے تو کیا ناگنڈہ کے تعلقہ جات ناگنڈہ - بھونگیر اور سریا پیٹ جو ہر لحاظ سے بڑے تعلقے ہیں فائر اسٹیشن قائم کئے جائیں گے - یا کم از کم بھونگیر اور سریا پیٹ میں فائر اسٹیشن قائم کرنے کا انتظام کیا جائیگا؟

شری میراحمد علی خان :- اسکے متعلق غور کیا جائیگا۔

FIRE STATION AT RAJAMPET.

141—

*67 (4598) Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* :—Will the hon. Minister for Home be pleased to state :

(a) whether there is any fire station at Rajampet, Cuddapah district ; and

(b) if not, when it will be opened there ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—(a) No, Sir.

(b) It will be established as and when its turn comes as per a phased programme.

Sri P. Rajagopala Naidu :—I want to know which is the nearest fire station and at what distance it is ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There is a fire station at Cuddapah, Proddutur and Jammalamadugu. I do not know the exact distance.

Sri G. Latchanna :—Hon'ble Minister just now replying to the question of Sri P. Rajagopala Naidu told that there is a phased programme but our Hon'ble Leader of the House says there is no phased programme. Which is correct ?

Mr. Speaker :—There is neither a plan programme nor a phased programme.

Sri G. Latchanna :—If I remember correct the Chief Minister was pleased to say that there is no phased programme or plan programme as such. The only thing is that when we feel the necessity and when we find money we will think of opening something. That was the clarification given by the Leader of the House but the Hon'ble Minister in his reply says that it will be taken up according to the phased programme. As per the phased programme when it will be completed ? I want the date ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—It is not a plan programme as I said. Plan sponsored కాదు. యీ సంవత్సరం కొన్ని, వచ్చే సంవత్సరం కొన్ని యీ విధంగా phasing ప్రకారం open చేయాలి. According to need ను బట్టి చేస్తూ వుంటారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అధ్యక్షా, యీ సంవత్సరం కొన్ని, ఆ సంవత్సరం కొన్ని అంటే ఏ సంవత్సరానికి ఎన్ని అనేదే నా మనవి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అదే లేదని మనవి చేశాను కదా.

Sri V. Visveswara Rao :—If I understand well the Hon'ble Chief Minister already gave a reply but there is no phased or plan programme but it is purely outside the plan we are spending and for 1965-66 they have not yet decided as to how many stations will be opened and where they will be provided. For 1965 we have passed six months and we have not yet fixed the centres. What is all this? Have you got any programme to plan in 1965-66.

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is some programme how many and at what places, whether it is one engine or two engine untill that will be decided in due course. 1965-66 begins only from April 1965.

Sri V. Visveswara Rao :—Even then we have passed four months, but we have not yet come to any conclusion.

శ్రీ టి. ఆర్. కె. శర్మ :—అధ్యక్షా, ఏ సంవత్సరానికి ఎన్ని open చేస్తారో phased programme లేదని చెప్పారు. కాకపోతే యీ సంవత్సరం వీటి కోసం చేసిన allotment ఎంత? Number of Fire Stations ఎన్నో వివరాలు చెప్పగలరా?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There are so many proposals. Therefore, it will be decided very soon, and the work will be taken up and we will try to finish them within the year.

Sri T. K. R. Sarma :—What is the amount allotted for this year?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—About the total amount I have no information with me now. But for the information of the Hon'ble members I may add that for the opening of the fire stations about Rs. 22,000 non-recurring expenditure and Rs. 22,000 towards recurring expenditure was incurred per annum.

PANCHAYAT RAJ ENGINEERING STAFF

142—

*190 (5632) Q.—*Sri P. Gunnayya (Put by Sri Ch. Gangi Setty)* :—Will the hon. Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) whether any schemes have been prepared by the Government for increasing the Panchayat Raj Engineering Staff in the State; and

(b) if so, the details thereof?

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—69 పార్లమెంట్ కి 31 పని చేస్తున్నాయని అన్నారు. మిగతా 38 ఎందుకు పనిచేయడం లేదు? పనిచేస్తున్న 31 మీద యెంతలాభం వస్తోంది నెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు యీ సొసైటీలకు భూమి యివ్వకపోవడంవల్ల 38 పనిచేయడంలేదు. ఇచ్చినతరువాత దానిని వ్యవసాయంలోనికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. చాలావరకు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలక్రితమే మొదలు పెట్టారు. ఇప్పుడు లాభంతో పనిచేస్తున్నవి మూడు, నష్టంతో 4 పనిచేస్తున్నాయి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—4 సొసైటీలలో నష్టం ఎంత? 3 సొసైటీలకు వచ్చిన లాభం ఎంత? 31 లో 24 రెండు సం॥ల క్రింద మొదలు పెట్టారని చెప్పారు. ప్రభుత్వంవాటాకి ఎంత డబ్బు advance యిచ్చినది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—3 సొసైటీలకు లాభం రూ. 636.4 సొసైటీలకు వచ్చిన నష్టం రూ. 89,057 లు.

Mr. Speaker:—So, the co-operative farm is working.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అదృష్టం, నష్టం చాలా వచ్చిందండీ. కానీ 38 సొసైటీలకు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ వారు భూమి యివ్వలేదన్నారు. భూమి యిచ్చిన తరువాతనే సొసైటీలు register చేస్తారు. ఇవన్నీ Collective Farming societies, భూమి లేకుండా సొసైటీలను యెందుకు farm చేశారు? రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు భూమి ఎందుకు యివ్వలేదో చెప్పతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ భూమి యిస్తానంటే register చేశారండీ. భూమి యివ్వడానికి కొంచెం ఆలస్యమవుతున్నది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—Collective farming societies కి రైతులు ఏమైనా భూములు చేర్చారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—Collective farming societies కి రైతులు భూములు యివ్వరండీ. Landless labour కొరకు గవర్నమెంటు lands కొని లేకపోతే ఎవరిదగ్గరైనా కొలుకుకొని తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. శ్యాంసుందరరావు(అచంట):—అదృష్టం మనదేశానికి వచ్చినటువంటి కాండీశీకులకు ఆయాజిల్లాలలో ప్రభుత్వం భూములు కేటాయించినట్లుగా తెలిసింది. అలా కేటాయించిన భూములవారికి సహకార వ్యవసాయ క్షేత్రాలు పెట్టదలచారా? యింత వరకు ఎన్నిపెట్టారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—ఇంతవరకు కాండీశీకులకు వ్యవసాయ సహకార క్షేత్రాలు ఏర్పాటు చేయలేదు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:—సొసైటీ పార్లమెంట్ చేస్తేగాని భూమి యివ్వనంతోంది రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ భూమి యిస్తేగాని register చేయమని వారు అంటున్నారు. చాలాకాలంగా యీ సమస్య వస్తోంది. దీనికి

పరిష్కార మార్గం యేమీ కనిపించడం లేదు. ఇద్దరు మంత్రులు దగ్గరే ఉన్నారు. ఒక్క నిమిషం ఆలోచించుకుని announce చేస్తే బాగుంటుంది. A problem has been facing us for a long time. It cannot be solved unless some pressure is put on them. Will the hon. Minister please use his good offices.

శ్రీ జి. రామస్వామి:—త్వరగా భూమి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తామండీ.

Mr. Speaker:—Let us take up the Short Notice Questions now.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

FIRING AT RAJAM-BHIMAVARAM.

T60-A

S. N. Q. No. 1432-G—*Sarvasri P. V. Ramana, K. Govinda Rao, G. Lachanna and P. Rajagopal Naidu*: Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that firing took place on 20th July, 1965 on the un-armed people in the village of Rajam-bhimavaram, Chodavaram taluk, Visakhapatnam district by some land-lords led by Panakala Raju resulting in eight deaths; and

(b) if so, the circumstances that led to the firing and the action taken by the Government thereon?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—(a) Yes, Sir.

(b) There was a dispute over the demarcation of the border-line of land owned by Karim Sahed and situated in Ulavapad of Kandukur taluk between the deceased, Karim Sahab and accused Ganapathi Raju, Panakala Laxminarasimha Raju of Chodavada village. The deceased planted Casurina plants about 8 years ago. No objection was raised by the accused then. When the Casurina trees were fit to be cut, the first accused objected for cutting the trees on 6th July, 1965; as a result of which cutting was stopped. The deceased employed four Gurkhas as watch-men for his tope. This enraged the first accused. Having come to know that the deceased proposed to cut all the trees in his grove including those in the disputed area on 20th July, 1965, he sent about 25 of his men on 19th July, 1965 to watch the situation. Anticipating the trouble, the deceased sent for Panchayat Board Members and other elders of Bhimavaram and Kundaram villages. On 20th July, 1965 they arrived at the spot at about 9 a.m. The first accused along with others armed with fire arms, sticks and knife went there. Discussions took place at length, at the end of which the mediators were leaving the place apprehending trouble from the accused, who were in an aggressive mood. Just then the first accused fired one round in the air after which the accused persons fired at Karim Sahab and his coolies indiscriminately with fire arms. Kareem Sahab and six others died on the spot and five others were injured. One injured person, among the five, died in the Hospital subsequently.

On receiving information, the Superintendent of Police and other Police Officials rushed to the spot. Armed Reserve Party was deployed to maintain law and order. A special team of Police Officers was formed to investigate into this case. All the weapons were confiscated. Out of 12, 11 accused have been arrested. Vigorous efforts are a foot to arrest the remaining one accused.

Sri P.V. Ramana :—When did the incident take place and when did the police go to the spot?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The incident happened at about 10-30 and the exact time is not known. As soon as the information was received, the Sub-Inspector went to the place and the Inspector was at Vizag attending a court. The same day the Inspector and the Superintendent went to the place and took up the case on the same day.

Sri G. Lachanna :—The Minister was pleased to say that there are 12 accused and one man is at large.

Mr. Speaker :—One man is absconding.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—Out of 12, 11 have been arrested and one is absconding.

Mr. Speaker :—Is he the first accused in the case?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—First accused is arrested.

Sri P.V. Ramana :—May I know the accused who is absconding?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—It is not given but the first accused is Mr. Ganapati Raju.

Sri K. Govinda Rao :—In view of the recurring firings by private persons in the land disputes in the district, will the Government consider the desirability of cancelling all the gun licenses given to landlords except in cases where they are absolutely essential?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—For the present all the fire arms have been seized.

Mr. Speaker :—Not only in this case but throughout the district.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—How is it possible?

Sri K. Govinda Rao :—There are land disputes. This trouble is due to wrong survey. When the landlords have got fire arms in their possession, to make a short cut and solve the land disputes, they are using the fire arms. Will the Government consider it necessary to cancel the licenses where they are not essential?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—Whenever they are felt reasonable and on enquiry they are given fire arms but it is unreasonable to cancel licenses for all fire arms.

Sri K. Govinda Rao :—Will the Government consider sympathetically the cases of these unfortunate victims of the firing here who are labourers, unconnected with the disputes and give financial assistance to the family?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The matter will be considered.

Mr. Speaker :—How are you going to give?

Sri K. Brahmananda Reddy :—In cases like this, sympathy and help do not come into the picture. In cases of factious fights and deaths and all that...

Mr. Speaker :—I do not know what Mr. Govinda Rao meant when he said whether the Government is going to be sympathetic to the victims. He meant some kind of financial assistance. I do not know what he meant by that.

Sri K. Brahmananda Reddy :—If he meant sympathy, we have it.

Mr. Speaker :—What Mr. Govindarao has pointed out was that the labourers who were present on the spot were unnecessarily killed. The earning members are killed. Will the Government consider giving some financial assistance?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The matter has got to be investigated and charge-sheet laid. It is a factious fight. Nothing can be done now.

Sri Tenneti Viswanatham :—Is it clear from the records that the police took more time than needed to go to the spot, after information reached the police?

Mr. Speaker :—Did the police go there literally?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Immediately.

Sri Tenneti Viswanatham :—Does it mean hours?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The Inspector also went the same day.

Mr. Speaker :—From 10 to midnight it is 12 hours. It is the same day. Five people died in the fight and one or two in the hospital by the time the police reached the spot.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—They reached the spot quite early.

Sri K. Brahmananda Reddy : The only point here to be considered is whether the police delayed after the receipt of information, it is not about the time when it actually occurred. Did the police delay after receipt of information?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The exact time is not given there. The statement is that the police reached as soon as they got the information.

Sri Tenneti Viswanatham :—Whether the police did their duty correctly or for any other consideration they made any avoidable delay. The purpose of the question is.....

Mr. Speaker :—There is no information on that point. You can gather the information.

Sri G. Latchanna : Is it a fact that the Deputy S.P. of Narsipatnam is in a way related to the accused?

Mr. Speaker :—The concerned D.S.P. is somehow or other related to the accused.

Sri Mir Ahmed Ali Khan : I have no information. It is a separate question.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—The incident took place on the 20th at Nakkapalli. He received the information and because he is on the way, he informed the Circle Inspector, Narsipatnam by phone that they have not rushed to the spot but the S.I. took charge on the 21st morning only and not on the same day. I request the Minister to enquire into the matter and take necessary action.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—My information is that the special S. I. rushed to the spot as soon as he received the news. The exact time I will ascertain and pass on.

Sri T.K.R. Sarma :—Was there any information earlier that there was some dispute regarding the raising of the casuarina trees on the land. What action was taken by the police, to prevent such a thing on 20-7-1965?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—Trees were planted 8 years back but there was no objection. A demarcation arose between the two parties and one party approached the Panchayat Samithi for Settlement.

Sri T.K.R. Sarma :—Whether there was any representation to the effect that there would be disturbance on that day? If so what action was taken by the police?

Mr. Speaker :—Whether the police had received information previously that some trouble was anticipated from that village?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—That information is not here.

Sri Vandemataram Ramachandrarao (Medchal) :—The Minister gets information from the local police. What all the local police said is wrong. Has the hon. Minister no special agency to enquire into the veracity of the statements made by the local police or by the complainants?

Mr. Speaker :—In a case of firing the enquiry is made by the S.D.M. and the report is sent by the S.D.M. to the Government apart from the police enquiry. If the hon. Member wants information regarding the S.D.M.'s report, he can ask whether he has got a copy.

Sri Tenneti Viswanatham :—I think the hon. Minister has seen the S.D.M.'s report.

Mr. Speaker:—He is answering on the basis of information received by the Police department.

Sri G. Latchanna:—Should we take that the Government has not yet ordered any S.D.M. to enquire into the matter.

Mr. Speaker:—Government need not order any enquiry but according to law, the S. D. M. will visit the spot and make the enquiry. Has the Government received the report of the S. D. M.?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—No such report has been received from the S. D. M.

Mr. Speaker:—The Government would have received it. The hon. Minister is not having it with him at present.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—It seems the D. S. P. has not gone to the spot on the day but only along with the S. P. on the next day. Is it a fact?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The D. S. P. also went there.

Mr. Speaker:—The D. S. P. did not go there on the same day but went the next day after the receipt of the information. They say that the information furnished by the Police department is not correct. They are questioning the truth of the information furnished by police department.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—My point is different. I did not question about the report. I asked whether the D.S.P. who is related to the accused has gone on the very day when the report was received. He did not go alone but went along with the S. P. Is it a fact or not?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—That report is not before me. Whether he went on the same day or on the next day. As soon as they received the information they went.

Sri Tenneti Viswanatham:—Whether shooting and the death of 8 persons is not serious enough for the Government to enquire into?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—A good team of Police Officers is investigating.

Mr. Speaker:—The matter is still under investigation.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఈ firing సందర్భంలో అరెస్టు చేయబడిన 11 మంది సందర్భంలోను, ఇంకా ఇప్పుడు అడిగిన ఉప ప్రశ్నలకు మంత్రిగారు చెప్పిన దానిని బట్టి ఇంకా వారికి పరైన రిపోర్టు రాలేదని స్పష్టపడింది; అది అసంభూతి రామాయణంగా ఉంది. S. D. M. Report, Special Branch Enquiry report వారం రోజులలోగా మంత్రిగారు తెప్పించి కాసేన సభకు అందించే అవకాశం ఉంటుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—రిపోర్టు ఎప్పుడూ అందించము. గౌ. సభ్యులు అడిగిన కొంత information తప్పకుండా తెప్పించి చెబుతాము.

Sri P. V. Ramana:—May I know, Sir, who are the owners of the arms and the people who used them and whether they have been taken into custody?

Mr. Speaker:—The Minister is not in a position to say more, except what is contained in the report that is sent to him, because whatever information hon. Members ask and the questions they put, he

can only answer from the information that was furnished to him by the department; he has exhaustively read the entire information for the information of the House. That is why, Mr. Latchanna is not satisfied with the information and he wanted some more information and the Chief Minister has promised that he will get more information and place it on the Table of the House.

Sri K. Govinda Rao:—I would also like to know, out of the guns how many have been seized and how many are still to be seized?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Two 12 bore S. S. B. L. guns were recovered from the accused, Mr. Ganapathi Raju and Mr. P. Laxminarasimha Raju and one 12 bore gun was recovered from the house of another accused Mr. Butchiraju.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు:—వారు ఉపయోగించిన ఆయుధాలు వారివి కావని ఇతరులనుంచి కూడ తెప్పించినట్లు తెలుస్తోంది : దాని విషయం ప్రయత్నిస్తుందా ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—These weapons are licenced weapons. There is nothing to show that they have been brought from other sources.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—One fact was revealed here from the information given. Will the Government, while conducting the enquiry or investigation, ascertain the relationship between the accused and the D. S. P. concerned? Will the Government examine that investigation is done by other agencies than the local police there?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The investigation is being conducted by a special team, and that is what the information is. About the relationship of the D. S. P. with the accused, that information is not with me.

Mr. Speaker:—The hon. Minister may take the information and find out whether it is a fact. If the D. S. P. happens to be a relation of the accused, the Member apprehends that he may in any way interfere with the investigation. So the hon. Minister should take necessary action.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Yes.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—He has to be transferred if that D.S.P. happens to be a relative of the accused. ఆ D. S. P. చుట్టూ అయితే అతనే investigate చేస్తే ఎట్లా?

Mr. Speaker:—It is now being investigated by special branch. I have asked the Minister to enquire into it.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అతనిని transfer చేయడం అవసరం. It is necessary to transfer the D. S. P. first, if he happens to be a relative. It is so essential that he must be transferred.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—We will ascertain; whether he is a relative or not, we cannot say at this stage.

Questions Nos. 148 to 160 were not put and answered in the House. Hence the Questions and answers are included in the proceedings under 'Written Answers to Questions'.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

WRITS AGAINST GOVERNMENT.

148 —

* 10 (1488) Q.—*Sarvasri P. Rajagopalanaidu, P. Narayanareddy K. Marareddy and A. P. Vajravelu Chetty. (Kuppam)*.—Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state :

(a) the number of writ petitions filed in the High Court against the State Government during 1963-64; and

(b) the number of writs allowed (upto-date out of the writ petitions filed during 1963-64) ?

A:—

(a) 1582.

(b) 107 upto 16th April 1965.

CLOSURE OF ENTRANCE IN VIZAG DISTRICT COURT.

149 —

* 188 (5588) Q.—*Sri S. Jagannadham (Narasannapet)*.—Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state :

(a) whether it has come to the notice of the Government that the District Judge of Visakhapatnam ordered the closure of the main entrance to the District Court premises which the public used and also the Additional District and Sessions Judge, prohibited the persons from walking in the verandah in front of his Court benches being placed across the verandah causing inconvenience to the public; and

(b) if so, what is the action taken to remove that obstruction ?

A:—

(a) It is not true that the District Judge, Visakhapatnam ordered the closure of the main entrance to the District Court premises used by the public. In the Verandah of the Additional District Judge's Court benches were placed to prevent people from reaching the Additional District Judge's Chambers and Lavatory as it was found on occasions that the public were using Additional District Judge's lavatory and were causing a lot of disturbance to the work of the Additional District Judge in chambers.

(b) The benches placed in the verandah of the Court of the Additional District and Sessions Judge were removed in April 1965.

SOIL SURVEY IN WEST GODAVARI DISTRICT.

150 —

* 999 (4740) Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether comprehensive soil survey was ordered for West Godavari District during this year;

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—69 ఫారమ్స్ కి 31 పని చేస్తున్నాయని అన్నారు. మిగతా 38 ఎందుకు పనిచేయడం లేదు? పనిచేస్తున్న 31 మీద యెంతలాభం వస్తోంది సెలవిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారు యీ సొసైటీలకు భూమి యివ్వకపోవడంవల్ల 38 పనిచేయడంలేదు. ఇచ్చినతరువాత దానిని వ్యవసాయంలోనికి తీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేస్తాం. చాలావరకు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలక్రితమే మొదలు పెట్టారు. ఇప్పుడు లాభంతో పనిచేస్తున్నవి మూడు, నష్టంతో 4 పనిచేస్తున్నాయి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—4 సొసైటీలలో నష్టం ఎంత? 3 సొసైటీలకు వచ్చిన లాభం ఎంత? 31 లో 24 రెండు సం॥ల క్రింద మొదలు పెట్టారని చెప్పారు. ప్రభుత్వంవాటాకి ఎంత డబ్బు advance ఇచ్చినది?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—3 సొసైటీలకు లాభం రూ. 636.4 సొసైటీలకు వచ్చిన నష్టం రూ. 89,057 లు.

Mr. Speaker:—So, the co-operative farm is working.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:—అధ్యక్ష, నష్టం చాలా వచ్చిందంటే, కానీ 38 సొసైటీలకు రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ వారు భూమి ఇవ్వలేదన్నారు. భూమి ఇచ్చిన తరువాతనే సొసైటీలు register చేస్తారు. ఇవన్నీ Collective Farming societies, భూమి లేకుండా సొసైటీలను యెందుకు farm చేశారు? రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు భూమి ఎందుకు ఇవ్వలేదో చెప్పతారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ భూమి ఇస్తానంటే register చేశారంటే, భూమి ఇవ్వడానికి కొంచెం ఆలస్యమవుతున్నది.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:—Collective farming societies కి రైతులు ఏమైనా భూములు చేర్చారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—Collective farming societies కి రైతులు భూములు ఇవ్వరంటే, Landless labour కొరకు గవర్నమెంటు lands కొని లేకపోతే ఎవరిదగ్గరైనా కొలుకుకాని తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. శ్యాంసుందరరావు(ఆవంట):—అధ్యక్ష మనదేశానికి వచ్చినటువంటి కాండీశీకులకు ఆయాజిల్లాలలో ప్రభుత్వం భూములు కేటాయించినట్లుగా తెలిసింది. అలా కేటాయించిన భూములవారికి సహకార వ్యవసాయ షేత్రాలు పెట్టదలచారా? యింత వరకు ఎన్నిపెట్టారు?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—ఇంతవరకు కాండీశీకులకు వ్యవసాయ సహకార షేత్రాలు ఏర్పాటు చేయలేదు.

శ్రీ ఎ. సత్యేశ్వరరావు:—సొసైటీ ఫారమ్ చేస్తేగాని భూమి ఇవ్వనంటోంది రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంట్ భూమి ఇస్తేగాని register చేయమని వారు అంటున్నారు. చాలాకాలంగా యీ సమస్య వస్తోంది. దీనికి

పరిష్కార మార్గం యేమీ కన్పించడం లేదు. ఇద్దరు మంత్రులు దగ్గరే ఉన్నారు. ఒక్క నిమిషం ఆలోచించుకుని announce చేస్తే బాగుంటుంది. A problem has been facing us for a long time. It cannot be solved unless some pressure is put on them. Will the hon. Minister please use his good offices.

శ్రీ టి. రామస్వామి:—త్వరగా భూమి యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తామంది.

Mr. Speaker:—Let us take up the Short Notice Questions now.

SHORT NOTICE QUESTION AND ANSWER

FIRING AT RAJAM-BHIMAVARAM.

160-A

S. N. Q. No. 1432-G—Sarasri P. V. Ramana, K. Govinda Rao, G. Lachanna and P. Rajagopal Naidu: Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that firing took place on 20th July, 1965 on the un-armed people in the village of Rajam-bhimavaram, Chodavaram taluk, Visakhapatnam district by some land-lords led by Panakala Raju resulting in eight deaths; and

(b) if so, the circumstances that led to the firing and the action taken by the Government thereon?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— (a) Yes, Sir.

(b) There was a dispute over the demarcation of the border-line of land owned by Karim Sahed and situated in Ulavapad of Kandukur taluk between the deceased, Karim Saheb and accused Ganapathi Raju, Panakala Laxminarasimha Raju of Chodavada village. The deceased planted Casurina plants about 8 years ago. No objection was raised by the accused then. When the Casurina trees were fit to be cut, the first accused objected for cutting the trees on 5th July, 1965; as a result of which cutting was stopped. The deceased employed four Gurkhas as watch-men for his tope. This enraged the first accused. Having come to know that the deceased proposed to cut all the trees in his grove including those in the disputed area on 20th July, 1965, he sent about 25 of his men on 19th July, 1965 to watch the situation. Anticipating the trouble, the deceased sent for Panchayat Board Members and other elders of Bhimavaram and Kundaram villages. On 20th July, 1965 they arrived at the spot at about 9 a.m. The first accused along with others armed with fire arms, sticks and knife went there. Discussions took place at length, at the end of which the mediators were leaving the place apprehending trouble from the accused, who were in an aggressive mood. Just then the first accused fired one round in the air after which the accused persons fired at Karim Saheb and his coolies indiscriminately with fire arms. Kareem Saheb and six others died on the spot and five others were injured. One injured person, among the five, died in the Hospital subsequently.

On receiving information, the Superintendent of Police and other Police Officials rushed to the spot. Armed Reserve Party was deployed to maintain law and order. A special team of Police Officers was formed to investigate into this case. All the weapons were confiscated. Out of 12, 11 accused have been arrested. Vigorous efforts are a foot to arrest the remaining one accused.

Sri P.V. Ramana:—When did the incident take place and when did the police go to the spot?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The incident happened at about 10-30 and the exact time is not known. As soon as the information was received, the Sub-Inspector went to the place and the Inspector was at Vizag attending a court. The same day the Inspector and the Superintendent went to the place and took up the case on the same day.

Sri G. Lachanna:—The Minister was pleased to say that there are 12 accused and one man is at large.

Mr. Speaker:—One man is absconding.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Out of 12, 11 have been arrested and one is absconding.

Mr. Speaker:—Is he the first accused in the case?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—First accused is arrested.

Sri P.V. Ramana:—May I know the accused who is absconding?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—It is not given but the first accused is Mr. Ganapati Raju.

Sri K. Govinda Rao:—In view of the recurring firings by private persons in the land disputes in the district, will the Government consider the desirability of cancelling all the gun licenses given to landlords except in cases where they are absolutely essential?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—For the present all the fire arms have been seized.

Mr. Speaker:—Not only in this case but throughout the district.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—How is it possible?

Sri K. Govinda Rao:—There are land disputes. This trouble is due to wrong survey. When the landlords have got fire arms in their possession, to make a short cut and solve the land disputes, they are using the fire arms. Will the Government consider it necessary to cancel the licenses where they are not essential?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Whenever they are felt reasonable and on enquiry they are given fire arms but it is unreasonable to cancel licenses for all fire arms.

Sri K. Govinda Rao :—Will the Government consider sympathetically the cases of these unfortunate victims of the firing here who are labourers, unconnected with the disputes and give financial assistance to the family?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The matter will be considered.

Mr. Speaker :—How are you going to give?

Sri K. Brahmananda Reddy :—In cases like this, sympathy and help do not come into the picture. In cases of factional fights and deaths and all that...

Mr. Speaker :—I do not know what Mr. Govinda Rao meant when he said whether the Government is going to be sympathetic to the victims. He meant some kind of financial assistance. I do not know what he meant by that.

Sri K. Brahmananda Reddy :—If he meant sympathy, we have it.

Mr. Speaker :—What Mr. Govindarao has pointed out was that the labourers who were present on the spot were unnecessarily killed. The earning members are killed. Will the Government consider giving some financial assistance?

Sri K. Brahmananda Reddy :—The matter has got to be investigated and charge-sheet laid. It is a factional fight. Nothing can be done now.

Sri Tenneti Viswanatham :—Is it clear from the records that the police took more time than needed to go to the spot, after information reached the police?

Mr. Speaker :—Did the police go there liberally?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Immediately.

Sri Tenneti Viswanatham :—Does it mean hours?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The Inspector also went the same day.

Mr. Speaker :—From 10 to mid-night it is 12 hours. It is the same day. Five people died in the fight and one or two in the hospital by the time the police reached the spot.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—They reached the spot quite early.

Sri K. Brahmananda Reddy : The only point here to be considered is whether the police delayed after the receipt of information, it is not about the time when it actually occurred. Did the police delay after receipt of information?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The exact time is not given there. The statement is that the police reached as soon as they got the information.

Sri Tenneti Viswanatham :—Whether the police did their duty correctly or for any other consideration they made any avoidable delay. The purpose of the question is.....

Mr. Speaker :—There is no information on that point. You can gather the information.

Sri G. Latchanna : Is it a fact that the Deputy S.P. of Narsipatnam is in a way related to the accused?

Mr. Speaker :—The concerned D.S.P. is somehow or other related to the accused.

Sri Mir Ahmed Ali Khan : I have no information. It is a separate question.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—The incident took place on the 20th at Nakkapalli. He received the information and because he is on the way, he informed the Circle Inspector, Narsipatnam by phone that they have not rushed to the spot but the S.I. took charge on the 21st morning only and not on the same day. I request the Minister to enquire into the matter and take necessary action.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—My information is that the special S. I. rushed to the spot as soon as he received the news. The exact time I will ascertain and pass on.

Sri T.K.R. Sarma :—Was there any information earlier that there was some dispute regarding the raising of the casuarina trees on the land. What action was taken by the police, to prevent such a thing on 20-7-1965?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—Trees were planted 8 years back but there was no objection. A demarcation arose between the two parties and one party approached the Panchayat Samithi for Settlement.

Sri T.K.R. Sarma :—Whether there was any representation to the effect that there would be disturbance on that day? If so what action was taken by the police?

Mr. Speaker :—Whether the police had received information previously that some trouble was anticipated from that village?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—That information is not here.

Sri Vandemataram Ramachandrarao (Medchal) :—The Minister gets information from the local police. What all the local police said is wrong. Has the hon. Minister no special agency to enquire into the veracity of the statements made by the local police or by the complainants?

Mr. Speaker :—In a case of firing the enquiry is made by the S.D.M. and the report is sent by the S.D.M. to the Government apart from the police enquiry. If the hon. Member wants information regarding the S.D.M.'s report, he can ask whether he has got a copy.

Sri Tenneti Viswanatham :—I think the hon. Minister has seen the S.D.M.'s report.

Mr. Speaker:—He is answering on the basis of information received by the Police department.

Sri G. Latchanna:—Should we take that the Government has not yet ordered any S.D.M. to enquire into the matter.

Mr. Speaker:—Government need not order any enquiry but according to law, the S. D. M. will visit the spot and make the enquiry. Has the Government received the report of the S. D. M. ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—No such report has been received from the S. D. M.

Mr. Speaker:—The Government would have received it. The hon. Minister is not having it with him at present.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—It seems the D. S. P. has not gone to the spot on the day but only along with the S. P. on the next day. Is it a fact ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The D. S. P. also went there.

Mr. Speaker:—The D. S. P. did not go there on the same day but went the next day after the receipt of the information. They say that the information furnished by the Police department is not correct. They are questioning the truth of the information furnished by police department.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—My point is different. I did not question about the report. I asked whether the D.S.P. who is related to the accused has gone on the very day when the report was received. He did not go alone but went along with the S. P. Is it a fact or not?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—That report is not before me. Whether he went on the same day or on the next day. As soon as they received the information they went.

Sri Tenneti Viswanatham:—Whether shooting and the death of 8 persons is not serious enough for the Government to enquire into?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—A good team of Police Officers is investigating.

Mr. Speaker:—The matter is still under investigation.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—ఈ firing సందర్భంలో అరెస్టు చేయబడిన 11 మంది సందర్భంలోను, ఇంకా ఇప్పుడు అడిగిన ఉప ప్రశ్నలకు మంత్రిగారు చెప్పిన దానిని బట్టి ఇంకా వారికి సరైన రిపోర్టు రాలేదని స్పష్టపడింది; అది అసంపూర్ణ రామాయణంగా ఉంది. S. D. M. Report, Special Branch Enquiry report వారం రోజులలోగా మంత్రిగారు తెప్పించి కానన సభకు అందించే అవకాశం ఉంటుందా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—రిపోర్టు ఎప్పుడూ అందించము. గౌ. సభ్యులు అడిగిన కొంత information తప్పకుండా తెప్పించి చెబుతాము.

Sri P. V. Ramana:—May I know, Sir, who are the owners of the arms and the people who used them and whether they have been taken into custody?

Mr. Speaker:—The Minister is not in a position to say more, except what is contained in the report that is sent to him, because whatever information hon. Members ask and the questions they put, he

can only answer from the information that was furnished to him by the department; he has exhaustively read the entire information for the information of the House. That is why, Mr. Latchanna is not satisfied with the information and he wanted some more information and the Chief Minister has promised that he will get more information and place it on the Table of the House.

Sri K. Govinda Rao:—I would also like to know, out of the guns how many have been seized and how many are still to be seized?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Two 12 bore S. S. B. L. guns were recovered from the accused, Mr. Ganapathi Raju and Mr. P. Laxminarasimha Raju and one 12 bore gun was recovered from the house of another accused Mr. Butchiraju.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు:—వారు ఉపయోగించిన ఆయుధాలు వారివి కావని ఇతరులనుంచి కూడ తెప్పించినట్లు తెలుస్తోంది : దాని విషయం ప్రయత్నిస్తుందా ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—These weapons are licenced weapons. There is nothing to show that they have been brought from other sources.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—One fact was revealed here from the information given. Will the Government, while conducting the enquiry or investigation, ascertain the relationship between the accused and the D. S. P. concerned? Will the Government examine that investigation is done by other agencies than the local police there?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The investigation is being conducted by a special team, and that is what the information is. About the relationship of the D. S. P. with the accused, that information is not with me.

Mr. Speaker:—The hon. Minister may take the information and find out whether it is a fact. If the D. S. P. happens to be a relation of the accused, the Member apprehends that he may in any way interfere with the investigation. So the hon. Minister should take necessary action.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Yes.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:—He has to be transferred if that D.S.P. happens to be a relative of the accused. ఆ D. S. P. చుట్టం అయితే అతనే investigate చేస్తే ఎట్లా?

Mr. Speaker:—It is now being investigated by special branch. I have asked the Minister to enquire into it.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అతనిని transfer చేయడం అవసరం. It is necessary to transfer the D. S. P. first, if he happens to be a relative. It is so essential that he must be transferred.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—We will ascertain; whether he is a relative or not, we cannot say at this stage.

Questions Nos, 148 to 160 were not put and answered in the House. Hence the Questions and answers are included in the proceedings under 'Written Answers to Questions'.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

WRITS AGAINST GOVERNMENT.

148—

* 10 (1483) Q. —*Sarasri P. Rajagopalannaidu, P. Narayanareddy K. Marareddy and A. P. Vajravelu Chetty. (Kuppam)*.— Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state :

(a) the number of writ petitions filed in the High Court against the State Government during 1963-64; and

(b) the number of writs allowed (upto-date out of the writ petitions filed during 1963-64) ?

A:—

(a) 1582.

(b) 107 upto 16th April 1965.

CLOSURE OF ENTRANCE IN VIZAG DISTRICT COURT.

149

* 188 (5588) Q. —*Sri S. Jagannadham (Narasannapet)*.— Will the hon. Minister for Law and Prisons be pleased to state :

(a) whether it has come to the notice of the Government that the District Judge of Visakhapatnam ordered the closure of the main entrance to the District Court premises which the public used and also the Additional District and Sessions Judge, prohibited the persons from walking in the verandah in front of his Court benches being placed across the verandah causing inconvenience to the public; and

(b) if so, what is the action taken to remove that obstruction ?

A:—

(a) It is not true that the District Judge, Visakhapatnam ordered the closure of the main entrance to the District Court premises used by the public. In the Verandah of the Additional District Judge's Court benches were placed to prevent people from reaching the Additional District Judge's Chambers and Lavatory as it was found on occasions that the public were using Additional District Judge's lavatory and were causing a lot of disturbance to the work of the Additional District Judge in chambers.

(b) The benches placed in the verandah of the Court of the Additional District and Sessions Judge were removed in April 1965.

SOIL SURVEY IN WEST GODAVARI DISTRICT.

150—

* 999 (4740) Q. —*Sri A. Sarveswara Rao*.— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether comprehensive soil survey was ordered for West Godavari District during this year;

(b) if, so whether the work has been started ; and

(c) what are the other districts in Andhra Pradesh in which soil survey is being done ?

A :—

(a) No detailed soil survey work has been taken up in West Godavari District ;

(b) Does not arise.

(c) Semi detailed soil survey work has been taken up in the following project areas :—

(i) Nagarjunasagar project in Krishna, Guntur, Nellore, Nalgonda, Khammam and Mahabubnagar districts ;

(ii) Tungabhadra project and H. L. C. in parts in Anantapur, Kurnool and Cuddipah districts ;

(iii) Pochampadu project ; and

(iv) Lower Manair Project in Karimnagar Districts.

CANE DEVELOPMENT COUNCILS.

151—

* 5792 (1200) Q.—*Sri V. Visveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether the Government had taken steps to form the cane development councils in all the sugar factory zones ; and

(b) if so, what are the main functions of these councils ?

A :—

(a) Yes, Sir,

(b) The functions of the Cane Development Councils have been laid down in sub-section (1) of section 6 of the Andhra Pradesh Sugarcane (Regulation of Supply and purchase) Act, 1961.

TOBACCO CONVENTION AT GUNTUR.

152—

* 927 (2178) Q.—*Sri N. Venkatswamy (Paruchuru)* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether Government have received copies of the resolution passed at the Tobacco Convention held at Guntur on 9th July 1964 ;

(b) if so, the action taken by the Government thereon ; and

(c) whether the Central Government have accepted to include tobacco and certain other agricultural products in the concurrent list ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) Possibilities (i) of Provision of Irrigation facilities for raising other crops in saline and low lying lands which are unsuitable for cultivation of Tobacco (ii) for setting up of regulated markets for sale of Tobacco consistent with availability of funds and (iii) for setting up of tobacco growers co-operative societies, are being explored by the concerned Heads of Departments.

(c) No, Sir.

PRICE REPORTERS.

153—

* 990 (4714) Q.—*Sri P. Bapiah*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of price reporters working in Andhra Pradesh;

(b) the particulars regarding their headquarters; and

(c) the names of the commodities the prices of which are being collected by them and broadcast through All India Radio, Hyderabad and Vijayawada?

A :—

Statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

(Vide Legislative Assembly Question No. 153 [*990(4714)])

Clause (a) *No. of Price Reporters working in Andhra Pradesh*—50

Clause (b) *Particulars regarding their Headquarters.*

THE PARTICULARS OF HEAD-QUARTERS ARE AS FOLLOWS :

<i>District</i>	<i>Centre.</i>
Hyderabad	1. Hyderabad (Osmangunj). 2. Office of the Director of Marketing
Mahaboobnagar	3. Mahaboobnagar
Warangal	4. Warangal.
Nalgonda	5. Nalgonda
Nizamabad	6. Nizamabad
Karimnagar	7. Karimnagar
Anantapur	8. Anantapur 9. Hindupur

Kurnool	10. Kurnool
			11. Nandyal.
Cuddapah	12. Cuddapah
			13. Badvel
			14. Rayachoty
			15. Proddutur
Chittoor	16. Chittoor
			17. Puttur
			18. Madanapalle
Srikakulam	19. Srikakulam
			20. Amadalavalasa
			21. Parvathipuram
Visakhapatnam		..	22. Visakhapatnam
			23. Vizianagaram
			24. Anakapalle
			25. Nellimerla
East Godavari		..	26. Kakinada
			27. Rajahmundry
			28. Biccavole
			29. Dwarapudi
			30. Mallikapuram
			31. Tuni.
West Godavari		..	32. Bhimavaram
			33. Eluru
			34. Narasapur.
			35. Palkole
			36. Tadepalligudem
			37. Kovvur
			38. Pulla
Nellore	39. Nellore
			40. Kurchedu
Krishna	41. Gudivada
			42. Gudlavalleru
			43. Masula
			44. Vijayawada
Guntur	45. Narasaraopet
			46. Tenali
			47. Repalle
			48. Guntur
			49. Chirala
			50. Duggirala.

Clause (c) *The names of the Commodities the prices of which are being collected by them and broadcast through All India Radio, Hyderabad and Vijayawada.*

The Prices of the following Commodities are being collected and released for broadcasting daily in the rural programme simultaneously through the All India Radio, Hyderabad and Vijayawada.

Cereals	1. Paddy
			2. Rice
			3. Jowar
			4. Bajra
			5. Wheat
			6. Maize
Pulses	7. Redgram
			8. Blackgram
			9. Greengram
			10. Bengalgram
			11. Horsegram
Oil Seeds	12. Groundnut Podes
			13. Groundnut Kernels
			14. Groundnut Oil
			15. Castor Seed
			16. Castor Oil
			17. Til Seed
			18. Til Oil
Spices & Condiments		..	19. Turmeric
			20. Chilies
			21. Onions
			22. Jaggery.
			23. Cashewnuts
			24. Coriander
			25. Tamarind.
Fibres	26. Cotton
			27. Jute
Others	28. Tobacco
			29. Lime
			30. Rawbones
			31. Betel Leaves
			32. Poultry
			33. Eggs
			34. Forward Market rates of Groundnut Oil and Groundnut Cake from Hyderabad Oils and Seeds Exchange Limited Hyderabad.
35. Agmark Ghee			From Other States important centres of
36. Agmark Refined Groundnut Oil			Andhra Pradesh.
37. Agmark Sesamum Oil			

REGULATION OF FRUIT AND VEGETABLE MARKET

154—

*1163 (5571) Q.—*Sarvasri S. Jagannaiham, K. Satyanarayana and A. Sarveswara Rao* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to State:

(a) whether it is a fact that the Government of Andhra Pradesh has decided to regulate the fruit and vegetable market in twin cities;

(b) if so, from what date; and

(c) the details of the scheme?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) Date has not been fixed;

(c) The Scheme envisages application of the provisions of the Hyderabad Agricultural Markets Act, 1930 to the vegetable markets at Sabzi Mandi, Mir Alam Mandi and Hissam Ganj Monda and the fruit markets at Jam bagh and Mozamjahi Markets. The regulation of fruit and vegetable trade centres aim at bringing about a uniformity in the method and system of sale, price quotations and incidental marketing charges.

This scheme also envisages installing cold storage plants of suitable size at each of the above centres and also dissemination of Market intelligence regarding fruit and vegetables.

AMALGAMATION OF AGRICULTURE AND MARKETING DEPARTMENTS

155—

* 1134 (5418) Q.—*Sri P. V. Ramana* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to refer to the answer given to question No. 1044 (4974) on 3-7-1964 and state:

(a) whether the Agricultural Directorate and the Marketing Department have been amalgamated;

(b) if not, when they will be amalgamated; and

(c) the amount of saving resulting therefrom?

A :—

(a) No.

(b) and (c) :—The question whether Marketing Department should be merged with the Agriculture Department or continued as a separate Department is under consideration of the Government.

STOCK OF VIRGINIA TOBACCO

156—

* 975 (4545) Q.—*Sri K. Satyanarayana* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether there is any unsold stock of Virginia tobacco in Guntur District during 1964 ; and

(b) if so, what is the quantity (tons) and the steps taken by the Government to dispose off the same ?

A :—

(a) There is no stock with the growers.

(b) Does not arise.

ASSISTANT MARKETING OFFICERS

157—

* 1202(5810) Q.—*Sri Pillalamarri Venkateswarlu* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the number of posts of Assistant Marketing Officers that were filled up since November, 1964 upto April, 1965 ;

(b) what are the qualifications prescribed ; and

(c) whether any applications were invited by advertising in the press ?

A :—

(a) Nil.

(b) The posts are being filled up by promotion from the category of Upper Subordinates (Marketing Assistants and Statistical Assistants).

(c) None.

PUNCTUALITY OF R.T.C. BUSES

158--

* 23 (3295) Q.—*Sri Ramachandra Rao Deshpande* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether the Government are aware that due to the unsatisfactory administration of the Road Transport Corporation particularly in respect of condition of the buses and the punctuality in plying the services, the travelling public is being put to great harassment and intolerable inconvenience ; and

(b) if so, what action does the Government propose to remedy the same ?

A :—

(a) The Government are aware of the need for improving punctuality in plying the buses and condition of the buses. Factors such as inadequate overhaul facilities, acute shortage of important spare parts, and non-availability of trained personnel in adequate numbers are the main reasons for not maintaining the punctuality in the services and the buses in good running condition.

(b) The Corporation has taken the following steps to improve the situation :

1. Overhaul facilities are being expanded both in the Central and Regional Workshops to meet the existing as well as future requirements. Working hours in the Central Workshops at Hyderabad have been increased. To clear the back log some of the overhauls are being entrusted to the private firms as well ;

2. Training facilities are being provided both for operating and mechanical staff. Training programmes are arranged for the officers and also for the Supervisory staff. Staff incentive schemes have also been introduced to ensure better output from the staff.

3. About 53 vehicles are under body fabrication and they will be pressed into service replacing old ones. The vehicles considered not fit for overhaul are being scrapped and auctioned ;

4. Necessary steps are being taken to speed up procurement of spare parts both from the local and other firms to cope with the increased demand.

5. Drivers have been supplied with tools to attend to the minor repairs on line. The break-downs due to minor defects are thus reduced ; and

6. Parts from condemned and scrapped vehicles are being salvaged, repaired and made use of.

EMITTANCE OF SMOKE BY OLD R.T.C. BUSES

159—

*69 (4622) Q.—*Sri P. Satyanarayana* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether it has come to the notice of the Government that the smoke discharged by the old Road Transport Corporation buses is injurious to public health

(b) whether Government are aware that the Hyderabad Municipal Corporation has asked the Road Transport Corporation to replace the buses; and

(c) if so, the action taken there on ?

A :—

(a) Yes, Sir. The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation is aware of the general statements made about the injurious effect of black smoke emitted from old diesel buses on public health, but no specific case was reported to the Corporation.

(b) Yes, Sir. The Hyderabad Municipal Corporation has asked the Road Transport Corporation to replace the buses.

(c) The Corporation has taken action to replace all the old buses in the fleet on the city routes and the replacement is expected to be completed by December 1965. This will largely reduce the nuisance of black smoke.

R.T.C. BUSES FROM HANUMAKONDA TO MAHADEVAPURAM

160—

*172 (5424) Q.—*Sri R. Narsimha Ramiah (Parkal)* :—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(a) whether it is a fact that a Road Transport Corporation bus has been plied last year from Hanumakonda, Warangal District to Mahadevapuram, Karimnagar District *via* Parkal;

(b) the reasons for the discontinuance of the bus service on the said route ; and

(c) whether there is any proposal to restore the same ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) The service had to be suspended on account of the stay order granted by the High Court of Andhra Pradesh in C.M.P. No. 11966 of 1964 on a writ petition filed by private operators.

(c) Yes, sir. After the disposal of the writ petitions by the High Court only, the operation of the services by the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation is possible.

Ruling by the Chair on the Privilege Motion regarding disclosure of a Policy decision of the Government by the Minister for Finance.

Mr. Speaker :—Sri Vavilala Gopalakrishnayya has by a notice dated 31-7-1965 alleged, relying upon a press report which appeared in the Indian Express of 31st July to the effect that Dr. Chenna Reddy, Minister for Finance announced at a function got up in connection

with the opening of the new building of Andhra Pradesh Co-operative Central Land Mortgage Bank in Barkatpura on 30th July, a decision taken at a high level meeting of Ministers and top officers of the Finance, Co-operation and other Departments to distribute taccavi loans in future to the ryots through Land Mortgage Banks, thereby deviating from the existing policy of distributing them through the Revenue Department and that as this disclosure of a policy decision of the Government by Dr. Chenna Reddy for the first time outside the House, on a day when the Assembly was in session, amounts to slighting the Legislative Assembly, necessary proceedings either for breach of privilege or contempt of the House may be initiated against him. Sri Gopalakrishnayya when asked yesterday what he had to say in support of his notice, read out the above press extract and stated what is contained in the notice. The hon. Minister for Finance who was present in the House and whose attention was drawn to the said allegation, while stating that he was well aware of the convention and practice that policy decisions of the Government should not be announced outside the House when in session, disputed the correctness of the news item which appeared in the Indian Express of 31st July and said that what he said was that Government was considering the question of distributing the taccavi loans to ryots through Land Mortgage Banks and that at the time when he said so, the Hon. Chief Minister who was present also stated that he would not stand in the way if a sound and good policy was evolved for distribution. The Finance Minister further stated that this matter had to be circulated to the Chief Minister and several other concerned Ministers before a final decision was taken and that if considered necessary it might even go before the Cabinet. Such being the case, he never made any announcement to the effect that a decision was already taken, when in fact no such decision was taken so far. Accepting the statement of the Hon. Minister for Finance there is no reason to disbelieve the same, particularly in view of the fact that the press report in the Hindu of 31st July under the heading 'Distribution of Taccavi Loans by Land Banks' lends support to this view, that 'Government is considering channelising Taccavi Loans through Land Mortgage Banks and that a decision would be announced shortly', I do not consider any further action is necessary. So far as the press report in the Indian Express of 31st July is concerned I do not propose to comment on the same as it is just possible that the mistake might have crept in due to some misunderstanding of the proceedings of the meeting in Barakatpura, on 30th July, 1965.

For the above reasons I am of opinion that no breach of privilege or contempt of the House is involved and in the absence of any *prima facie* case having been made out, the question of reference to the Privileges Committee does not arise. The matter is therefore dropped.

POINTS OF INFORMATION

re: STATUTORY RATIONING

Sri Tenneti Viswanatham.—May I know, Sir, whether the news item that appeared in today's papers that the Chief Minister has said that statutory rationing will be introduced by December, is correct?

Sri K. Brahmananda Reddy.—As you know, Sir, the Chief Ministers met at a conference at Bangalore recently and the entire food policy was discussed there. At that meeting, when several views were put forward by several Chief Ministers, they thought they should convene a sub-committee and then thrash out some details. They constituted a sub-committee consisting of Andhra Pradesh, Madras, Maharashtra, West Bengal, Uttar Pradesh and Madhya Pradesh. In pursuance of that, a meeting was convened on the 31st July and 1st August. These are the recommendations of this sub-committee to the main Chief Ministers' Conference which is going to be held on the 6th of August; these are the recommendations to the entire Chief Ministers' Conference. According to these recommendations, the statutory rationing in cities over 3 lakhs of population should be introduced.

Sri Tenneti Viswanatham.—What I wanted to say is this. A very important thing was said by the Chief Minister. Could he not have waited till 8.30 A. M. today to make it here?

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is nothing which I made. It was released from Delhi as soon as the conference was over. The recommendations of the sub-committee were released at Delhi by the Central Food Minister, Sri C. Subramaniam. I only reiterated that. I did not say anything now. The hon. Member might have seen the Delhi papers and this came earlier.

re: DISTRIBUTION OF TACCAVI LOANS THROUGH LAND MORTGAGE BANKS

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—నిన్న చెన్నారెడ్డిగారి విషయం వచ్చినప్పుడు, ఆ స్టేట్ మెంట్ అట్లా చెప్పలేదని అన్నారు. జాగానే ఉన్నది. ల్యాండ్ మార్క్యేజ్ బ్యాంకులద్వారా యీ ఎరువులు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయాలనే ఇస్కూ గవర్నమెంట్ కేబినెట్ డిసిషన్ తీసుకోబోతున్నదని వారు అంగీకరించారు. దానిపై కేబినెట్ డిసిషన్ తీసుకోకపోవటంవల్ల, దానిని గవర్నర్ ఎడ్రస్ లో రివర్స్ చేయలేదు. అందువల్ల ఆ విషయం యీ హవుస్ లో కూడ జాగా డిస్కంషన్ కు రాలేదు, ఇది మేజర్ ఇంపార్మెంట్ పాలసీ, హవుస్ లో డిస్కంషన్ చేయటానికి అంగీకరిస్తారా అంటే, డిఫినిషన్ రాగానే వారు స్టేట్ మెంట్ చేస్తారు అని చెప్పారు.

I request the Chief Minister, through you, Sir, if he is prepared to make a statement and allow discussion on that in the House.

Mr. Speaker.—Regarding distribution of taccavi loans.

Sri K. Brahmananda Reddy.—That matter was discussed by the Finance Minister in the company of others, how it should be done and all that. Their recommendations are there and they have got to be seen by me and if necessary by the entire Cabinet and then a decision will be taken. Therefore, if any Members want to say on that, certainly today is at their disposal on the Governor's address and we have no objection.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—అదృశ్య. దీనిని ప్రత్యేకంగా ఒక ఇస్కూగా తీసుకొని చర్చించటానికి అంగీకరించాలి. పాలసీలో మేజర్ డిఫినిషన్

చేయబోతున్నారు. ఇదివరకు ఇస్తున్నటువంటి ప్రాక్టిసు డివియేట్ అయి, ఇంకో పద్ధతి పెడుతున్నాము. ఇవాళ ముగ్గురు నలుగురు మెంబర్స్ మాత్రమే మాట్లాడబోతున్నారు. మొత్తం డిబేట్ అయిపోయినది. అటువంటప్పుడు యీ నలుగురు చెబితే సరిపోవటం ఇస్కూకాదు. ప్రత్యేకంగా మనం డిస్కస్ చేయటానికి చీఫ్ మినిస్టర్ గారు ప్రపోజర్ పెట్టి డిస్కస్ చేయిస్తారా?

Sri K. Brahmananda Reddy :—There is no proposal like that.

BUSINESS OF THE HOUSE.

శ్రీ జి. లక్ష్మన్న :—రేషనింగ్ గురించి చీఫ్ మినిస్టర్ గారు ఇప్పుడు ఇచ్చినటువంటి క్లారిఫికేషన్ బట్టి అది ఒక మేజర్ ఇస్యూ ఒక నిర్ణయం చీఫ్ మినిస్టర్స్ అందరూ 6 వ తేదీ చేయబోతున్నారన్నారు. 6 వ తేదీ ఒక నిర్ణయం జరిగితే అన్ని రాష్ట్రాల చీఫ్ మినిస్టర్స్ కు అది ఒక బైండింగ్ గా ఉంటుంది. అందువల్ల 3 లక్షల జనాభా దాటిన పట్టణాలలో యీ స్టాట్యూటరీ రేషనింగ్ ను అమలు చేయటానికి ఒక కన్క్లూజన్ కు వచ్చినట్లు తేలిపోయింది. దానిని గురించి అది మంచిదా, చెడ్డదా, అన్న విషయం శాసనసభ్యులు చెప్పేదానికి ముఖ్యమంత్రిగారు ఫైనల్ డెసిషన్ వెళ్లముందు ఏదైనా అవకాశం ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అధ్యక్ష, ఒక అరగంట మాట్లాడతామంటే, మాట్లాడమనండి. నాకేమి ఆక్షేపణ లేదు, if you can find some time tomorrow. This is a very difficult problem. Several Chief Ministers have their own view points, and naturally every Chief Minister would like to take into consideration the viewpoint obtaining in his State, the general views of the people and things like that. But when you have to arrive at a broad agreement so far as the nation is concerned, certainly certain adjustments become necessary. It is not a question whether X is agreeing to this or not. It is a question of consensus of opinion being arrived at and followed as a national policy. For instance, on the 31st July and 1st August, we have discussed for two days sitting for more than 10 to 12 hours; naturally there are several viewpoints expressed by several Chief Ministers with regard to the position in their own States. For instance, the position in surplus States is something different; the position in deficit States is something different; the position in the deficit States between the selves is something different, the position as between the surplus States is something different. So, there are several view points. When you have arrived at a consensus of opinion, some adjustments have got to be made.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :—అధ్యక్ష, అక్కడేదో హైవర్ కమిటీవారు ఏదో తీర్మానం చేశారు. రికమెండేషన్ చేశారు. అది రెండు దినాలముందు పత్రికలలో వచ్చింది. విశ్వనాథంగారు రెయిట్ చేసిన ఇస్యూ దాని విషయం కాదు. చీఫ్ మినిస్టర్ గారు ఇక్కడకు వచ్చిన తర్వాత ప్రెస్ కాన్ఫరెన్స్ లో చెబుతూ, హైదరాబాద్ సికింద్రాబాద్ సిటీస్ లో డిశంబరు ఆఖరునుండి స్టాట్యూటరీ రేషనింగ్ పెడతామని చెప్పినట్లు పత్రికలలో ప్రకటించారు. కాబట్టి యీ స్టాట్యూటరీ రేషనింగ్ యీ స్టేటులో అమలు జరపటానికి నిర్ణయించినట్లు వారు చెప్పటం ఒక పాలసీగా, ఒక

విధానంగా, ప్రధానమైన విషయము. ఆ విషయంకూడా చెప్పలేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అంటున్నారా? లేకపోయినట్లుంటే ఆ విషయం చెప్పినాగాని, అది దానికి అటంకం పచ్చేటటువంటిది కాదని వారి అభిప్రాయమా?

Mr. Speaker.—The population of Hyderabad is more than 3 lakhs and that of Secunderabad also is more than 3 lakhs.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Now, Secunderabad and Hyderabad are in one corporation, as you know, Sir, though they have different names ; it is one greater Hyderabad Corporation. What I say is, that is the recommendation of the sub-committee of the Chief Ministers' Conference and naturally if that recommendation is going to be accepted on the 6th by the main committee, this will have to be worked out. It is not a question whether Brahmananda Reddy agrees or not. It is a question of consensus of opinion being followed as a matter of policy.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అద్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తూ, తమకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదని, ఏదైనా టైమ్ ఉంటే, చర్చకు వెట్టవచ్చునని అన్నారు.

Mr. Speaker.—He is again leaving for Delhi day-after tomorrow morning.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Yes.

Mr. Speaker.—Therefore, if the House wants to have a discussion about this, i.e., rationing and all that, we can sit today evening or tomorrow evening. The only thing is, I am afraid there will not be sufficient quorum.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—అద్యక్ష, ఈ సమస్య చాలా ప్రధానమైనది కాబట్టి, కోరం తప్పకుండా ఉంటుందని నా మనవి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—ముఖ్యమంత్రిగారు వెళ్ళేది ఐదవ తారీఖున కదా? ఐదవతారీఖు ఉదయము — We can discuss.

Mr. Speaker.—Where is the time. The Business Advisory Committee has agreed upon some other work.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu.—That can be adjusted if all of us are agreed. ఆ రోజువచ్చేవిల్లుకూడ సెలక్ట్ కమిటీకి రిఫర్ చేసే విల్లు. అది ఒక పూట ఎట్లాగూ సరిపోదు. తరువాత మనం ఎట్లాగూ టేక్ అప్ చేయవలసిఉంటుంది. ఇంకో రోజు అదనంగా తీసుకోవచ్చును.

Mr. Speaker.—The House can sit today or tomorrow evening.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—నాకేమీ అభ్యంతరం లేదండి. కాని మీరు చెప్పినట్లు కోరం ఉండదేమోనని—కోరం ఉండేటట్లుంటే ఫరవాలేదు.

Sri K. Brahmahananda Reddy:—On both these days, the Council is meeting in the afternoons. I don't mind if this rationing can be discussed for half-an-hour or one hour or the Members can express their views on taccavi loans also. Tomorrow morning after my reply is over and before we take up other business, that can be adjusted. You can kindly see to that, Sir.

Mr. Speaker:—The Chief Minister has agreed and we shall have it tomorrow morning after his reply is over.

Sri K. Brahmahananda Reddy :—I would request the Leaders of opposition parties to make known their policy with regard to this. I think one hour will do to say what their point of view is.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి):—అధ్యక్ష, నిన్న కాల్ ఎటెనన్ మోషన్ ఫర్మిలైజర్స్ విషయం వచ్చినపుడు మన ఎగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు “మనం 6 లక్షలు యీ సంవత్సరానికి కావాలని చెప్పామని, రెండు టరమ్స్ కు 2 లక్షల 90 వేలు కావాలంటే, 80 వేలు మాత్రమే ఇచ్చినట్లు” ఇన్ ఫర్మేషన్ చెప్పారు. దానికి మన చీఫ్ మినిస్టర్ గారికి ఢిల్లీలో గట్టిగా అడిగిరమ్మని చెప్పామని కూడ చెప్పారు. ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇస్తే, దానిమీద ఒక డిస్కషన్ అవసరం అవుతుంది అనుకోండి. మాకు ఇప్పుడు మాట్లాడటానికి ఉపయోగ పడుతుంది. ఇప్పుడు హిందూస్థాన్ టైమ్స్ లో ఒక న్యూస్ వచ్చింది. వెజాగ్ సీల్ ప్లాంట్ విషయంలో మన కెయిమ్స్ అన్ని ప్లేడవున్ చేయటానికి సెంట్రల్ లో డిపార్ట్ మెంట్ ఏదో ప్రయత్నం చేస్తున్నదని న్యూస్ వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు ఢిల్లీ వెళ్లి వచ్చారు గనుక దానిని గురించి కూడ వారు చెబితే ఇప్పుడు గవర్నర్ అడ్రస్ పై డిస్కషన్ లోనూ ఉపయోగపడుతుంది. ఫర్మిలైజర్స్ విషయంలో అవసరమైతే ప్రత్యేకంగా తరువాత డిస్కస్ లేకవ్ చేయవచ్చును.

Mr. Speaker:—Sri K. Govinda Rao has given notice of a short notice question on Steel Plant at Visakhapatnam.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:—మాకు ఇప్పుడు డిస్కషన్ కు ఉపయోగపడుతుంది. ఇప్పుడు మాట్లాడబోతున్నాముకదా?

Mr. Speaker:—Sri K. Govinda Rao has given notice of a short notice question yesterday and I have admitted it. If you find out the Chief Minister's convenience, it might be some time after he returns.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు —అధ్యక్ష, ప్లాన్ నోటీసు క్వశ్చన్ వచ్చేటప్పటికి టైమ్ పట్టవచ్చును. ఇప్పుడు వారు ఢిల్లీ నుండి వచ్చారు కనుక, సీల్ ప్లాంట్ విషయం కొంత ఇన్ ఫర్మేషన్ వారికి తెలిసిఉంటుంది. ఆ విషయంలో చాలామంది ఆందోళన చెందుతున్నారు. దానిని గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

1:0 3rd August, 1965.

Point of information :
re : Number of questions pending with
the Departments.

Sri K. Brahmanana Reddy:—I am replying tomorrow. Whatever I have got to say, I will certainly say in my reply. I have naturally to reply to some important matters.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:-చర్చ అంశా press reports మీద ఆధారపడడంకంటే వారు ఢిల్లీ వెళ్ళి వచ్చి ఉంటే fertilizers విషయంలో ఏమి మాట్లాడుకొని వచ్చారో, steel plant విషయం కొంత చెబితే మాకు వుపయోగపడుతుంది. అనవసరమైన చర్చలేకుండా facts మీద ఆధారపడి చర్చించవచ్చును.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అయిపోయిందీగదా; చెప్పేది ఏదో చెప్పవచ్చు.

శ్రీ కె. రాజమల్లు (చిన్నూరు) :— పాయింట్ ఆఫ్ ఇన్ ఫర్ మేషన్ సర్. నిజామాబాద్ జిల్లాకు సంబంధించిన యిద్దరు అసెంబ్లీ సభ్యులు S. L. శాస్త్రి, దావార్ హుస్సేన్ చనిపోయినారు. దావార్ హుస్సేన్ చనిపోయి four months అయిపోయింది. శాస్త్రిగారు చనిపోయి 8, 10 రోజులు అవుతుంది. ఇంతవరకు office కు information లేదా? సంతాప తీర్మానం ప్రవేశపెట్టాలి.

Mr Speaker:—That is coming tomorrow.

శ్రీ కె. రాజమల్లు:—శ్రీ ఎస్. ఎల్. శాస్త్రి, నిజామాబాద్ లో చనిపోయి వారం రోజులు అయింది.

POINT OF INFORMATION

re:—NUMBER OF QUESTIONS PENDING WITH THE DEPARTMENTS

శ్రీ వంకా నత్తనారాయణ:-ఇన్ని questions మురిగిపెట్టుకోడానికి కారణం — మంత్రుల సంఖ్య తక్కువ అవడమేమో! తమరు expa d చేయమని సలహా యిస్తే బాగా ఉంటుంది.

Mr. Speaker:—Please send us the information. We may not be aware of it

శ్రీ పిల్లలమట్టి వెంకటేశ్వర్లు:—మానం అర్థ అంగీకారమని ఏమైన ఉన్నదా?

Mr. Speaker:—Just for the information of the House. I wish to state that as many as 708 questions are pending with the Departments for which answers have to be received. The break-up is as follows:

(Statement)

Point of Information :

re : Number of questions pending with the Departments.

3rd August, 1965.

151

Name of the Department.	More than 21 days.		More than 8 months.		More than 6 months.		More than 1 Year.		More than 1 year 6 months		Total	
	Starred	Un-starred	Starred	Un-starred	Starred	Un-starred	Starred	Un-starred	Starred	Un-starred	Starred	Un-starred
1. General Administration.	9	2	2	..	2	14	2
2. Panchayati Raj ..	18	4	9	..	3	1	1	1	26	6
3. Home ..	50	8	7	1	15	1	72	10
4. Agriculture ..	29	..	1	..	1	31	..
5. Industries ..	59	5	14	1	26	1	15	..	2	..	116	7
6. Revenue ..	38	7	4	2	4	1	1	..	47	10
7. Finance ..	2	2	..
8. H. H. & M. A. ..	65	5	12	..	9	1	1	..	1	..	88	6
9. P. W. D. ..	60	12	15	..	17	..	9	3	4	..	105	15
10. Education ..	78	2	8	..	29	4	11	3	4	1	130	16
Total ..											631 *	72
Grand Total ..											703 Questions.	

I very much regret to say that this is a very sorry state of affairs. I would only request the Chief Minister and other concerned Ministers to see that all the answers are sent before the end of this session and see that all the questions are answered.

Sri K. Brahmananda Reddy :—There seems to be some discrepancy, Sir.

Mr. Speaker :—Between what I have stated and what you are going to say ? (Laughter).

Sri K. Brahmananda Reddy :—My information is, of course, there are some questions ; there is no doubt about it. The Departments have given much less number. They don't seem to have rounded them off properly. Another thing I might say for your information is that even last night I was seeing 50 questions that are being sent to you today. Any way, I will see that the Departments realize their responsibility and send the answers in proper time.

Sri Tenneti Viswanatham :—I only wanted to say with great respect to the Chair that you have done a great service to the House by giving us these figures.

Mr. Speaker :—I can understand that so far as questions more than 21 days old are concerned they might require some more time to get the information. But regarding questions over 3 months, 6 months and 1 year old, steps can be taken to see that at least those are answered during this session. Regarding other questions, if information, is sent to us well and good ; otherwise, we can wait till the next session.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—వాటిని answer చేయడంలో చిక్కులు ఉన్నాయేమో చెప్పారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—చిక్కులు లేవు. ఏమిలేవు. They are collecting the information. They take their own time. Due to several causes, there might be delay.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి :—మీరు ఈ విధంగా ప్రకటించినందుకు చాల సంతోషం. చాల questions department కు పంపిస్తున్నారు. Departments కు పంపే ప్రశ్నలు చాల గణనీయమైన సంఖ్యలో ఉన్నాయి. Departments నుంచి answers రావడం లేదు. మీరు ఎన్ని departments కు పంపారు? ఇవ్వాలి కాకున్నా రేపు అయినా.....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అసలు departments కు పంపించకుండా అవి disallow చేస్తే పోతుందేమో; నేను ఏదో కొంతవరకు action తీసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో పంపించాను. You want to get information and at the same time you want the Government to take action in this matter. When I disallow a question, naturally I send it to the Department concerned so that they may take action and they inform the member as to what action has been taken. I don't think when I send a question to the Department, they take action and inform the Member.

Calling attention to a matter of urgent
public importance :
re : Rioting in Lingapuram village, of
Bobbili Taluk.

3rd August, 1965.

153

Sri Tenneti Vishwanatham:—I do not remember to have received any letter from the Government with regard to such questions.

Mr. Speaker:—It may be a difficult process for us also to find out.

Sri Tenneti Vishwanatham:—How can you find out? I am only informing you that they are having the same fate as the questions which are one year old.

Mr. Speaker:—There is one matter under rule 74 in which Sri Lachanna and Sri Rajaguru have been given notice.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re: RIOTING IN LINGAPURAM VILLAGE OF BOBBILI TALUK.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:—అధ్యక్ష, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో బొబ్బిలి తాలూకాలో లింగాపురం అనే గ్రామంలో ఘమారుగా నెల 15 రోజుల క్రిందట ఈ fire accident జరిగింది. ఆ గ్రామంలో శ్రీకైలులు అనే tappers community చాల అల్ప సంఖ్యకులుగా ఉన్నారు.

[*Mr. Deputy Speaker in the Chair*]

వారు అక్కడ ఉన్నటువంటి పెత్తనదారులచే చిరకాలంనుండి అనేక విధాలుగా భాదించబడుతూ ఉన్నారు. ఆ గ్రామస్థులందరు తాము ఎందుకు వెట్టివాకిరి చేయవలసి ఉన్నదనే భావంతో వారు మేము చెయ్యలేము అంటే పంచాయితీవారి చేతిలో ఉండబట్టి వారిమీద పంచాయితీ న్యాయ స్థానాలద్వారా జరిమానాలు వగైరా సాగిస్తూ వుండడం, ఆ గ్రామంలో ఉన్నపంచాయితీ బోర్డులో విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం వచ్చిన సందర్భంలో శ్రీకైలులు అనే కులానికి సంబంధించినటువంటి పంచాయితీబోర్డు మెంబరు No confidence motion మీద సంతకం పెట్టినదానికి వాళ్ళు యిళ్ళమీద అకస్మాత్తుగా దాడి జరిపారు. అది వెంటనే rioting క్రింద మారి యిద్దరు అక్కడనే చనిపోవడం, 14 మంది రాజాం ఆస్పత్రిలో చికిత్స పొందుతూ ఉండడం, యిది చాల శోచనీయమయిన పరిస్థితి. స్వతంత్రం వచ్చి 17, 18 ఏళ్లు అయిన తరువాతకూడ వాళ్ళచేత వెట్టివాకిరి చేయించుకుంటూ పంచాయితీరాజ్య పరిపాలనలో ఈ చర్యలు జరగడం, నమ్మడానికి పీలులేనటువంటి సంఘటనలు ఈ రోజున జరుగుతున్నాయి. ఈ సంఘటన జరిగి నెల 15 రోజులు అయింది. వారు యింకా హాస్పిటల్ లో చికిత్స పొందుతూనే ఉన్నారు. కొంత మందిని arrest చేసి జైలులో పెట్టడం జరిగింది. 6 వారాలు అయినప్పటికీ యింకను వారిమీద charge sheet file కానందువల్ల —తాలూకాలో ఉన్న ప్రజలలో—వారు బలవంతులు, ధనవంతులు వారిమీద ఎలాంటిచర్య జరగదు. యింక లాభం లేదు అని భీతావహం ఏర్పడి ఉన్నదని ఈ call attention notice యిచ్చాను. మంత్రిగారు దానిని గురించి charge sheet ఎప్పుడు చేస్తారో, నేడు ఈ సంఘటన విచారణ ఏ స్థితిలో ఉన్నదో వారు తెలివివ్వాలని కోరుతున్నాను.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Sir, Lingapuram is an interior village situated at a distance of about 3 kilometers from Tenneti police station in Vizag north district. It consists of 90 houses of which 70 belong to Kuppala Velama and 20 belong to Beevara community, 'toddy tappers'. The Kuppala Velama are in the majority community in this village.

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re : Murder of Sri Bullayya of Leguntapadu Village, Kovur Taluk,

Differences cropped up 15 days prior to the date of offence between these two communities. Kuppala Velama are headed by Guddala Appala Swamy, President, Panchayat Board. Lingapuram and Beevaras are led by Venguppidu Ramudu. The President, Panchayat Board, illegally fined two Beevaras Rs. 20 and Rs. 10 respectively for diverting water from the tanks. This was questioned by two members of the Panchayat Board who are Beevaras, but the President did not care for their objection. On this, the accused Gaddi Gurayya, a Beevar, a member of the Panchayat Board went to Parvathipuram along with another member and filed a petition of non-confidence for the Sub-Collector, Parvathipuram, against the President, Panchayat Board, accused No. 1. Having come to know about this, the President organized an attack on the Beevara community on 29-6-1965 morning about 7 a.m. The accused who are 36 in number attacked Beevaras with sticks and stones and beat them indiscriminately. Two Beevaras, Gurayya and Gaddi Vangulu died in the clash. Others who received injuries were admitted into the hospital for treatment. The case is crime No. 30/65 under Section 147 and 302 I.P.C. with the Tenali police station was registered and investigated into. All the accused were arrested and the case was charged on 20th July, 1965.

re: THE MURDER OF SRI BULLAYYA OF LEGUNTAPADU VILLAGE,
KOVUR TALUK.

(శ్రీ) ఎ. సంజీవరెడ్డి (అక్కూర్): -- అధ్యక్షా, లేగుంటపాడు గ్రామం, కోవూరు తాలూకాలో వుంది. అది నెల్లూరుకు చాల దగ్గరగా వుంది, 7 మైళ్ళ దూరములోవుంది. అక్కడ స్థానికంగా వున్న కమ్యూనిస్టులు కొన్ని సంవత్సరాలనుండి దౌర్జన్యకాండ జరుపుతున్నారు. దానికి ఎక్కడా అంతం లేదండి. మొన్న, 27-6-65న జిల్లయ్య అను హరిజన కాంగ్రెసు వాడిని పట్టదగలు — అక్కడ కొద్ది దూరములో పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, రిజర్వు కానిస్టేబుల్స్ వున్నారు. వారందరూ వున్నప్పటికీ, గొర్తళ్ళతోనూ, బరికలతోనూ వెళ్ళి అతన్ని మోరంగా హత్య చేశారు. మరునాడు, 28వ తేదీ, మధ్యాహ్నం నేను అక్కడకు వెళ్ళాను. అంతవరకు అక్కడికి యస్. పి. గావి డివై యస్. పి. ఎవరూ పోలేదు. అదినమే కాదు, యిటువంటి అక్రమాల అక్కడ '58వ సంవత్సరంనుండి జరుగుతున్నవి. 1958 అక్టోబర్ లో ఈ స్వర్ణ జిల్లయ్య అను అతని చెయ్యి విరగొట్టారు. అప్పుడుకూడా నేను వెళ్ళి చూసి వచ్చాను. తరువాత, యీ పెద్దయ్య అను అతను కమ్యూనిస్టు పార్టీకి చెందినవాడు కావడంచేత....

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— On a point of order, Sir. వారు కాల్ అఫేషన్ మోషన్ పై మాట్లాడుతూ, కమ్యూనిస్టులు 58 లో చేశారని, 59 లో చేశారని చేరిత్ర అంతా చెప్పకు వస్తున్నారు. మరో రకంగా డిష్కంషన్ పెట్టండి అందుకు మేముకూడా తయారుగా వున్నాం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: — వారు ఫాక్టుస్ చెబుతున్నారు అనుకుంటా.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— How can you say they are facts? They can be refuted. They are not facts. కమ్యూనిస్టు, కాంగ్రెసు యివన్నీ తీసుకొచ్చి పెట్టితే..... వారు ఫాక్టుస్ అంటున్నారు కాదని మేము ఛాలెంజి

Calling attention to a matter of urgent
public importance :
re : Murder of Sri Bullayya of Legunta-
padu Village, Kovur Taluk.

3rd August, 1965.

155

జేస్తున్నాము. దౌర్జన్యం చేసినవారు, వారికి సంబంధించినవారు ఏదయినా చేస్తే చేసి వుండవచ్చు, కాని అవి ఫాక్టులమాత్రం కాదు. కాల్ ఆలెక్షన్ మోషన్ తీసుకువచ్చి యివన్నీ చెబుతువుంటే..... These are not at all facts. We must be given an opportunity to refute it.

Mr. Deputy Speaker:—That is all right. The hon. Member may simply narrate the facts as they stand instead of going into the history.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— ఫ్యాక్టుస్ అండి, యివన్నీ. శిక్షకూడా పొందారు. ఈ పెద్దయ్య సుబ్బమ్మ అనే హరిజన స్త్రీని మానభంగం చేశారు. దానికి రెండేళ్లు శిక్షింపబడింది. అన్నీ ఫాక్టుస్ చెబుతున్నాను. వారు అన్నట్లుగా, కల్లబొట్టిగా ఎమీ చెప్పడంలేదు.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు :— కమూనిస్టు పార్టీకి చెందారో, కాగ్రెసుకు చెందారో.....

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— నేను ఫాక్టుస్ చెబుతున్నాను. వారు శిక్ష పొందారు కూడా. ఇందులో ఉచిత పడడం దేనికి? శిక్ష పొందారు అని జరిగినది చెబితే ఫాక్టు కాదంటే ఎల్లా?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— He is not a communist.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— శిక్ష పడిందని చెబితే ఫాక్టు కాదంటే ఏమిటి? I am telling facts.

Sri K. Brahmananda Reddy:— Do not be emotional. No heat is necessary. Facts are facts, whether they are Communists or Congress men or something else. ఆయన ఫాక్టుస్ చెబుతున్నారు. Why should he rush to conclusions?

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— అదొక్కటే కాదు. శివారెడ్డి అనే ఆయనను చెప్పి తీసుకుని కొట్టారు. దానికి కూడా శిక్ష పొందారండి. అది కూడా ఫాకే.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— What he says is not correct.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— శిక్షలు పడడం తప్పు అంటారా?

Sri Pillalamarri Venkateswarlu:— I can understand. But he is speaking of the Communist Party, its policy and all these things. కాల్ ఎలక్షన్ మీద కమ్యూనిస్టు పార్టీ పాలసీల మీద మాట్లాడితే ఎల్లా?

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— వారు స్థానిక కమ్యూనిస్టు పార్టీ మెంబరు. కాదు అంటే ఎల్లా? అక్కడ సర్పంచ్ కమ్యూనిస్టు.

Sri K. Brahmananda Reddy:— If the man convicted is a communist, he is a communist. If he is somebody else, he is somebody else.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— స్వర్ణ పెద్దయ్య తాలూకా కమిటీ మెంబరండి. గున్న పాటి రామచంద్రారెడ్డి అనే ఆయన డిస్ట్రిక్టు కౌన్సిల్ మెంబర్ అండి. ఇవి ఫాక్టుస్ కాదని వారెలా అనగలరండి?

Calling attention to a matter of urgent public importance.

re : Murder of Sri Bullayya of Leguntapadu Village, Kovur Taluk.

Sri Tenneti Viswanatham:— On a point of order, Sir. The call a'tention motion is with regard to the murder of Sri Bullayya of Leguntapadu village. I suppose he must confine his speech to that particular incident only.

Mr. Deputy Speaker:— While giving that, he is just giving the previous incident also.

Sri Tenneti Viswanatham:— He must circumscribe himself to that. His speech should relate to the murder of Bullayya of Leguntapadu village. That is what I feel. Afterwards your pleasure, Sir.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి:— నేను చెప్పేది దానికి సంబంధించే. ఈ విధంగా హత్యాకాండలు, కర్మకాండలు, మానభంగాలు అక్కడ జరుగుతున్నవి. అనాడు శ్రీరామనవమి, పందలాది జనంవచ్చారు. కిటికీల్లోంచి రాళ్లు దువ్వడం జరిగింది. తరువాత యిది 27 వ తేదీన జరిగింది. ఏప్రిల్ 28 వ తేదీన రమణారెడ్డి అనే ఆయన బ్రాక్టర్ లో వస్తుంటే, బ్రాక్టరునిలిపి ఆయనను కొట్టారు. దానికి కూడా శిక్ష అనుభవించారు. వారు శిక్షలు అనుభవించిందే చెబుతున్నాను.

Sri Pillilamarri Venkateswarlu:— How is it connected here? Again, I raise objection to this, Sir. అక్కడ పన్నెండువేల మందికి శిక్షలు పడవచ్చును. That is not the point we are discussing here.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:— అక్కడ యిన్వెస్టిగేషన్ జరుగుతూ వుంటుంది.మర్దకు సంబంధించి....

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— ఇప్పుడాయన ఫాక్టు మీదనే వస్తున్నారు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:— ఏదయినా వుంటే దానికి సంబంధించి చెప్పవచ్చు. కాని యివన్నీ తీసుకువచ్చి చెబితే: చరిత్ర అంతా తీసుకువచ్చి దిస్కషన్ కు పెడితే, దానిపై చర్చచేయడానికి మేము కూడా సిద్ధంగానే వున్నాం. కాని, దానికి దొడ్డిదోవన రావడం ఎందుకు?

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి:— ఇందులో దొడ్డి దోవనరావడం ఏమీ వుంది?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— బేర్ ఫాక్టులోకి రండి.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి:— బేర్ ఫాక్టుపైననే మాట్లాడుతున్నాను. ఇట్లా ఆ హత్యాకాండ, కర్మకాండ జరుగుతూ వుంటే, పోలీసులు రక్షణ యివ్వలేకున్నారు. పార్టీలో చేరకపోతే తంతున్నారు. చందాలు యివ్వకపోతే తంతున్నారు. ఇది జరిగిన 18 గంటలవరకు పోలీసువారు రాలేదు అని అంటే.....ఆ విషయం చెప్పు కుంటున్నాం, వారికి రక్షణ యివ్వాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాం, హోమ్ మినిస్టర్ గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. రక్షణలేక గ్రామాలనుండి వెళ్లిపోతున్నారని చెబుతున్నాను. అందులోకాదు అనేది ఏమీ వుంది? రైతులకు రక్షణ యివ్వక్కడదా? రక్షణ యివ్వకపోతే.....

lling attention to a matter of urgent public importance : 3rd August, 1965. 157
 re : Murder of Sri Bullayya of Legunta-
 padu Village, Kovur Taluk.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— అధ్యక్ష, ఆ విషయం కోర్టులో వున్నది. ఆయన ఆ మాట అంటూ యివన్నీ చెబుతున్నారు. కోర్టులో వున్న విషయంపై యిక్కడ డిస్కస్ చేస్తే సబ్జుడిస్ అవుతుంది. అందువలన, ఆయనని కొంచెం ఆపమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— సబ్జుడిస్ కాకుండా చెప్పవచ్చును.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— శిక్షలు పడిన వాటిగూర్చి చెబుతున్నాను నేను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :— కోర్టులో వున్న సబ్జెక్టుపై యిక్కడ కౌల్ ఆటెన్షన్ తీసుకువచ్చి డిస్కస్ చేస్తే అది సబ్జుడిస్ అవుతుంది.

శ్రీ ఎ. సంజీవరెడ్డి :— దాదాపు పది సంవత్సరాలనుండి అక్కడ పరిస్థితి యీ విధంగా వున్నది. పార్టీలో చేరకపోతే తంతున్నారు. చందాలు యివ్వకపోతే తంతున్నారు. వారికి రషణ యివ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారిని, హోమ్ మంత్రిగారిని, కోరుతున్నాము. ఏ రైతైనా ఎవరైనా ఎదుర్కొంటే వారి అరటి తోటలు మిగలవు. ఇట్లా దొర్లస్య కాండ జరుగుతున్నది.

Sri P. Subbayya :— On a point of order, Sir.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఇప్పటికే చాలా అయినవి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఒక యిన్విడెంటుగూర్చి చెబుతున్నప్పుడు దానికి సంబంధించి ఏమిజరిగిందో చెప్పాలిగాని, పాత చరిత్ర అంతా తీసుకువచ్చి చెబుతూ వుంటే దానిపై అసెంబ్లీ ఏమైనా శిక్షిస్తుందా? నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఒక యిన్విడెంటు జరిగినప్పుడు దానిని గూర్చి చెప్పి, ఇందులో ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకున్నది? అని అడగడం కాకుండా పాత చరిత్ర అంతా తీసుకువచ్చి చెబితే అసెంబ్లీ ఏమైనా శిక్షిస్తుందా? Some hon. members rose—

Mr. Deputy Speaker :— But he has concluded his speech. The Minister for Home will now reply.

Sri T. K. R. Sarma :— It is a matter relating to murder, Sir, and then if the police is seized of the matter and investigation is going on and if members were to be allowed on this floor of the House to give their own versions of the facts, then the whole matter is likely to be prejudiced. Therefore, Sir, a matter like this ought not to have come here and the facts in this way should not have been given.

Sri Pillalamarri Venkateswarulu :— Then, how can the Home Minister reply? If it is sub—judice he cannot reply.

Mr. Deputy Speaker :— He will reply without prejudicing the case.

Sri Pillalamarri Venkateswarulu :— But the incidents referred to are in the court.

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re: Murder of Sri Bullayya of Leguntapadu Village, Kovur Taluk.

Mr. Deputy Speaker :— On the matter referred to the court, he is not influencing the court judgment.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— ఫలాన విషయం చెబుతూ దాని గత చరిత్ర అట్లా వుంది కాబట్టి రక్షణ కల్పించండి అనేది ఆయన పాయింటు. వారు దీనిపైన మాట్లాడ కుండా. గవర్నరుగారి అద్రసుమీద అవకాశం తీసుకొని మాట్లాడినా మాట్లాడవచ్చు. దీనిపై న చెబుతూ not intentionally to offend anybody. అన్నారు గత చరిత్ర ఇట్లా వుంది. ఇన్ని సంఘటనలు జరిగాయి. ఇన్ని శిక్షలు పడ్డాయి. అక్కడవున్న వారికి పోలీసు రక్షణ వుందా లేదా అనేది ఆయన పాయింటు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఇది రూల్ 74 క్రింద కాలి అటెన్షన్ మోషను. 74 క్రింద అసలు యీ రిజల్యూషన్ ఫ్రేమింగ్ గాని, అడ్మిషన్ గాని సరిగాలేదు. “to call the attention of the Minister for Home regarding the murder of Sri Bullayya of Leguntapadu village, Kovur Taluk in the presence of Special Armed Police” మామూలుగా మర్డర్స్ జరుగుతూవుంటాయి. ఇది పోలీసువారి ఫెయిల్యూర్ అనా....అసలు ఆ ఫ్రేమింగులోనే మాకు చాలా డిఫికల్టీ వచ్చినది.

మిస్టరు డెప్యూటీ స్పీకర్:— వారు ప్రొసెక్యూషన్ కావాలని అడుగుతున్నారు.

Sri Tenneti Viswanatham:— Hon. Member had some good intentions in his mind; only the language is different from what he said.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— ఈ విషయంలో మర్డర్ జరిగింది. కేసు నడుస్తోంది. ఇది ఇప్పుడు కోర్టులో వుంది. మర్డర్ జరిగిందని అనేక పేర్లు తీసుకువచ్చి బై ఇంప్లికేషన్ గత హిస్టరీ అంతా నేరేట్ చేస్తామనే విషయం కాదు. ఇది సబ్ జుడిస్ క్రింద వస్తుంది కాబట్టి అసలు ఇక్కడ పర్మిట్ చేయడం కూడ మంచిది కాదు. కొందరి పేర్లు కూడ తెచ్చి వారు చెబుతున్నారు. He must note it and he should not allow it.

Mr. Deputy Speaker:— He says during this case—

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— ఈ కేసుకు సంబంధించి కొన్ని పేర్లు రిఫర్ చేసి బై ఇంప్లికేషన్ అట్లా చేయడం మంచిదికాదు. ఏ పరిస్థితులలోను ఇది డిస్కంషనుకు రావడం మంచిది కాదు.

Mr. Deputy Speaker:— Only reply will come now.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య (నెల్లూరు):— అధ్యక్ష, అక్కడ పోలీసు కాపలా వుంటోంది. పోలీసువారు వుంటూవుండగానే మర్డర్ జరిగింది, మర్డర్ జరిగిన తరువాత 18 గంటలు పోలీసువారు రక్షణ యివ్వలేదని చెబుతున్నారు. ఆ కనెక్టులో వారు ఏదో చెప్పారు కాని రక్షణ ఎందుకు యివ్వలేకపోయాలో హోమ్ మినిస్టరుగారు చెబితే సరిపోతుంది.

Calling attention to a matter of urgent
public importance :
re : Murder of Sri Bullayya of Legunta-
padu Village, Kovur Taluk.

3rd August, 1965.

159

Mr. Deputy Speaker:— Let us hear him now.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వరులు:—మాకు రక్షణలేదు, ఇవ్వాలి అంటున్నారు. అసలు ప్రభుత్వం ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డిగారి చేతిలోవుంది. రక్షణ ఇచ్చేది ఏమిటి? పోలీసులకు, గవర్నమెంటుకు అందరికీ రక్షణ వారే ఇస్తున్నారు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—మొన్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు, మామూలు కానిస్టేబుల్స్, రిజర్వ్ పోలీసు వుండగా అ పని జరిగింది. ఇదే మాదిరిగా చేస్తుంటే అక్కడ రక్షణ లేదని సంచీవరెడ్డిగారు చెప్పారు కాని ఒకరిని నిందించాలని చెప్పలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker:—I do not think I can allow any more. Hon. Home Minister may make his statement now.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Leguntapadu village is a hot bed of factions in Kovvur Taluk, Nellore District. There are two rival parties in that village. There was a long standing faction between the ryots' party and labourers' party of that village. The faction became acute during the Panchayat Elections 1964. There were a few clashes in the year 1964 between these two parties involving breach of peace and tranquillity. The local police took prompt preventive action against more than 100 members of both the parties. Cases under section 107 Cr. P. C. were launched against them. Security proceedings against the labour leaders and their supporters ended in their being bound over for keeping the peace for a period of six months, whereas the proceedings against the other party i.e., ryots are pending enquiry before the Sub-Divisional Magistrate, Kavali. However, interim bonds were executed by them.

2. On 27-6-1965 morning at about 8 a.m. one Gamanala Dasaratharamaiah, a cattle boy who was previously working under Putchalapalli Mudiseshareddi belonging to the labour party changed over to the service of Gangireddi Subba Reddi belonging to ryots' party. When the cattle boy was working in the latter's house, G. Ramaniah his elder brother went there slapped his brother, the cattle boy, dragged him out of his house and took him home. Jetti Balaramareddi, the Leader of the ryot party, learning about the incident, sent for Ramaniah to his house through Swarana Ramaiah and assaulted him. Devaram Jayarami Reddi, who was present there also assaulted the said Ramaniah. Then Ramaniah approached Gunapati Gopala Reddy of the labour party and complained to him about it. Gopala Reddi, Putchalapalli Radhareddi and Putchalapalli Adiseshareddi questioned Devaram Jayarami Reddi about his conduct at the shop of Chinni Subba Rao. There was an exchange of words and these three people belonging to the labour party assaulted the said Jayarami Reddi with hands and knife, causing on him simple injuries. The injured Jayarami Reddi went to Kovvur Police Station and gave a complaint. A case in Crime No. 88/65 under section 321, 323 I.P.C. against the above three accused was registered at the Police Station. The Sub-Inspector of Police who was in Kovvur, investigating into Crime No. 88/65 under section 448 and 356 I. P. C. rushed to the village.

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re : Murder of Sri Bullayya of Leguntapadu Village, Kovur Taluk.

Leguntapadu and arrived by 12.15 hours. He immediately took up investigation of the case and warned both the parties. He detained one H. C. and P. C. who were available at the Police Station. As local men were not available for bandobust, the S. I. sent word to Kovvur Police Station for obtaining a section of Armed Reserve Party.

3. At about 3-80 p.m. Belli Venkatesu and two others of the ryots party attacked Bathina Suvaratnamma, a woman belonging to the labour party in Harijan wada. Stones were pelted on the house of Swarna Samuel of Labour party to which Suvaratnamma had gone. A case in Crime No. 89/65 under section 324 and 323 I. P. C. was registered. The S. I. rushed to the place and controlled the situation. At about 5-15 p.m. a Section of the Armed Reserve Party reached Leguntapadu village. The Sub-Inspector divided it into two batches, posting one in the village and the other at Harijanapalem. Meanwhile, One Devaram Subba Reddy and nine others of the ryots' party attacked Aravabhumi Krishna Reddy and two others of the labour party who were at the entrance of the lane leading to the house of Ganapathi Ramachandra Reddy, the leader of the labour party. The injured Aravabhumi Krishna Reddy ran to the house of Ramachandra Reddy. The said Ramachandra Reddy came out of his house with his followers to attack the accused belonging to the ryots party. These accused of the ryots' party ran towards the East. By this time two constables of the Armed Reserve, who were patrolling, rushed to the spot and prevented Ganapathi Ramachandra Reddy and his men from going in the eastern direction. Ganapathi Ramachandra Reddy and his followers ran towards the South through an unguarded street. The deceased, Swarna Bujjaiah and Banilili Panchaliah were coming from the opposite direction. They were attacked by Ramachandra Reddy and his followers. The deceased, Bujjaiah fell down with bleeding head injuries. Banilili Panchaliah was also injured. All the 14 accused including Ganapathi Ramachandra Reddy ran away on seeing a local Police Constable No. 443 rushing to the spot. While running away, they also beat Mutyala Kotiah and Devaram Venkatasubba Reddy of the ryots' party with sticks causing simple injuries to them. The Sub-Inspector, who was returning from Harijanawada, after restoring law and order, rushed to the spot. He sent the injured persons to the Government Headquarters Hospital, Nellore for treatment. A case in Crime No. 90/65 under section 147, 148 and 324 I. P. C. was registered and the Section was later altered to 302 I. P. C. on 28-6-1965 on receipt of the information that one of the injured persons, Swarna Bujjaiah died in the hospital at 3-15 hours. The Inspector who returned to Kovvur from Allur Camp at about 7-30 p.m. on 27-6-1965 learnt about the trouble in Leguntapadu village, rushed to the village and took up investigation.

4. The Deputy Superintendent of Police, Nellore, who received information about the death of Swarna Bujjaiah on the morning of 28-6-1965 visited the hospital immediately, made necessary inquiries and proceeded to Leguntapadu village. The Superintendent of Police, Nellore, who was camping at Kaluvoy, received information on the

Public Importance:

re : Murder of Sri Bullayya of Leguntapadu Village, Kovur Taluk.

night of 28-6-1965. He immediately left for Leguntapadu and reached there on 29-6-1965 and took up investigation.

5. The Sub-Inspector of Police after receiving the information about the trouble in the village, rushed to the scene with available men, took charge of the situation, requisitioned one Section of Armed Reserve to maintain Law and Order. He was running from pillar to post maintaining the situation at the various places of attack between Harijanwada and the village. During the absence of the Sub-Inspector from the main village, who rushed to Harijanawada to control situation, ten members of the ryots' party assaulted three members of the labour party. On hearing this, members of the labour party came out to wreak vengeance on the rival party.

Sri Tenneti Viswanatham :—May I just interrupt? I think the hon. Minister has not given anything for the Magistrate to decide?

Sri Mir Ahmad Ali Khan :—I am just narrating the facts only. I am coming to the end—just there are four or five lines more.

Sri Tenneti Viswanatham :—This only shows the wisdom of our procedure that matters which are sub judice should not be discussed here. I am sorry, he has not left anything for the Magistrate to ascertain. It does not go as the report of the Inspector-General of Police. It goes as the Minister's statement. What could the poor Magistrate who has to try this case do?

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—The question is, what was the Police doing? Therefore, I put the situation in the village before you. There is a Harijanawada in the village, and there are two rival parties. Police were there, one batch in the village and the other at Harijanapalem. Clashes broke out in both the places. That is my answer, Sir. The Sub-Inspector was running from pillar to post maintaining the situation at the various places of attack between Harijanawada and the village.

“Because of the presence of the Armed Reserve Party in the village, a major clash was averted. As stated above, the members of labour party including the leader, Ramachandra Reddy while running through an unguarded street, assaulted the deceased and his companion resulting in the death of Swarna Bujjaiah. The timely police help was available for sending the injured persons to the hospital. The higher Police Officials of the District including the Superintendent of Police, rushed to the village and took up investigation. x x x
x x x x x x x x x x x x
However, all precautionary measures have been taken to guard against the recurrence of any such incident.”

x x x Expunged as ordered by the Chair.

Calling attention to a matter of urgent
Public Importance :
re Murder of Sri Bullayya of Legunta-
padu Village, Kovur Taluk.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు:—ఇది అంతా sub judge గా ఉందని విశ్వనాథంగారు point out చేసారు. దానికి సంబంధించిన proceedings expunge చేయాలని సూచిస్తున్నాను. కోర్టులో ఉందని ఐదవవంతుగా చెబుతున్నారు. దావాపు జడ్జిమెంటులో ఏమీ చెప్పాలో మంత్రులారు చదివిన దానిలో ఉంది ఈ విధంగా అయితే పార్టీలకు prejudice అవుతుంది.

I request that proceedings regarding this motion be expunged from the proceedings.

శ్రీ కె. లక్ష్మణ్ బాపూజీ (చినకొండూర్):— ఇది సబ్ జుడిస్ కాదు. Police version ఏమిటి అని చెప్పేటప్పుడు అది sub judge కాదు. దానిపై Comments లేవు. దానిపై ఏదైనా అభిప్రాయం చెబితేనే సబ్ జుడిస్ అవుతుందని నా మనవి.

Sri T.K.R. Sarma:—Under sub-rule (vii) of Rule 65, "the motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a Court of Law having jurisdiction in any part of India". What I mean to say is, here is a matter that has been seized by a court. It is under investigation. Whether the facts as being given represent a particular version of the version of interested party—these are things to be decided. But as Sri Viswantham pointed out, these statements go as the statement of the Minister.

Mr. Deputy Speaker:— He has already raised that point.

Sri T. K. R. Sarma:— I am fully supporting his point.

Mr. Deputy Speaker:—Let it be examined. If it is found that it should be expunged, they will be expunged.

శ్రీ వంకా. సత్యనారాయణ:—రేపు మీరు decision ఇచ్చేలోగా press లో వచ్చే అవకాశం ఉంది.

Mr. Deputy Speaker:— I request the press not to publish this.

Sri Tenneti Viswanatham:— Has it been said by you that it need not go into the press?

Mr. Deputy Speaker:— It need not go to the press, till I get it examined.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:— Call attention motion allow చేసేటప్పుడు ముఖ్యంగా కొన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలని నా మనవి, ఇటువంటి పెద్ద కేసుల లిస్టు మా వద్ద ఉన్నది. వాటిని ఇక్కడ తీసుకురావడంలేదు, కోర్టులో ఉన్నాయి; sub judge అని అటు వంటివి allow చేస్తే చాలా ఇబ్బంది. వాటిని పరిశీలించాలి.

Mr. Deputy Speaker:— Every case will be examined on its merits.

re : SCARCITY OF KEROSENE OIL AND DIESEL OIL

Mr. Deputy Speaker:—Now I request Sri Mohan Rao to speak on his motion.

శ్రీ ఎన్. మోహనరావు (ఘన్ పూర్):—అధ్యక్ష, డీసెలు ఆయిలు, కిరస నాయిలు లేనందువల్ల రాష్ట్రంలో ప్రజానీకానికి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటున్నది. చాలా తీవ్రమైన పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. డీసెల్ ఆయిలు గాలెను రు. 4 లు నుంచి రు. 20 లకు పెరిగింది. బ్లాక్ మార్కెటులో అమ్ముతున్నారు. గాస్ నూనె, డీసెలు ఆయిలు కలిపి అమ్ముడంవల్ల ఆయిలు ఇంజన్లు నష్టపడుతున్నాయి. ప్రొడక్ష్న్ డెబ్బిలింబోంది. రైతులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. గాస్ నూనె దొరకడం లేదు. కిరసనాయిలు ఒకటిన్నర రూపాయలు సేరు అమ్ముతున్నది. మంత్రిగారు చాలా ప్రయాసపడి నిన్నుమొన్న శాసనసభ్యులకు ఒక డబ్బా ఇచ్చారు. శాసన సభ్యులకు ఒక డబ్బా ఇచ్చి తృప్తిపడేదానికంటే ప్రజానీకానికి ఆయిల్ సప్లయ చేయడానికి శ్రద్ధ తీసుకోవడం చాలా అవసరం. కిరసనాయిలులో నీళ్లు కలిపి అమ్ముతున్నారు. వీటన్నింటి దృష్ట్యా క్రొత్త డిపాలు పెట్టకపోయినా వెలిగే డిపాలను ఆరకుండా జామేదారీ చేయడం అవసరం, ఎరువులు దొరకడం లేదు; తిండి దొరకడం లేదు; చక్కెర దొరకడం లేదు; డీసెలు ఆయిలు, కిరసనాయిలు దొరకడం లేదు అంటే ఈ శాఖ ఎంత అసమర్థంగా ఉందో తెలుస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రజలు చాలా కష్టపడుతున్నారు, సమాధానం చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అధ్యక్ష, కిరసనాయిలు కొరత ఏర్పడిన విషయం ఆలోచించినాస్తే ఆయిలు లేక కాదు, రవాణా సౌకర్యాలు లేవు. వాగెన్లు ఇవ్వక పోయిన కారణంచేత ఈ కొరత ఏర్పడింది. జూన్ మాసము తీసుకుంటే—ప్రతి నెల 30 వాగెన్లు హైదరాబాదు పట్టణానికి వచ్చేవి. జూన్ నెలలో 6, 7 వాగెన్లు కంటే ఎక్కువ ఇవ్వలేదు. దానివల్ల కొరత ఏర్పడింది. ఆ కొరత meet చేయడానికి ప్రభుత్వం ఉద్యోగులను మద్రాసు, విశాఖపట్నం, బొంబాయి పంపిన తరువాత ఇవ్వడు position చాలా improve అయినది. శాసన సభ్యులకు కిరసనాయిలు ఇవ్వడమేకాకుండా ప్రజలకుకూడా హెచ్చుగా కిరసనాయిలు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో కృషి చేస్తున్నాము. 2-8-65 నిన్న position చూస్తే అర్థం అవుతుంది. మన హైదరాబాదు పట్నంలో 54 టాంక్ వాగెన్లు కిరసనాయిలు స్టాకు ఉంది. ఒక వాగెనులో 26 కిలో లిటర్లు ఉంటుంది. అటువంటివి 54 వాగెన్లు స్టాకు ఉంది. ఇంకా 22 వాగెన్లు బొంబాయినుంచి హైదరాబాదుకు వస్తున్నాయి. దారిలో ఉన్నాయి. మొత్తం 76 వాగెన్లు ఉంటే కొన్ని వేల డబ్బాలు ఆయే పరిస్థితి ఉంది. హైదరాబాదు పట్నంలో కిరసనాయిలు దొరకడనే పరిస్థితిలేదు. కలెక్టరుగారు మూడువందల retail shops open చేసారు. ఒక్కక్క డిపోకు గత వారం 25 టన్నులు పంపితే ఈ వారం 50 టన్నులు ఇవ్వడానికి నిర్ణయించారు. హైదరాబాదులో డీసెలు ఆయిలు విషయంలోకూడా బాగా ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. డీసెలు ఆయిలు 29 వాగెన్లు స్టాకు ఉన్నది. 10 వాగెన్లు transit లో ఉన్నది. చిక్కు ఏమి ఉందని మనవిచేస్తున్నాను. మద్రాసు నుంచి 45 వాగెన్లలో ఒక స్పెషల్ బ్రయిన్ గుంతకల్లు బయలు దేరింది. అనంతపురం, కడప ఆ ప్రాంతాలకు

Calling attention to a matter of urgent public importance :
re: Inter-district restrictions on the movement of rice.

కావలసిన అయిదు సరఫరా చేయడానికి ఏర్పాటు చేసారు. విజయవాడ పక్క రాష్ట్రజాలకు విశాఖపట్నం నుంచి కావలసిన వాగెన్న ప్రక్కలు బయలుదేరాయి. అక్కడకూడా కొరత ఉండదని అశ్చిన్నాను. నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకు మద్రాసు నుంచి హెచ్చుగా రోడ్డు టాంకర్ల మీద కిరసనాయిలు వస్తోంది. ఏలూరు అయిదు వస్తోంది. ఈ కొరత రెండు మూడు రోజులలో చాలా ధాగం నష్టం అయే అవకాశాలు కనబడుతున్నాయి. ఈ వాగెన్న కొరతపై నల్లయిలో కొందర వెనుక ముందు అయే పరిస్థితి ఉన్నది. ప్రభుత్వం అన్ని ప్రాంతాలలోను representatives ను టెట్టి అప్పటికప్పుడు పోయి శీఘ్రంగా బయలు దేరడానికి ఏర్పాటు చేస్తున్నాము. ఈ కొరత తొలగిపోయే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని నేను నమ్ముతున్నాను. శాసన సభ్యులకే కాకుండా ప్రజలందరికీ కిరసనాయిలు, ఏలూరు అయిదు నల్లయి చేయడానికి తప్పక ఏర్పాటు చేస్తామనవిగోస్తున్నాను.

re: INTER - DISTRICT RESTRICTIONS ON THE MOVEMENT OF RICE.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— అధ్యక్ష, మాది విశాఖపట్నంయొక్క విషాద గాద, విశాఖపట్నం అంతే మర్రులందరికీ యిష్టం. అహార మంత్రిగారికి కూడా ఇలా యిష్టం. అంతమందీ ఎప్పుడూ యిష్టమే అంటారు. కాని మాకు చూత్రం ఎక్కడా కూడా అహార ధాన్యాలు నల్లయి అయేటటువంటి మార్గం మూత్రం చూడరు. మేము అనేక పర్యాయములు క్రిందటి సంవత్సరం కూడా డిబేటు పచ్చిపప్పుడు చెప్పాము. ప్రభుత్వంవారి అభిప్రాయం కూడా అంతే అన్నారు. ఏమంటే State రో inter - district restrictions ఉండకూడదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ఎంతయితే అడుగుతారో surplus ఉందని నిశ్చయం చేస్తారో ఆ నిశ్చయము చేసిన quantity మటుకు procure చేసో secure చేసో పంపించడం. మిగిలిన restrictions ఏమీ జిల్లా జిల్లాకు మధ్య ఉండకూడదని మేము నొచ్చించాము. ప్రభుత్వమువారు మా అభిప్రాయం కూడా అదేనని చెప్పడం జరిగింది. కాని వారు చెబుతున్నప్పుడే మేము కొంత అడడం జరిగింది Restrictions కనిపిస్తున్నాయి. అప్పుడు కూడా చెప్పాం. అటువంటివి ఉండవని చెప్పారు. ఆ మధ్య నేను Central Government రో Food Department కు చెందిన ఆఫీసరుతో travel చేయడం జరిగింది. “ఏమందీ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు అటువంటి రెస్ట్రిక్షన్ చేయాలని అన్నారా?” అని అడిగాను, “మేము ఎప్పుడూ రెస్ట్రిక్షన్ చేయాలని చెప్పలేదు” అన్నారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో గవర్నమెంటు పాలసీ తెలుసుకోవడం కష్టంగా ఉంది. కరెక్టర్లు ఆర్డర్లు పోసు చేస్తున్నారు. శ్రీకాకుళం నుంచి విశాఖపట్నం రాకూడదు, గోదావరి నుంచి రాకూడదు అని, తరువాత కొన్ని ఉదంతాలలో ఏమి చేశారంటే ఒక zone create చేశారు. జాగా ఉన్న ఏరియా అంతా ఒక Zone చేశారు. Procurement కోసం చేసుకుంటే జాగుంటుంది. జాగులేని ప్రాంతాలకు ధాన్యం movement restrict చేయడం మంచిది కాదని ఇదివరలో నొచ్చించాము. నష్ట పలితాలు యిప్పుడు కనిపిస్తున్నాయి. మాకు విశాఖపట్నంలో ప్రతిరోజూ బియ్యం గురించి చాలా కష్టంగానే ఉంది. యలమంచిలి వంటి భూములున్న స్థలం. అక్కడనుంచి రెండు రెలిగ్రాము వచ్చాయి. బహుశా మంత్రిగారికి కూడా వచ్చి ఉంటాయి. మంచి బియ్యం ఉండే అనకాపల్లి నుంచి నిన్ను

Calling attention to a matter of urgent
Public Importance :
re : Inter-district restrictions on the
movement of rice.

3rd August, 1965.

165

shops అన్నీ మూశారని అమ్మదానికి వీలులేదని merchants చెప్పారని తెలిగ్రామ్ము వచ్చాయి. వారి దృష్టికి తెచ్చేది మీ ఉద్దేశ్యం మా ఉద్దేశ్యం ఒకటి అయినట్లుంటే జిల్లాకి జిల్లాకి మధ్య restrictions ఏమీ అడ్డంకులు ఉండకూడదనే మీ అభిప్రాయం అయితే ఎందుకు మీరు కలెక్టర్లు పాసుచేసిన ఆర్డర్లను ఈ మోస్తరుగా Tolerate చేస్తున్నారు. Defence of India Rules క్రింద Essential Articles Control Act క్రింద కొన్ని పవర్లు కలెక్టర్లకి ఉన్న మాట వాస్తవం. కాని అవి గవర్నమెంటు పాలిసినిబట్టి ఉండాలి. మా విశాఖపట్నం జిల్లా ప్రజలు ఒక ప్రక్క surplus ఉన్న శ్రీకాకుళం జిల్లా, మరొక ప్రక్క బ్రహ్మాండమైన తూర్పు గోదావరి జిల్లా ఈ రెండింటి మధ్య ఉంటూ ఉండగా మమల్ని తిండి లేకుండా ఎందుకు బాధపెడతారు ? మా బాధ మీ కంటికి ఎందుకు కనిపించదు ? ఎన్ని పర్యాయములు మీరు టూర్స్ లో వెళుతున్నారు. M. L. As చెబుతున్నారు. జిల్లాపరిషత్తు అధ్యక్షులు, జిల్లాపరిషత్తు సభ్యులు కూడా ఈమధ్య పెద్ద memorandum కూడా యిచ్చినట్లుగా ఉంది. ఇదివరకు ఎక్స్ సమితి ప్రెసిడెంటు కాంగ్రెసుపార్టీలో ఉన్న సభ్యులు మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నారు కదా, ఏ కారణంచేత మీరు ప్రజలయొక్క గోడు వినదలచుకోలేదని నేను యిప్పుడు మనవి చేస్తున్నాను. విశాఖపట్నం జిల్లాని ప్రత్యేకంగా బాధపెట్టకండి. మేము సాత్మీకులం. సాధువులం, హెచ్చయిన political influence లేదు. హెచ్చు పంటలేదు. మేధా శక్తి ఉంది. రేవు మీ అందరి వయ ఉంటే Steel plant వస్తుంది Industrialize అవుతుంది. బ్రహ్మాండమైన industrialized centre అయిపోతున్నది. అనకాపల్లి బాగా ప్రొడక్షన్ సెంటర్ లో ఎలమంచిలో బోజనం లేకుండా అయిపోతున్నది. విశాఖపట్నం జిల్లాలో corruption, harassment; దొంగ మార్కెట్లు ఇదంతా కూడా ఉంది. మా ఊర్లో ఈ రోజున 120 దమ్మిడిలు 130 దమ్మిడిలు అయితే దొరుకుతుంది తప్ప లేకపోతే దొరకడంలేదు. ఇంతేకాక మరొకటి. ఏదో ఖరీదుకి తెచ్చి అమ్మవలసినదిగా చెప్పడం మర్చుట్టు హెచ్చు ఖరీదులకు తీసుకువచ్చి కొంత వరకు ఆకలి మాపినట్లు తెలుస్తోంది. ఎందుకు ఈ విధమైన అరాచకం జరగాలి. హెచ్చయిన ఖరీదులకు ఎందుకు అమ్మాలి. ఈ విధముగా వెళ్లి తీసుకు రావాలని ఎందుకు చెప్పాలి. గవర్నమెంటు చేతిలో మెషినరీ ఉంది. Food Department ఉంది. Central Food Department ఉంది. State Trading Corporation ఉంది. లెక్కలేనన్ని సంస్థలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఏ యత్నమైనా చేసి విశాఖపట్నం జిల్లాలో రెండు పూటలా తిండి వచ్చే మోస్తరుగా చేయండి. పట్టణాలలో లేకుండా ఉంది. పల్లెటూర్లలో లేకుండా ఉంది. పంట భూములలో లేకుండా ఉంది. కొంచెం దృష్టిలోకి తీసుకుని వెంటనే సత్వరంగా telegraphic orders యిచ్చి అయిన సరే Inter district movements పైన restrictions తీసివేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. అంతేకాదు. ఈ రోజుకి 600 టన్నులు శ్రీకాకుళం నుంచి రావాలి గోదావరి నుంచి 2,000 టన్నులు రావాలి, వస్తాయని చెబుతున్నారు. మాకు బియ్యం కావాలి, ఇంట్లో దీపాలుండాలి. హైదరాబాదులో కిరసనాయులుండన్నారు. కొనుక్కునే వాటికి లేదు. పట్నంలో లేదని ఎవరూ కంప్లయింటు చేయలేదు. Consumerకి వచ్చే మోస్తరుగా ఏర్పాట్లు చేయవలసినదిగా నేను మా విశాఖపట్నం జిల్లా ప్రజలయొక్క

దీనిలాపం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఉపకారం చేయించండి, మీరు అధికారంలో ఉన్నారు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అధ్యక్ష, ప్రప్రథమంగా ఇది కలెక్టరు చేసినటువంటి ఉత్తరువుకాదు. ప్రభుత్వమే అక్కడ ఉండే పరిస్థితులనన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని restrictions ను impose చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది కాబట్టి చేసినాము. ఇదిగత డిసెంబరు మాసములో తమకు తెలుసును చర్చజరిగింది. ఆ చర్చ ఫలితముగా surplus districts మాత్రము నాలుగైదు జిల్లాలను zone గా పెట్టి రాష్ట్రం అంతా ఒక జోనుపెట్టినాము. దాని ఫలితం ఏమిటంటే వ్యాపారస్తులంతా ధాన్యాన్ని movement పైన కంట్రోలు లేని కారణంచేత హెచ్చుగా మన రాష్ట్రంనుంచి యితర రాష్ట్రాలకు తీసుకొనిపోవడానికి ఉపయోగించుకోవడం జరిగింది. ఫిబ్రవరి మాసములో హైదరాబాదులో rice లేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అప్పుడు restrictions గురించి కొంత మరు ఆలోచనచేసి ఏర్పాటు చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి జిల్లా జిల్లాకు అవసరమైన చోట restrictions పెడుతూవచ్చినాము. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు చెప్పినట్లు 'విశాఖపట్నం కొరత జిల్లా, హెచ్చుకొరత ఉంది. 70-80 వేల టన్నుల ధాన్యం పంటకంటే కొరత ఉంది. అందువల్ల కావలసిన balance quantity అక్కడికి పంపించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపైనఉంది. కాని అక్కడ ఎందుకు restrictions పెట్టడం అనే ఉద్దేశ్యంతో శ్రీ కాకుళం విశాఖపట్నం మధ్య ఏ restrictions లేకుండా ఇన్ని రోజులు పెట్టినాము. దాని ఫలితం ఏమంటే వ్యాపారస్తులు ధాన్యం తీసుకొని రావడం వారికి యిష్టంవచ్చిన ధరకు అమ్మడం మొదలుపెట్టారు. అందువల్ల ధరలు విసరీతముగా పెరిగిపోయాయని కంప్లయింటు ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిన తరువాత ఈ restrictions పెట్టినాము. Restrictions పెట్టి గతమాసం రెండవ తేదీనాడు విశాఖపట్నం పోయి అక్కడ ముగ్గురు కలెక్టర్లను సమావేశపరచి వారికి కావలసిన 5 వేల టన్నుల బియ్యం, గోదావరి జిల్లా నుంచి 3,200 టన్నులు శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి 1,800 టన్నులు మొత్తం 5,000 టన్నులు సరి మాసం అక్కడికి పోయి ఏర్పాటుచేశాము, ఆ ప్రకారం కలెక్టర్లు యివ్వడానికి పూనుకోవాలని. మొదటి fortnight ఆలస్యం అయినమాట వాస్తవం. ఆలస్యమైనంత మాత్రాన తిండిగింజలు లేవనేవాదన న్యాయంకాదు. గవర్నమెంటు దగ్గర 6-7 వేల టన్నుల ధాన్యం godown ఉంది. ఇంకో మూడువేల West Godavari నుంచి పంపించడానికి ఏర్పాటుచేసి 10 వేల టన్నులు buffer stock ఆ జిల్లాకు రాబోయే గడ్డుకాలంలో సప్లయచేయడానికి ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసినది. ఇంతలోపలే ఈ రెండు జిల్లాలనుంచి శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి 1,800 టన్నులు తూర్పుగోదావరి జిల్లానుంచి 3,200 టన్నులు ఏర్పాటుచేసినాము. మొదటిలో ఆలస్యం అయి ఉండవచ్చు. కాని యిప్పుడు మాత్రం ధాన్యం చేరుతోందని position బాగుందని కలెక్టరుగారు సరి రోజునాతో మాట్లాడారు. విశ్వనాథంగారు పెద్దలు Motion ను table చేసిన మొదలుకొని సరి రోజు కలెక్టరుతో మాట్లాడుతున్నాను. ఇవ్వాలి ఏదీలే సప్లై కమిషనర్ మాట్లాడినారు. మొన్న రాత్రి నేను మాట్లాడినాను. ఏమాత్రం భయంలేదు restrictions వుండడం నుంచి ధరలను కంట్రోలు చేయగలుగుతున్నాము. Restrictions ను remove

re : Inter-district restrictions on the movement of rice.

చేస్తే వ్యాపారస్తులు వస్తారుకాని ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేసిన దొరికే పరిస్థితి జరగదు. అనే అవిప్రాయంతో restrictions పెట్టినాము. అందువల్ల ఇది ఏదో ఊరికేనే ప్రజలను ఇబ్బంది పెట్టాలనికాదు సరకు లేకుండా చేయాలని గాని అటువంటి restriction పెట్టలేదు. అక్కడికి 5 వేల టన్నులు తెచ్చి 5 వేల టన్నులు ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన ధరకు అమ్మాలనే ఉద్దేశ్యంతో restrictions పెట్టినాము. సరుకులు వస్తున్నవి నిన్న శ్రీకాకుళం నుంచి 200 టన్నులు వచ్చినవి మొన్న 200 టన్నులు వచ్చినవి. అంతకు 50 టన్నులు వచ్చినవి. హెచ్చుగా move అవుతున్నవి. కాబట్టి అక్కడ ఏ మాత్రము చిక్కువుండదని మనవిచేస్తున్నాను. పెద్దలు విశ్వనాథంగారు చెప్పారు. వారి జిల్లావారు సాధువులు సాత్వికులు అన్నారు అందువల్లనే అక్కడి వ్యాపారస్తులు చేసే అన్యాయాన్ని అరికట్టలేరు కాబట్టి ప్రభుత్వము ఇలాంటి చర్యలు తీసుకొన్నదని మరొక మారు సవినయముగా మనవి చేస్తూ అక్కడ పరిస్థితి అదుపులోవుంది, ప్రభుత్వము దగ్గర 7,8 వేల టన్నుల ధాన్యమువుంది ప్రతిరోజూ గోదావరి జిల్లానుంచి, శ్రీకాకుళం నుంచి కావలసిన ధాన్యము వస్తున్నది ఏమాత్రము ఇబ్బంది లేకుండా అన్ని తాలూకాలకు ఏర్పాటుచేసే దానికి మాస్తున్నాము. తెలిగ్రామ్మి వచ్చినమాట వాస్తవమే. దానికి కారణాలున్నవి. అక్కడ కొంతమంది వ్యాపార స్థులను అరెస్టుచేశారు కాబట్టి కొన్ని తెలిగ్రామ్మి పంపించారని నాకు వార్త వచ్చినది. తెలిగ్రామ్మి సంగతి కలెక్టరుకు చెప్పాము. భయపడవలసినసంగతి ఏమాత్రము లేదని మనవిచేస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—విజయనగరంనుంచి తెలిగ్రామ్ వచ్చింది. నిన్న రాత్రి అనకాపల్లి నుంచి తెలిగ్రామ్ వచ్చినది. మాకు బీయ్యము వచ్చేటట్లు చూసి ప్రభుత్వమిష్టమువచ్చినట్లు చేసుకోవచ్చు. అది లేకుండామాత్రము ఏదో ఉద్దేశ్యముతో చేదాము అన్నట్లుంటే తగాదా వస్తుంది. ఉద్దేశ్యాలు వేరు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ప్రజలకు బియ్యము ఇవ్వాలనే మా ఉద్దేశ్యము.

Mr. Deputy Speaker:—The fact is, yesterday night they had received the telegram.

Sri A. Balarami Reddy:—Yes, Sir. I have also received. But the position is that the Collector has informed that the situation is under control, and we need not worry.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:—అధ్యక్ష! విశాఖపట్టణములో, విజయనగరములో, అనకాపల్లిలో కిలో రూ. 1.25 పైసలకు అమ్ముతున్నవని తెలిగ్రామ్ము వస్తున్నది. కావలసినంత stock వున్నట్లుంటే ఇంత ఎక్కువ ధర వుండడానికి కారణమేమి?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అందుచేతనే ఈ restrictions పెట్టాము. వ్యాపార స్థులు తీసుకొనివచ్చి వారి యిష్టమువచ్చిన ధరకు అమ్ముతున్నారే మా చేతికి ఆ stocks రావు. అందువల్ల ఈ రెండు జిల్లాలనుంచి 5 వేల టన్నులు కలెక్టరు చేతులలో పెడుతున్నాము. ఆయన shops పెట్టి ప్రభుత్వము ఏర్పాటుచేసినధరకు నడుపు అమ్మాలని వారికి చెప్పాము.

Calling a attention to a matter of urgent public importance :
re : Inter-district restrictions on the movement of rice.

Sri V. Sri Krishna:—The telegram reads:—"Rice not available in market in Vijayanagaram. Consumer Co-operative Society not supplied by millers. Available in black market at 125 per kilo. Working class starving. Rush rice. Arrange sale through fair price shops. Move stocks urgently." ఇది I. N. T. U. C. నాయకులు ఇచ్చినది. వై. జాగ్ నుంచి వచ్చినది. Consumer Co-operative Society లోకూడ లేని పరిస్థితి వుంది.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—తెలిగ్రామ్స్ రాలేదని చెప్పడములేదు. కలెక్టరును ఫోనులో అడిగాము ఈమడిదిగా తెలిగ్రామ్స్ వస్తున్నవని. విజయనగరం నుంచి వచ్చినది; ఎలమంచిలి నుంచి వచ్చినది. ఇంకొకచోట నుంచి వచ్చినది. వాటిని స్వయముగా చూడాలని చెప్పితే 31వ తేదీనాడు అక్కడున్న R. D. O.s ని సమావేశ పరచినాడు. విశాఖపట్టణములో వారితో సంప్రతించి వారికి కావలసిన సరుకులు యిస్తామని హామీయిచ్చి, అక్కడ పరిస్థితి చాలా జాగ్రత్తగా చూస్తున్నారని అక్కడున్న R. D. O.s కి instructions ఇచ్చారు. రాత్రి ఆయనే నాకు ఫోనుచేసి మాట్లాడారు. అంటే శనివారం రాత్రి 3 గంటలకు "మీరు తెలిగ్రామ్స్ చూసి భయపడవద్దు. విషమించే పరిస్థితి వుంటే తప్పకుండా ఫోనుచేసి చెబుతాను" అన్నారు.

Mr. Deputy Speaker:—Could you depute somebody from here and find out the facts?

Sri A. Balarami Reddy:—Yes, Sir. We have been thinking of sending some Officer to Visakhapatnam and arrange for some wagons for kerosene oil. He can attend to this also,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్ష: అమ్మ పెట్టనూ పెట్టదు. అడుక్కుని తిననివ్వదు అన్నట్లు తెలిగ్రామ్స్ వస్తున్నవి. అంతా బాగానే వుంది అంటున్నారు. వేదల జగన్నాధరావుగారు ఇచ్చినది. కమ్యూనిస్టులు చేసినది కాదు. కలెక్టరు బాగావుందని చెబుతున్నారు. ఆయన field మీదకు వెళ్లేడు.

Mr. Deputy Speaker:—He has assured to send some Officer and get information.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—అందులో కాంగ్రెసుకాదు కమ్యూనిస్టులు కాదు. గవర్నమెంటు రిప్రజెంటేటివ్ కలెక్టరు. అక్కడి ప్రజలకు ఆహారధాన్యాలను అందచేయవలసిన బాధ్యత కలెక్టరుపై వుంది. వారికి కావలసిన stocks ఇస్తున్నాము. వారు assure చేసిన తరువాత ఏదో తెలిగ్రామ్స్ పట్టుకొని అంతా చెడిపోయినది అంటే న్యాయము కాదు. మీరు ఒక suggestion ఇచ్చారు. గవర్నమెంటు ఆఫీసరును పంపించమని రేపు ఉదయము plane వుంటే రేపే పంపించి అక్కడి పరిస్థితి స్వయముగా చూసి రమ్మని చెబుతాను. ఆహార సమస్య విషయములో లేనిపోని మాటలు చెప్పి కొంతకాలము మధ్య పెట్టగలము కాని అస్తమానా అక్కడ ఆహారము లేకపోతే అసెంబ్లీలో justify చేసే దానికి ఎవరివల్ల సాధ్యముకాదు. అక్కడ stocks వున్నవి కాబట్టి ఇంత confidence తో మాట్లాడుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకరు :—వారికివచ్చిన information వారిచ్చారు. తమరు పంపి తెలుసుకోండి.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—మీ రిచ్చిన సూచనను అంగీకరించాను. ఆఫీసరును పంపిస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—చాలకృతజ్ఞుణ్ణి. ఎవరైనా ఆకలితో కష్టపడి టెలిగ్రామ్ ఇస్తే ఏవో టెలిగ్రామ్స్ అని అంతచులకనగా అంటే అక్కడ ఆఫీసరులు ఏ పనిచేయరు. ఆ మాట అనకుండా తప్పకుండా arrangement చేయడానికి ఇక్కడ వున్నాను కదా అంటే సంతోషముగా వుంటుంది.

GOVERNMENT BILLS.

THE INDIAN REGISTRATION (ANDHRA PRADESH) AMENDMENT BILL, 1965

*The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy) :—*I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Indian Registration (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1965.”

*Mr. Deputy Speaker :—*Motion moved.
(Pause).

*Mr. Deputy Speaker :—*The question is :

“That leave be granted to introduce the Indian Registration (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1965.”

The motion was adopted.

THE INDIAN STAMP (ANDHRA PRADESH AMENDMENT) BILL 1965.

*Sri N. Ramachandra Reddy :—*I beg to move :

“That leave be granted to introduce the Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1965.”

*Mr. Deputy Speaker :—*Motion moved.

(Pause).

*Mr. Deputy Speaker :—*The question is :

“That leave be granted to introduce the Indian Stamp (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1965.”

The motion was adopted.

170 3rd August, 1965. Motion of Thanks to the Governor's Address.

THE ANDHRA PRADESH AMENDMENT'S TAX (AMENDMENT) BILL 1965.

Sri N. Ramachandra Reddy :—I beg to move :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 1965."

Mr. Deputy Speaker :—Motion moved.
(Pause)

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

"That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Entertainments Tax (Amendment) Bill, 1965."

The motion was adopted.

MOTION OF THANKS TO TAX GOVERNOR'S ADDRESS.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—అధ్యక్ష, నేనిచ్చిన 2 call attention motions ని disallow చేస్తూ దీనిలో మాట్లాడమని స్పీకరుగారు అన్నారు. కొంచెము ఎక్కువ టైము ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటువారు 31.05 అంగుళాలు వర్షము పుంజేగాని పంటలు పండవు అని నిర్ణయముచేశారు. రాయలసీమలో వర్షము ఎలావుంది అని అలోచించినపుడు అనంతపురం తాలూకాలో తక్కువ అని చెప్పాను. 21 సంవత్సరాల లెక్కలుచూస్తే అనంతపురం తాలూకాలో 2 సంవత్సరాలు పంట పండినట్లు, 19 సంవత్సరాలు పండలేదని తెలుస్తున్నది. సగటున 10.33 అంగుళాల వర్షము పడినది. తాడిపత్రి తాలూకాలో 21 సంవత్సరాలు పంట పండలేదు. ధర్మవరం తాలూకాలో 21 సంవత్సరాలకు 19 సంవత్సరాలు పండలేదు. 12 అంగుళాల తక్కువ వర్షమువుంది. కళ్యాణదుర్గం 21 సంవత్సరాలకు 1 సంవత్సరము పండినది. 10.33 అంగుళాల తక్కువన్నమాట. రాయదుర్గంలో 21 సంవత్సరములనుంచి పంటలేదు. 13.85" యావరేజ్ రైన్ ఫాల్ తక్కువ. పెనుకొండలో 21 సంవత్సరాలకు 19 సంవత్సరములు పంటలేదు. యావరేజ్ 7.58" తక్కువ. మడకసెరలో 21 సంవత్సరములకు 21 సంవత్సరములు పంటపండలేదు. 9.48" తక్కువ. హిందుపూర్ లో 20 సంవత్సరములకు 17 సంవత్సరములు పంటలేదు. యావరేజ్ రైన్ ఫాల్ 8.33" తక్కువ. కదిరిలో 21 సంవత్సరములకు 19 సంవత్సరములు పంట పండలేదు. 10.36" తక్కువ. గుత్తిలో 21 సంవత్సరములకు 19 సంవత్సరములు పంటలేదు. 9.12" తక్కువ. ఉరవకొండలో 21 సంవత్సరములలో 20 సంవత్సరములు పంట పండలేదు. 12.53" rain fall తక్కువ. అనంతపురం జిల్లాలో 20 సంవత్సరాల rain fall చేసుకొంటే అనంతపురం తాలూకాలో 20.99" తాడిపత్రిలో 16.59" ధర్మవరంలో 19.44" కళ్యాణదుర్గంలో 20.19" రాయదుర్గంలో 18.68" పెనుకొండలో 23.27" మడకసెరలో 20.52" హిందుపూర్ లో 23.87" కదిరిలో 20.99" గుత్తిలో 20.78" ఉరవకొండలో 18.53" ఈవిధంగావుంది. ప్రస్తుతంవున్న ప్రజాళిక విధానంవల్ల కరువుశ్యాతంగా పీలులేదని తెలుస్తున్నది నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక డ్రాబ్ ఎఫెక్టెడ్

ఏరియాలకు 20 కోట్లు అయినా కేటాయించాలి. దానిలో ఎలాగూ ఈ కరువు సమస్య పరిష్కారంకాదు కనుక నేను ఈ ప్రభుత్వానికి ఒక సూచనచేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రానికి సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు 300 కోట్ల రూపాయలతో ఒక ప్రణాళికను తయారుచేయించి— ఈయన ముఖ్యమంత్రిగవున్న సమయంలోనే తయారుచేయించి— కేంద్రప్రభుత్వంనుండి దానిని సాధించి అమలు పరచాలని కోరుతున్నాను. ఆ ప్రణాళికను రూపొందించేటప్పుడుకొన్ని సలహాలు ఇవ్వదలచుకొన్నాను. మొట్టమొదట అండర్ గ్రౌండ్ వాటర్ ఎక్కడవున్నదో తెలుసుకోవాలి. మనస్టేటులో డ్రాబ్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాలు ఏవో నిర్ణయించాలి. P. W. D. ద్వారా surface water ను survey చేయించాలి. ఎక్కడ ఏ పంట పండుతుందో తెలుసుకొని industries కు కావలసిన పదార్థాలైనా తయారు చేయించాలి. అనంతపురం జిల్లా డెఫిషిట్ ఏరియా కాబట్టి ఇతరచోట్లనుండి ఆహారధాన్యాలను తెప్పించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ సంవత్సరం అలాతెచ్చి అమ్ముటానికి వీలులేదని అనడంవల్ల వ్యాపారస్థులు అమ్ముటం లేదు. ప్రభుత్వం నష్టం చేయటంలేదు. అనంతపురం జిల్లాలోని ప్రజలు తిండి లేక మలమల మాడుతున్నారు. అక్కడవెంటనే ఆహారధాన్యాలు నష్టం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ సంవత్సరం ఇంతవరకు వర్షంరాలేదు. అక్కడి ప్రజలు భయాందోళనలు చెందుతున్నారు. ఇప్పుడు వర్షం వచ్చినా పంట పండటానికి అవకాశం లేదు. ఇటువంటి పరిస్థితిలో కలెక్టరునుండి సీజన్ కండిషన్స్ పై రిపోర్టు తెప్పించి ఫామిన్ వర్క్ ప్రారంభించి ప్రతిచోటా చౌకదుకాణాలు పెట్టకపోతే ప్రజలు ఆకలి చావులకు గురికాక తప్పుడు కనుక ప్రభుత్వం పెంటనే తగు చర్యలు తీసికోవలసిందిగా కోరుతూ సెలవుతీసికొంటున్నాను.

(శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారావు(హిందూపూర్):-అధ్యక్ష, అయ్యవారు ఏమిచేస్తున్నారంటే అబద్ధాలుప్రాసే తప్పులు దిడుకుంటున్నారు అనే సామెతవుంది. అట్లాగే ప్రభుత్వం శాంతిభద్రతలు కాపాడటానికి ఏర్పడింది. శ్రేయోరాజ్యం చేస్తాం. నివాస సౌకర్యాలు చేస్తాం, విద్యాసౌకర్యాలు—ఇవన్నీ తలమీద పేసుకొని తికమక పడుతున్నాము. ఈ దినం పరిస్థితిచూస్తూంటే పల్లెలలో, పట్టణాలలో ఆహార సమస్య పెద్ద సమస్యగా ఏర్పడింది. దానికి మార్గాలగురించి - పెద్ద ఉపన్యాసం చేయటానికి time లేదు. ఆహార సమస్య గురించి గంటలకొలది చెప్పేవారు చెప్పారు. రేషనింగ్ పెట్టవద్దు. కంట్రోల్స్ తీసివేస్తేదేశంలో కావలసిన ధాన్యం వస్తుంది. దొంగధాన్యం దేశంలో వుంది. దొంగ ధాన్యం ఎంత వసూలు చేస్తున్నారో కలెక్టర్లను చెప్పమనండి. వారు చెప్పలేదు. కలెక్టర్లు చేయలేదు, గవర్నరు చేయలేదు. కాబట్టి రేషనింగ్ పెట్టి లేనిపోని అవసరాలెందుకు? ఒక్క సంవత్సరంపాటు రేషనింగు కాని, కంట్రోలుకాని తీసేస్తే కావలసినంత ధాన్యం బైటకు వస్తుంది. ఎప్పుడు కంట్రోలు పెడతామో అప్పుడే సరుకు దొంగ మార్కెటులోకి వెడుతుంది. ఆహార విషయంలో ఎక్కువ చెప్పవలసిందిలేదు. వుండే పరిస్థితి గమనించి చూస్తూంటే దేశంలో విద్యావిషయం వుంది. Schools ఎక్కువ అయినకొలది దేశంలో చదువు తక్కువ అయినది. VII th Form text books ఈ రోజువరకు రాలేదు. భారతదేశాన్ని సౌభాగ్యవంతం చేయాలని మనస్సులో పెట్టుకొని ముందు వచ్చే తరగతులలో విద్యావిజ్ఞాన వికాసాలు అభివృద్ధి కావలసినదానికి విద్యా సౌకర్యాలలో చక్కని శ్రద్ధ వహించి పనిచేయవలసింది. ఈ దినం వ్యవహారంచక్కగా చేసు

కోటానికి దై రెక్కరేట్ పెడతామంటున్నారు. ఇంకో దై రెక్కరేట్ పెడితే ఈ దినం దేశంలో ఉద్యోగాలు ఎక్కువ అవుతున్నాయి. దినదినం ఎక్కువ ఉద్యోగాలు వస్తున్నాయి. ఈరోజు పల్లెలలో చూస్తే పన్నులు తీసికోటానికి రాళ్ళకో ఇన్ని పెక్టరు, రప్పలకో ఇన్ని పెక్టరు, ఎరువులకో ఇన్ని పెక్టరు — ఇదంతా మీరు పెట్టి వారిని కాపాడటానికి చేస్తున్నారు. మీకేదైనా బుద్ధి వుందా అని బజార్లలో మమ్మల్ని అడుగుతున్నారు. ఉద్యోగాలు ఎక్కువ చేయకుండా, పున్న ఉద్యోగులలో ఎఫిషియంట్ గా వ్యవహారం చేయాలి. ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ కమిటీ రిపోర్టు వుందని చెబుతున్నారు. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ లో సగానికి సగం ఆఫీసర్లను వెనక్కు పంపించండి. N.G.O. ల గురించి ఎంతో సరితాపపడేవారున్నారు. వారిలో ఎంతమంది ఒక్క గంట అయినా పనిచేస్తున్నారో అడగండి. తహశీల్దారు ఆఫీసుకు వెడితే తహశీల్దారు గుమాస్తా కాపీకి పోయాడంటాడు. ఇంతమంది వెడితే నేను వుండటం ఎందుకని ఆయన పోతాడు. దేశంలో ఎక్కడాకూడా పనిచేయాలని లేదు. గవర్నరు జీతం వచ్చినా N.G.O. సంతృప్తి పడడు. ఎలిమెంటరీ టీచర్ అంతకంటే అధ్వాన్నం. చదువు చెప్పరు, జీతాలు యింకా ఎక్కువ కావాలని N.G.O. లలో కలసి ప్రచారం చేసి ఊరేగింపు చేసే పరిస్థితి తప్పితే ఇంకోటి లేదు. ఊరికే జీతాలు పెంచండి అంటే పెంచండి. జీతాలు పెంచాలంటే ఎక్కువ పన్నులు వేయాలి. ఎన్నోరకాల పన్నులు వేస్తున్నారు. ఈ దినమే పేషర్ల వచ్చింది. 11 కోట్లు అప్పు తీసికొంటామని. 11 కోట్లు ఎవరు ఇస్తారు? కలెక్టర్లు మొదలు, తహసీల్దార్లు మొదలు చందాలు తీసుకొని bank లో 5% కడితే 11 కోట్లు వచ్చింది. Our Government Officers - their dignity, decourm, decency అంతా నాశనమైపోయింది. కలెక్టరు మొదలు రెవెన్యూ ఇన్ని పెక్టరు వరకు ప్రతిదినం చందా, నేడియంకు చందా, దానికి చందా, దీనికి చందా అని వసూలు చేస్తూవుంటే వ్యవహారం జరుగుతున్నది. చూస్తూంటే చాలా అనవ్యంగా వున్నది. గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లు కలెక్టరు మొదలు తహసీల్దారు వరకు మర్యాద కల్గినవారిని మర్యాదగా చూపేవారేలేరు. చందాకు వచ్చారు. మేము ఎందుకు వేస్తాము, మేము వెళ్ళిపోతాము అని చెప్పేవారు ఏర్పడినారు. కనుక యీ గవర్నమెంటు ఆఫీసర్లు చందాలు వసూలు చేయడం అనేపద్ధతి తీసివేసి, వారి మర్యాద, గవర్నమెంటు మర్యాదకూడా కాపాడాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పుడు మన దేశములో పంచాయతీరాజ్యం నడుస్తున్నది అంటున్నారు. ఇది పంచాయతీరాజ్యంలాగా లేదు, పాలిగాండ్లరాజ్యంలాగా వుంది. ఆ రాజ్యంలో ధర్మ ప్రభువులు వుండేవారు. గాని యీ పంచాయతీరాజ్ లో అంతా అధర్మమే నడుస్తోంది. ఈ పంచాయతీరాజ్యంలో ఒక విధమైన democracy (వైశాచిక వ్యవహారం) నడుస్తోంది. ఈ పంచాయతీలు ఏమైనా పరిపాలన చేస్తున్నదా? ఇందులో అంతా da / dream అన్నారు. వీరంతా గజపతులయిపోయారు. వీరు ఏదో కలలు కనడంతోనే పరిపోతోందిగాని ప్రపంచంలో, దేశంలో యీ పంచాయతీరాజ్ బాగా జరుగుతున్నదా అని అంటున్నారు. Panka developmen's కాలంలో ఏదో కొంత పని జరిగిందిగాని యీ పంచాయతీరాజ్ వచ్చిన తరువాత ఏమీ జరుగలేదు. ఎంతసేపూ elections కొట్లాటలలోనే వ్యవహారాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ పంచాయతీరాజ్ సక్రమంగా పనిచేయడానికి గాను ప్రభుత్వంతో ఏదైనా ఒక మార్గము ఆలోచించాలి. ఇది సక్రమంగా పని చేయాలంటే ఒక ప్రక్క గ్రామోద్యోగులు రెండవ ప్రక్క పంచాయతీరాజ్

ఉద్యోగులు అంటూ రెండు రైను మీద వ్యవహారం నడపాలంటే కష్టం. మనం గ్రామాలలో చూస్తూనే ఉంటాము. ఎప్పుడూ పంచాయతీ బోర్డు ప్రెసిడెంటు, గ్రామ ముననబు తగాదాలు పడుతూనే వుంటారు. కనుక ఏదో ఒకతీరుగా రాజ్యం నడపండి. గ్రామాద్యోగులను తీసివేస్తారా — తీసివేయండి. వారికి Hereditary right లేదు యిప్పుడు. యీ hereditary right ముననబు, కరణం అందరూ కావాలంటారు. రేపటినుంచి నిజాము నవాబు మైసూరు మహారాజుకూడా hereditary right కావాలి అంటారు. అసలు గ్రామ ఉద్యోగ వ్యవస్థ ఉండాలా అక్కరలేదా అని ఒక కమిటీ విచారించినప్పుడు యీ విషయమే చెప్పబడింది. రెడ్లనందరినీ తీసివేయండి. ఎవరికోసం యీ రెడ్లు? పంచాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా యీ రెడ్డి వుంటాడు. వాడు రాజు, మహారాజు. వాడికి ఆ రాష్ట్ర ప్రతికి అన్ని ఉన్న అధికారాలు వున్నాయి పల్లెలలో. కనుక యీ గ్రామాద్యోగ వ్యవస్థ తీసివేసి గ్రామకరణాలను రెక్కలు వ్రాసే గుమాస్తాలుగా చేయండి. అందుచేతనే పూర్వం వీరికి 'కులకర్ణి' అనే పేరు ఉండేది. వీరికి రెక్కలు వ్రాసినందుకుగాను నెలకు 50 రూపాయలు వేతనం యివ్వండి. గాని వీరు అడిగినట్లుగా ఎన్నికలలో వీరికి ప్రాతినిధ్యం యిస్తే గ్రూపులు కట్టి వ్యవహారం చేసారు. వీరిని బిల్లు కలెక్టర్లు లాగానో లేక రెక్కలు వ్రాసే గుమాస్తాలుగానో వేస్తే యీ పల్లెలలో శాంతి వుంటుంది. జీతాలు యిస్తే యివ్వవచ్చు. అందరూ జీతాలు అడుగుతారా? నిన్ననే కలెక్టర్ల కుకూడా యిచ్చారు. సోషలిజం అంటే యిదేనా? సోషలిజంలో జీతాలు తీసుకుని పనిచేయవదని ఎవరు అన్నారు? తమ పని తాము చేయకుండా జీతాలకోసం ఎక్కువ అయిపోయింది; అందుచేత యీ లోపాలన్నీ చక్కదిద్దరి పరిపాలనా విధానం మార్చాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం (నల్గొండ): — అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి ప్రసంగంమీది చర్చలు జరుగుతున్నాయి. అనేక సమస్యలు యీ అసెంబ్లీ ముందు వచ్చాయి. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో Toddy Tappers Co-operative Societies ను గురించి ప్రస్తావించడం జరిగింది. అందులో ఒక విషయంపై నేను మాట్లాడదలచుకున్నాను. ఈ Co-operative Societies మీద వేయబోతున్న 6-4-0 ప్రతిభాతం వద్దీను 3-0-0 కు తగించి concession యిచ్చినట్లుగా గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఒక పేజీలో వ్రాసివుంది. దానితోబాటుగా 10 లక్షల రూపాయలు loan గా యిస్తున్నారన్నమాట. ఈ Co-operative Societies లో వుండే వాటాధనం మీద 6½% interest వసూలు చేసేందుకు ఏ Co-operative movement allow చేస్తుంది? ఈ డబ్బు మీద వసూలు చేసే వద్దీనే ఆదాయ రూపంలో చూపి దానిని concessions రూపములో రుణాలు యిస్తున్నామని మన Head of the State చేసిన ప్రసంగంలో వుంది. ఇవి అసలు policies కు contradicting గా వుందని మాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. అందుచేతనే యీ 3% వద్దీ compound interest గా వసూలు చేస్తున్నారు. Ordinary interest గా మాత్రం లేదు. దీనిని వడ్డీలు గుర్తించాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా Tappers associations కు sanction చేస్తోంది. ఒక్క contractors కే యీలా భంజం చెందుతోంది. అందోళన చేసిన ఫలితంగా వీటిని group క్రింద split చేశారు. కాని గవర్నరు మెంటు ప్రకటించిన policy ప్రకారం యీ సొసైటీలో వున్న 50% గ్రూపులు, 141 భూములు వుండగా, వీటికి lease కు యివ్వ నిరాకరించారు. సభ ముందు ప్రభుత్వం చేసిన

commitment ను నిలబెట్టుకొనేందుకు సిద్ధంగా లేదు. ప్రభుత్వం ప్రతిక్షణం తాను చేసిన ప్రకటనలను revise చేయడానికి వెనుకాడటంలేదు. అందుచేతనే యీ గ్రూపులకు lease కు యిస్తే ప్రభుత్వానికి ఎక్కువడబ్బు వచ్చే అవకాశం వుంది. పైగా యీ 6-4-0 కు వడ్డీని పెంచడం ద్వారా యిది Tappers Association కు ఒకరకంగా యిబ్బందిగా పరిణమించి, Contractors ను మాత్రం encourage చేయడం అవుతుంది. ఇది ఒక హంటరుతో యీ సొసైటీలను వెంబడించినట్లు అవుతుంది. అందుచేత ప్రభుత్వం తాను చేసిన policies ను అమలులో పెట్టడానికి పూనుకోవాలని చెప్పదలచాను.

ఇక రెండవ విషయం. నాకు సమయం ఎక్కువకావున ఈ work charged establishment క్రింద పనిచేసే పువ్యోగస్తుల గురించి మాట్లాడదలచుకున్నాను. మొన్న జూలై నెలలో వాళ్ల రాష్ట్ర convention ఒకటి జరిగింది. మన రాష్ట్రంలో వున్న work charged establishments అన్నీ 1-7-65 నాడు సమావేశమయినాయి. వారి సమస్యలన్నీ బయటకు వచ్చాయి. యీ establishments లో వున్న employees అందరికీ ప్రభుత్వం ఏవిధంగా నిర్లక్ష్యంచేసిందో మనకు అర్థమవుతున్నేవుంది. వారి సమస్యలన్నీ ఒక resolution ద్వారా బయటకు తెచ్చారు. యీ work-charged establishments అన్నీ Public Works Departments క్రింద వున్నాయని మీకందరకు తెలుసును. అంతేకాకుండా Press Industries లో పనిచేసేవారు ఉన్నారు. వారంతా సామాన్యంగా technical services క్రిందకు వస్తారు. Drivers, line inspectors, Heavy machinery నడిపించారు. Building construction temporary maistries వీరంతా engineers కు చేదోడు వాదోడుగా వుంటున్నా కూడా మాయిష్టం వస్తే మేము పనితీసుకుంటాం లేకపోతే మిమ్మల్ని dismiss చేసి పారేస్తాం అనే పరిస్థితికి వచ్చింది. మనదేశ పరిస్థితులు మారినాయి. Administration లో N.G.O.s వలె సమభాగులైన యీ work-charged establishment లో పనిచేస్తున్న వారికి కూడా relief యివ్వవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఇది కూడా ప్రభుత్వం గమనించవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. యీ విషయంలో కొన్ని విషయాలు మీదృష్టికి తీదలచాను. ముఖ్యంగా యీ Irrigation Branch లోని ఆఫీసరు యీ work-charged employees ను slaves క్రింద చూస్తున్నారు. మాయిష్టం వచ్చిన Rules ను ఉపయోగిస్తాం అంటున్నారు. Chief Engineer గారి వద్దకు మేము చాలాసార్లు approach అయినప్పుడు యీ విషయాలు బయటపడినాయి. మాన్యుగొండ జిల్లా Irrigation Branch కు సంబంధించిన ఉద్యోగి గస్తులకు Nizam sagar వద్ద పనిచేసే ఉద్యోగి గస్తులకు యిచ్చే జీతాలలో తేడా వుందని అంటే ఎక్కువ ఎక్కడ యిస్తే అక్కడే తే పంపుతామని అంటున్నారు. ఈ విషయంలో నేను ఒక ప్రశ్న వేయదలచుకున్నాను. నిజామాబాద్, దిండి రెవలను ప్రాజెక్టులలో పనిచేసే యింజనీర్లను, సూపర్ వైజర్లను అదే విధంగా transfers చేస్తారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ rules ఒక పద్ధతిలో ఉండనేగాని తమ మాయిష్టం వచ్చిన విధంగా నిర్ణయించడానికి వీలు లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వము యీ work-charged employees విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఆలోచించవలసిన అవసరము వుంది. నేను ఆనెంట్లకి ఒక ప్రశ్న వ్రాశాను. వారి wages విషయము ఆలోచించాలని, చర్చించాలని అయితే స్పీకరుగారు మామూలు question అయి వుంటుందని డిపార్టుమెంటు వారికి వ్రాశారు. డి.ఎస్.రెడ్డి, చీఫ్ ఇంజనీరుగారు ఒక జవాబుగా 5-4-60 తేదీన నాకు D.O. letter పంపించారు.

దానిలో వారేమన్నారంటే జిల్లాలనుండి wages గురించిన data తెప్పిస్తున్నాము. అది వచ్చినతరువాత అది అందరికీ సంబంధించిన విషయము. కాబట్టి కొన్ని రోజులలోనే పరిష్కారంచేసి ఒక uniformity వచ్చేట్లు చేస్తామన్నారు. నాలుగవనెలలో పంపిన లెటరుకు యీనాటికి జవాబురాలేదు. ఒక్కొక్కజిల్లాలో వారి wages ఎంతో అవ్వన్నంగావున్నాయి. నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద పనిచేసే employees విషయం ఆలోచించేప్పుడు నాకొకవిషయము స్పష్టము కావడంలేదు. G.O. ప్రభుత్వము, క్యాబినెటు pass చేసినట్లయితే, అవి implement చేయడానికా లేకపోతే press ద్వారా ప్రజలను సంతృప్తిపరిచేదానికా? అధికారులు ఒకవేళ G.O. ను అమలులో పెట్టకుంటే గవర్నమెంటు prestige కి విరుద్ధంకాదా? అటువంటి అధికారులమీద ప్రభుత్వం చర్యలుతీసుకోవడానికి సాహసిస్తుందా? అది ఆలోచించకపోతే G.O.s అన్ని వట్టికాగితాలు పనికిరాని చెత్తకాగితాలుగా పరిగణించక తప్పదు. నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టుక్రింద పనిచేసే employees గురించి ఒక G.O, No. 9 Ms. 56/30 తే. 12-9-56 న తీశారు. వారిని పర్మనెంటు చేస్తున్నామని. Correspondence చేస్తే ఏమంటారంటే G. O. వుంది వారందరు పర్మనెంటుఅయిపోయారు అని కాని వారి దగ్గర యీనాటికి Service Books లేవు. Maintain చేస్తున్న records లేవు. అక్కడి అధికారులు మాత్రము మీరు పర్మనెంటుకారు ఇది అనుభవించవలసి వుంటుందని యిబ్బందిపెడుతున్నారు. అందుకని నేనుకోరేది ఈ N.G.O.'s కు యివ్వనున్న Inte in Relief అయితేనేమి merger of the Allowance with Basic salary అయితేనేమి వారందరికికూడా dates వారీగా Merger చేయాలని demand పెట్టడం జరిగింది.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అధ్యక్ష : గవర్నరు ఆద్రసుపై చాలమంది అటు చెప్పినదానికి యిటు చెప్పినదానికి దృష్టిలో భేదము కన్పిస్తున్నది. అటు నుండి వచ్చినటువంటి వాక్యాన్ని చాలా ప్రశంస చేస్తున్నాయి. గవర్నరు గారిని ప్రస్తుతిచేశారు. మామూలుగా గవర్నమెంటు అని వ్రాసుకోవడం చాలా మంచిది. కాని యీ address లో మాత్రము ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ పని చేశారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ పని చేశారని వ్రాశారు. మంచి పనులు చేసి నప్పటికీ అవిధంగా వ్రాస్తే దిష్టిదోషము తగులుతుంది. కాబట్టి గవర్నమెంటు అని వ్రాస్తే పోతుంది. 'I' అన్నటువంటిమాట సాధారణంగా పార్లమెంటరీ procedureలో మాన్పించినారు. అసలు chair లో నుండికూడా Chair is of the opinion అంటారేగాని I am of the opinion అని ఆనరు. చాలా బాగానేవుంది. ఇటునుండి వచ్చినటువంటి వ్యాఖ్యానాలు చూసినట్లయితేమాత్రము—కేవలము గవర్నరుగారి ఆద్ర సులో వున్నటువంటి భావం ప్రజాభిప్రాయాన్ని యధాతథంగా ప్రతిబింబిస్తున్నదనిచెప్ప దానికి వీలు కొంచెముగా వుంది. కారణమేమంటే యిక్కడికి వచ్చేటప్పటికి కొంత వరకు ప్రభుత్వమువారు రాబోయే ఎలక్షన్లు దృష్టిలో పెట్టికొని రెండునెలలుగా పెద్ద ప్రచారముచేస్తున్నారు. పంచాయతి కాన్ఫరెన్సులు, యూత్ కాన్ఫరెన్సులు, పొలిటి కల్ కాన్ఫరెన్సులలో దృష్టి లగ్నం అయివుంది. అందులో తప్పలేదు. కాని లగ్నం అయినారనేది fact. ఆ కారణముచేత యీ ప్రతిపక్షాలనుండి వచ్చే వ్యాఖ్యా నాలలో యీ మాటలున్నాయి. ప్రజలందరిని గట్టిగా ఆందోళనపరుస్తున్న సమస్య లపై ఆద్రసులో అట్టే ప్రసక్తి లేదని యిటునుండి చేస్తున్నటువంటిది. ఇది వాస్తవం

కాదని చెప్పడము చాలా కష్టము. ఇటునుంచి వచ్చినటువంటి విమర్శలలో చాలా నిజం వుంది. ప్రభుత్వపక్షములో వున్నటువంటివారెటు చెప్పారంటే కొన్ని ముఖ్య అంశాలు తీసుకొని గవర్నరుగారు వ్రాశారు. కాని మిగిలినదంతా మీ అభిప్రాయాలు ఎలావున్నాయో మా అభిప్రాయాలు చాలామట్టుకు మా భావముకూడా యీ అన్ని సమస్యలగురించి అలాగే లేకపోలేదని చెప్పారు. ఆ భావాలు ఎలా వున్నాయో యిప్పుడు హిందువురంనుండి వచ్చిన Member శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారావుగారు—అయిన వెళ్ళిన పార్టీకాలలో ప్రజలు ఏ విధంగా అనుకుంటున్నాము—నిష్కర్షగా అసందిగ్ధమైన భావో—భాగా అనుభవశాలి కాబట్టి దైర్యంగా చెప్పగలిగాడు. ఆ విషయాలే యిటునుండి చెబుతున్నారు చాలామట్టుకు. కొంతవరకు అడ్రసులో high prices విషయము లేకపోతే అహారవిషయము లేదు. అహారం దొరకడములేదని మేముచెప్పినప్పుడల్లా మంత్రిగారు లేచి అంతా వుందంటున్నారు. Godownsలో వుందంటారు. Train లో వుందంటారు. కిరోసిన్ tankers లో వుందంటారు. మాకు కావలసింది అక్కడ తాడు. మా యిండలో కావాలి. మా కడుపులో ఆకలిపేసినప్పుడు ఆహారంకావాలి. దీపము వెలిగించుకోడానికి కిరోసిన్ కావాలి. ఇవన్నీ కావాలని ఎప్పుడు చెప్పినప్పటికీకూడా—నేను చూస్తున్నాను—ఇక్కడ అన్ని ఏర్పాట్లుచేశాను, యీ హైదరాబాదు నగరములో మామూలుగా 2500 retail dealers వున్నప్పటికీ ప్రత్యేకించి మంచి వారిని 600 మందిని వేయించి ఏర్పాట్లుచేశాను—సిండికేట్లు వున్నాయి. Co-operative Societies వున్నాయి అంటారు. Co-operative Societies అంటే మేముపెట్టుకో లేకపోతున్నాము, వ్యాపారము చేయమని క్రిందటి సంవత్సరము త్రోసివేసిన సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసు—Consumers Cooperative Societies అన్నారు. Co-operative movement పై నవ్వు అభిమానంచేత మేము ప్రతిపక్షాలనుండి బాగానేవుందని చెబుతున్నాముగాని అక్కడ supply చేసే దినుసులు ఏవిధంగా వున్నాయో మంత్రిగారు surprise visit చేసి చూడవలసినదని కోరుతున్నాను. ఏమయినా కలెక్టరు రిపోర్టు యిచ్చినా మీ తెలిగొం సంగతి నాకేమీ అనే భావం ప్రభుత్వంవారు వీటిపైన వదలుకోవలసినదని మనవిచేస్తున్నాను. కలెక్టరు యెంత బాధ్యతాయుతంగా పని చేస్తాడో, యిక్కడ మేముకూడా అదే బాధ్యతతో పనిచేస్తాము. అన్నికల తర్వాత యిక్కడికి వచ్చిన మాకుకూడా ఆ బాధ్యత వుంది. మేము సాక్షిత్వా కళ్యాణరూచి నటువంటి వ్యవహారాలవిషయమై ఎప్పుడు చెపుతూవుంటామో, అప్పుడుమాత్రం ప్రతిపక్షంవారు యిలాగే చెపుతూవుంటారనేమాటమాత్రం వదలిపెట్టవలసినదని, అది సాంప్రదాయంకూడా కాదని అంటున్నారు. ఇక్కడ శాసనసభలో మేము చెప్పినటువంటి విషయంలో వున్నటువంటి మంచి చెడలను ఆలోచించవలసినదేగాని ప్రతిపక్షం వారు చెప్పారా లేకపోతే తమపక్షంవారు చెప్పారా అన్న వుద్దేశంతో కనుక చూచినట్లయితే వ్యవహారాలన్నీకూడా తారుమారు అవుతాయి. ఆ వుద్దేశం వుండబట్టే యిప్పుడు ప్రభుత్వ మంత్రులు చెప్పే జవాబులకు దేశంలో వున్న నిజమైన పరిస్థితులకు ఒక పెద్ద అగాధం ఏర్పడడానికి కారణం యిదే. అందుచేత వారు అలాగే చెపుతారులే అన్న భావం యెప్పుడు వచ్చిందో అప్పుడు సత్యానికి మనమంతా దూరమైపోతాం. కొబ్బటి ముఖ్యమైన విజ్ఞప్తులు ప్రతిపక్షాలనుండి వచ్చినాసరే, తెలిగ్రాములు వచ్చినా, పిటిషన్లు వచ్చినా అవి తమయొక్క కాలం కొంతవరకే వూరా చేస్తాయి అనుకోక, కేవలం files మీద అడ్డంకు వ్రాసుతామే

ముఖ్యమనుకుని, ఇవి చదవడంగాని, వీరితో మాట్లాడడంగాని మనకు అవసరం లేదనే భావం వదలుకోవలసినదిగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. మామూలు వ్యవహారాలకు రోటీన్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు బాగా చదివిన అధికారులు వుండనే వున్నారు. వారు విషయాలు చూస్తారు. ప్రజలతో వున్నటువంటి సంబంధ బాంధవ్యాలను రోజురోజుకు పెంపొందించుకునే పరిస్థితికోసం ఎవరు చెప్పినప్పటికీ కూడా—'వినదగు నెవ్వరు చెప్పిన'—అని. మంచి చెడ్డలు ఆలోచించవలసిన పని మంత్రులు పెట్టుకున్నట్లయితే అప్పుడు తగిన సక్రమమైన జవాబులు వస్తాయి. ఈ రోజు వుదయం మంత్రి చూచారు. ఒక్క గుండు దెబ్బతో 8 మంది చచ్చినపుడు కూడా వెంటనే పోలీసు ఆఫీసరు వెళ లేదని చెప్పి మాకు తెలిసిన భోగట్టా చెపితే మంత్రిగారికి ఆ భోగట్టా విషయమే లేదు. ఎప్పుడు భోగట్టా వచ్చిందో యొక్కడ పోయిందో వారికి యిచ్చిన రిపోర్టులో, చదివిన రిపోర్టులో లేదు. ఇంకొక విషయం, ఒక మర్డర్ విషయమై నెల్లూరునుండి ఒక మెంబరు మాట్లాడినపుడు సబ్ డివిజనల్ మాజిస్ట్రేట్ తెలుసుకోవలసిన వ్యవహారాలను కూడా యొక్కడ మంత్రిగారు చదవడం మొదలు పెట్టారు. మీ దయవల్ల దానిని ఆలోచించమని చెప్పారు. అంతవరకు మీకు కృతజ్ఞత. నేను మనవి చేసేదేమంటే ఒక భావంనుంచే అన్ని చూస్తున్నారు. ఏమని అంటే ప్రజలు చెప్పేటటువంటిది ప్రజా ప్రతినిధులు, ప్రతి పక్షాలవారు చెప్పేది రాజకీయ దృష్టితో చూపుతున్నారు. కాబట్టి దీనికి యివ్వవలసిన ప్రాధాన్యం యివ్వనక్కరలేదనే భావం వున్నది. అది మనం పబ్లిక్ రెకార్డ్స్ తో అనుకున్నప్పటికీ అవి సటింఛుకోకుండా సవ్యంగా ప్రజలందరికీ సంతృప్తి కల్గించేట్లుగా ఒక నూతన భావాన్ని మీరు పునఃసృష్టి చేసుకోవాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు జవాబు చెప్పేటపుడు విశ్వనాథానికి యెప్పుడు అయినా ఆ ఆభిప్రాయంతో వున్నామా అని చెబుతూ వుంటారు. ఒక ముఖ్యమంత్రి విషయమేగాక నేను చెప్పేది మంత్రులు యావన్మంది కూడా యీ భారం అలవరుచు కోవాలని ముఖ్యంగా దేవినిబట్టి చెబుతున్నారో కాని మాకు ఆభావం లేదని అనుకోరాదు. ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో మంత్రులయొక్క భావాలు యేమిటో బాగా అర్థమవుతాయి. మామూలుగా యిచ్చిన పునఃస్థాపకాలన్నా కూడా ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో సూటిగా ప్రశ్న వేసేటప్పటికి అట్టే వ్యవధి లేక కప్పిపుచ్చే అవకాశంలేదు కాబట్టి వెంటనే వ్యక్తమైపోతుంది. మనకు యేమి కన్పిస్తున్నదంటే నిర్లక్ష్యంగా వెళ్లి నన్నటికీ కూడా మనకు మెజారిటీ వున్నదికదా ఫరవాలేదు అన్న భావం వ్యక్తం అవుతుంది. నేను మనవి చేసేది యేమంటే నిజంగా మీ మనస్సులో అది వున్నదో లేదోగాని చాలా కాలమయి అటువంటి భావం వున్నట్లయితే మాత్రం యెటువంటి భావం వ్యక్తమయే మాటలు పైకి వస్తాయి. ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రికి మనవిచేస్తున్నాను. ఒక నూతనమైన వాతావరణాన్ని సృష్టించమని. మంచి మండుబెండలో, వేసంగిలో వళ్లంతా మండిపోతున్న సమయంలో ఒక్క మారు నల్లటి మేఘంవచ్చి ఒక నూతనమైన వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తుందో మనదేశంలో కలుగుతుందో ఆ విధంగా యిప్పుడు ఒక నూతనమైన వాతావరణాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారు సృష్టించాలి. ప్రజల యొక్క బాధలు తమ బాధలుగా వుదయం, మధ్యాహ్నంకూడా మేము అనుకుంటామనే వుద్దేశంతో ముఖ్యమంత్రిగారు, వారి సహచరులు వుండవలసినదని చెప్పి ప్రజలకు సన్నిహితంగా వుండమని మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు మనవిచేస్తున్నాను—

ఏలేశ్వరం అనే గ్రామము నాగార్జునసాగర్ మీద వున్నది. నీరున పై అది మునుగు

తుందని చాలా మందికి తెలుసు. ప్రజలు యెక్కడికి వెళతారని అన్నమాట వాస్తవమే వారికి వేరేస్థలాలు యిచ్చి, లేకపోతే కొంత కాంపెన్ సేషన్ యిచ్చినట్లయితే, అట్లా కొంతమంది లేచినట్లు కూడా విన్నాం, అది చూత్రం వాస్తవమే. కాని దాంతో సంతృప్తి పొంది వారిపుడు అక్కడికి వరద నీరు వచ్చి, నీటిని సమంగా క్రిందికి వదలకపోవడంవల్ల—ఏ కారణంవల్ల క్రిందటి సంవత్సరం బ్రహ్మాండమైన వరదలు వచ్చినపుడు మునగని ఏలేళ్ళరం గ్రామం— యీ సంవత్సరం 200 కొంపలు మునిగి 1.8 వ తారీఖు మొదలు 3, 4 రోజులవరకు అక్కడ యేమి జరుగుతోందో యెవరికి తెలియక వారు నాగార్జునసాగర్ వైపుకు వెళ్ళడానికి వీలులేక, నిడుగల్లు గ్రామం వెళితే అది మునిగిపోతే, ఎత్తుగా గట్టువున్న చోటికి నడచి వెళ్లి బస్సులో వారు 30, 40 మంది యిక్కడికి వచ్చారు. వస్తే వారిని అడరించే మంత్రులు యెవరున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. కొంతమంది కడపులు లోపలికిపోయి వున్నాయి. బట్టలు చినిగిపోయాయి. మంత్రిగారు, చీఫ్ ఇంజనీర్, అడిషనల్ సెక్రటరీ పూరిలో లేరు, మీరు పోండి. మేము నలుగురం ముఖ్యమంత్రి ఢిల్లీనుండి రాగానే చెప్పకుంటాం. వారిగోడు విన్నట్లయితే యిక్కడ చెబితే నా గొంతు గడ్గదం వస్తుంది. “మమ్మల్ని యెక్కడికి వెళ్ళమన్నార” అని అడిగారు. యెక్కడికి పొమ్మన్నారు, వెళ్ళడానికి మాకు తోవ లేదు. 200 కొంపలు మునిగిపోయాయి. కొండను అనుకుని యీ మోస్తరుగా వున్నాం. 25, 26 తారీఖులలో యెవరో వెళ్లి మీ గ్రామం 24 గంటలలో మునిగి పోతుందని కాగితం యిచ్చారు. వరద తగుదలలోనికి వచ్చినతరువాత యిచ్చారు. పండుకోడానికి గింజలు కూడా పని చేసుకుంటేగాని రావు. దున్నుకునే భూమికూడా చాలా తక్కువ. అటువంటి పరిస్థితులలో మనం అటువంటివారికి సంతృప్తి కలుగజేస్తేనే నిజమైన సంతృప్తి. ఎం.ఎల్.ఏలకు ఎమినిటీస్ యిచ్చిగాని, కలెక్టర్లకు పెన్షన్లుగా 200 రూ.లు యిచ్చిగాని సంతృప్తి అని చెప్పలేం. ఎన్.జి.ఓలకు డి.ఎ. యిచ్చినప్పటికీ అది ఒక విధమైనది. కాని ఎవడైతే వాడికి వుండడానికి యిల్లు లేక బాధపడుతున్నాడో, వాడిపేరు కూడా వచ్చి, హెయ్యులేషన్ 3 కోట్ల 59 లక్షలని అనుకుంటున్నామో, సరైన గుడ్డ కొనుక్కోడానికి వాళ్లకు ఎక్కడ అవకాశంలేదో, అటువంటి వారియొక్క సంతృప్తి నిజమైన సంతృప్తి క్రిందకు వస్తుంది. మిగిలినవన్నీ అవతల పెట్టి ముఖ్యమంత్రిగారు యీ బీదసాదలకు ప్రతి రోజు ధర్మధర్మనం యిప్పించాలి. నేను పూర్వం యీ ధర్మధర్మనం సంగతి చెపితే మీరు హాస్యంగా తీసుకున్నారు. నెహ్రూగారు వున్నపుడు వారు ప్రతిరోజు ఒక గంట పల్లెటూళ్ళనుండి వచ్చినవారికి ధర్మనం యిచ్చేవారు. బాధలో వున్నపుడు వారికి హెచ్చుతైం యివ్వాలి. వాళ్లు మూర్ఖతవల్ల తప్పు చేశారనుకుందాము. మూర్ఖతవల్ల తప్పు చేసినప్పుడు కూడా నోట్ చేయడానికి మనకు హక్కులేదే. జైలులో వున్నటువంటి వారికి కూడా మనం తిండి పెట్టాలి. నాగార్జునసాగర్ కు నీరువస్తే మీరు మునిగిపోతారు, యెక్కడికైనా మార్చుకోండి అని చెప్పాం, మమ్మల్ని ఏంచేయమంటారు అన్నట్లయితే కాగితం మీద సమాధానం చెప్పడానికి బాగుంటుంది కాని—ఎదురుగుండా మన మనుషులు మనరక్తం—వాళ్లు, అకలితో, కొంప లేక, బాధపడుతూ వుంటే, అప్పుడు నేను చెప్పిన సూతన భావంతో మార్పు రావాలంటే, వారి బాధలు తను బాధలుగా మంత్రులు యావస్థనుంచి చూచి వుద్యోగస్తులను, అంతరించి సంతృప్తి చేయాలన్నది వారి ప్రధాన బాధ్యతగా పెట్టుకున్నట్లయితే

చాలా బాగుంటుంది. మంత్రిగారు, గవర్నరు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ బర్నింగ్ టాపిక్స్ యేమీ లేవండి ఫెర్టిలైజర్స్ విషయాలు లేవు, వి.ఎస్. విషయం కొంచెం చెప్పారు. ఎన్, జి. వోల విషయంలో అసంతృప్తిగా చెప్పారు. ఇదంతా కనిపిస్తున్నే వుంది. మీరు మాత్రం లోగడ రాజ్యంలో లేరా, అప్పుడు మాత్రం అవన్నీ లేవా అనేటటువంటి వన్నీ వింటున్నాం. కాని మార్పులు ఎవరివల్ల తప్పవల్ల వచ్చినప్పటికీ కూడా అవి బోనఫైడ్ గా వచ్చినట్లయితే ఎవరూ విమర్శ చేయరు. మన చేతుల్లో లేనటువంటి పరిస్థితులవల్ల ఇబ్బందులు వచ్చినప్పుడు యెవరూ యేమీ అనరు. కాని నిర్లక్ష్యభావం నిర్లక్ష్యభావం వచ్చినట్లయితే మాత్రం ప్రజలందరికీకూడా కష్టంగావుంటుంది. అందుచేత యెప్పుడు యెక్కడికీ వెళ్ళినప్పటికీ డిలేన్ విషయమేకాని, ఎంప్లాయీస్ విషయమేకాని Corruption విషయమేకాని పెద్ద విమర్శలు వస్తున్నాయి. ముఖ్యమంత్రికారికి చెప్పి వీటిని ఆ Administrative Reforms Committee కి పంపుదాము అనవచ్చుఅని. నిజమే Administrative Reforms Committee విషయమై నేను మాట్లాడకూడదు. దానికి Chairman గారు, రెవిన్యూ మంత్రి దాని తరపున మాట్లాడడానికి వీలులేదు. కొన్ని పరిస్థితుల వల్ల ఆ Reforms Committee కూడాను వెంటనే 3.4 నెలలో పనిచేసేటటువంటి పరిస్థితులు యేర్పాటుకాలేదు. అందుచేత కొంచెం ఆలస్యంఅయింది. ఆలస్యం అయినప్పటికీ కొన్నికొన్ని మార్పులు ప్రభుత్వం వారు తమంత తాము చేస్తున్నేవున్నారు. ఇక్కడ Industries Department re-organisation తమంత తాము చేసివేశారు. మేము re-organisation చేయదలచుకొన్నామని యిదికూడా మీరు చూడండి అని Administrative Reforms Committee కి చెప్పి వుండవచ్చుకదా. అందుచేత నంతే structural reform చేయమన్నారు. ఓగిలినటువంటి reforms అన్నికూడా ఆలోచించమన్నారు. అందుచేత చెప్పివుంటే బాగుండేవికాని చెప్పలేదు. తరువాత ఈ Corruption విషయమై Vigilance Commissioner ను వేశారు. Vigilance Commissioner కు మీరు అంగబలం ఏమి యిచ్చారు. అదివరకు Anti-Corruption శాఖ ఏది అయితే వున్నదో ఆ Anti Corruption శాఖనే తిరిగి ఆయనకు ఒప్పజెప్పారు. నేను మనవి చేసినటువంటిది, యిప్పుడు వున్నటువంటి staff తో Vigilance Commissioner ఏమైనా మనం దరికి సంతృప్తికరమైన ఫలితాలు ఇవ్వగలరా అనేటటువంటి ఆశ చాలా తక్కువ. నేను అనేది ఆయనకు ఒక Senior Collector ను ఒక Secretary గా యిచ్చి ఆయన Staff నంతా Complete గా Separate చేసి anti-corruption కంటేకూడా హెచ్చు అయినటువంటి బలంలో వుండే మోస్తరుగా ఆయన యే Secretary కైనా ఉత్తరం వ్రాసి నాకు ఈ బోగట్టా సంపించమన్నట్లయితే 24 గంటలలో ఆ బోగట్టాను సంపించక పోయినట్లయితే ఈ Vigilance Commission కూడా ధండుగ అయిపోతుంది. ఒక విషయమై ఆయనకు Complaint వెళ్ళిన సంగతినాకు తెలుసు, ఆ విషయమై పలనావారు మీరు enquiry చేయమని చెప్పితే అదిలేదు. కొన్ని నెలలు Head of the Department దగ్గర వుండిపోయింది. తరువాత Secretary దగ్గర వుండిపోయింది. మరల ఆయన remind చేస్తే Head of the Department నాకు time లేదు వేరే Special officer ను వేసి enquiry చేయాలన్నారు. Corruption తగ్గవలసిందే అనేటటువంటి ఒక ఆవేశం మన నునప్పుతోవుండాలి, Corruption అనేటటువంటిది పెద్ద రోగం, పెద్ద జాడ్యంవంటిది.

Society కి పెద్ద రోగంవస్తే ఏవిధంగా అయితే నాశనం అవుతుందో ఆ విధంగా corruption అనేటటువంటిది రోపల బయట సంఘాన్ని తింటుంది అన్న ఒక తీవ్రమైన భావం మనకు వున్నట్లయితే మనం corruption ను తీసివేయగలంకాని అది కూడా పూర్తిగా నిర్మూలన అనేటటువంటిది ఎక్కడలేదు. పెద్ద పెద్ద ranks లో ముఖ్యమైనటువంటి భాద్యతగల స్థానాలలో corruption తగ్గించడానికి వీలు అవుతుంది. అంతేకాదు corruption ఎక్కడ వుండదంటే అని మాట్లాడుకుంటారు. మామూలు మాటలు అధికారంలో వున్నవాళ్ళు, భాద్యతగల మన మెంబర్లుకాని ఎక్కడా కూడా ఆ మాట అనకూడదు, ఆ మాత్రం ఎక్కడ లేదంటే. అనేటటువంటిమాట మనం అనకూడదు. పురుషులు, స్త్రీలు వ్యభిచారం చేయకూడదు, సత్యమే చెప్పవలెను, సత్యమే జయతిఅన్నాం. ఎప్పుడు అయితే నిబంధన క్రింద వ్రాసుకొన్నామో దాన్ని దైవాన్ని పూజించినట్లుగా పూజించి భక్తితో ఆలాపించాలేగాని అమాత్రం జరగగూడదా ఎలా వుంటుంది, కానిద్దురు అనేది పెద్దవాళ్ళు అన్నట్లయితే రోకంఅంతా నాశనం అయిపోతుంది. అందుచేతనే శ్రేష్ట జనులంతా ఏదిఅయితే ఆలోచిస్తారో యితరులు అంతాకూడా దాన్ని ఉదాహరణంగా తీసికొని జీవితాన్ని పాడుచేసుకోవడంగాని, చక్క దిద్దుకోవడంగాని అవుతుంది. అందుచేత పెద్దలు అనేటటువంటి వారు అంతా corruption ఎక్కడ పోతుంది? కానివ్వండి ఏదో వేశామని వారు అంటున్నారు. అది చాలా తప్పుఅయినటువంటి మాట. అటువంటి మాట ఎప్పుడూ ముఖ్య మంత్రిగారి దగ్గరనుంచి వినలేదు కాని మన మెంబర్లు అనగా విన్నాను. వారు practical people అనుకొంటారు. కాని పొరపాటు ఎక్కడ వస్తున్నదీ అంటే, ఏదిఅయితే మనం నివారణ చేయడానికి యత్నం జేస్తున్నామో నివారణ చేయడానికి యిష్టలేక శక్తిలేక ఏమీ చేస్తున్నామో అది వుండవలసిందని ఎక్కడ అయితే అంటున్నామో దాన్ని కూడదు అన్నట్లయితే మమ్మల్ని visionaries అంటారు, idealists అంటారు, impractical people అంటారు. Corruption తప్పదంటే అంటే practical అంటారు. అటువంటి impracticability అటువంటి sense of realism ను మనకు ఉండాలి. Mahatma Gandhi పేరున వున్నదెవంటి ఆ పార్టీలో మనం రాజ్యం చేస్తున్నాం. హెచ్చుతగ్గుల ఆవేశంతో మీరంతా వుండ వలసిందే. అట్లా వున్నట్లయితేనే మిగిలినటువంటి officer లు అయినా corruption ను నిర్మూలన చేయగలరు. పెద్ద అఫీసర్లుకూడా నన్ను ఏమీ చేయమన్నావయ్యానాకన్నా పెద్దవాడు ఏమిచేస్తున్నాడు చూడండని అంటున్నారు. అఫీసర్లు పెద్దవాళ్ళ ఏమీ చేస్తున్నారు? కానన సభల్లో మాట్లాడేవారుకాని అక్కడనుంచి మాట్లాడివచ్చినవారు ఏమీ చేస్తున్నారు అని ఒకరినొకరు లింకులు ఏర్పడేటటువంటి జీవితమే మనకు వున్నట్లయితే మన జీవితమునే మనం సంస్కరించక పోయినట్లయితే corruption ఎన్నడూ పోదు. ఆ కారణంచేతనే మేము చెపుతున్నది corruption తగ్గలంటే హెచ్చు స్థాయిలలో వున్నటువంటి మంత్రులు Secretariat లో, Heads of Departments లో Secretaries, Deputy Secretaries level లో మొట్టమొదట ఈ యిళ్ళ అధికినటయితే మిగిలింది దానిఅంతట అదే వరుకుంటుంది. మనమీద చాలా అనేక అబద్ధ ఆరోపణలు రావచ్చు. చాలా పత్రికల్లో వస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా corruption మీద concentration చేస్తున్నటువంటి చాలా పత్రికల్లోవస్తున్నాయి. అది నిజం కావచ్చు. అబద్ధం కావచ్చు. కాని అటువంటి అప్రతిష్ట రావడమే పొరపాటు అంటాను.

అసలు మంత్రివర్గంలో వున్నటువంటి వారిమీదకాని, ఫలానా officer మీద కాని అటువంటి అవకీర్తి వచ్చేటటువంటి పరిస్థితులు మనం ఏర్పాటు చేసుకోకూడదు. అందుచేత సంతానం కమిటీ రిపోర్టులో ముఖ్యంగా ఒకటి చెప్పాడు. ఏ పత్రికల్లో అయినా యిటువంటిది వచ్చినప్పుడు మీరు దాన్ని enquiry చేసి తప్పు అని తోస్తే వాటిని prosecute చేయండి. మీరు ఎందుకు prosecute చేయరు. నేను యిప్పటికీ ఒక ఏడాది, 1½ సంవత్సరాలనుంచి చూస్తున్నాను. పత్రికలు వ్రాస్తున్నాయి. ఫలానా వారో లేక ఫలానావారో అని ఎవరో ఒకరు clear కావాలి. పత్రికలు వ్రాసింది తప్పుఅయినా కావాలి, right అయినా కావాలి. పార్టీ వ్యవహారం కాదుఇది. పార్టీలు అన్నీ కలిస్తే దేశం అవుతుంది. దేశంలో ఈ మోస్తరుగా అవిసిలి పెరిగిపోయింది అన్నట్లయితే మనం అడుగు ముందుకు వేయలేము. ఆ కారణంచేత సంతానం కమిటీ సూచించిన పద్ధతి మంచిదే. ఎప్పుడు అయితే పత్రికల్లో వున్నటువంటిది తప్పులని తోచినట్లయితే మీరు వెంటనే prosecute చేయాలి. ఇప్పుడు ఏమి అవుతోంది. Power criminal procedure court లో ఒక section amend చేశారు. ఆ amendment ప్రకారంకూడా Minister లకు సంబంధించదు కాని మిగిలినటువంటి వాళ్ళందరికీ సంబంధిస్తుంది. వెంటనే ఎడ్యుకేట్ జనరల్ యొక్కగాని లేక ఏ లాయరు యొక్కగాని permission వున్నకొని prosecution కు పెట్టవచ్చు. ఎందుకు చేయరంటున్నాను. మీరు చేయండి లేదా అనుమానంగా వున్నట్లయితే మంత్రిగారు వారిదగ్గర కాగితాలు తీసికొని చర్య తీసుకోవాలి. ఎవరికి అయితే దీనిని సమర్పించాలని వుందో అటువంటి వారిని ఒకరు యిద్దరినో ఒక కమిటీని పేసుకోండి. Secret Committee పేసుకొని వాటిల్లోకి వెళ్ళండి. వెళ్ళిన తరువాత దైర్యంగా మనం ఈ weeding out operations చేయాలి. ఎప్పుడు అయితే ఈ weeding out operations చెయ్యమో అప్పుడు మన పరిపంథి అంతా నశిస్తుంది. కర్షకులు మీకు తెలుసు. పంట దిగుబడి ఎక్కువ రావాలంటే వీడింగ్ ఆపరేషన్స్ ముఖ్యం. అందుచేత మన సంఘంలో అవినితి తగ్గాలంటే అవినితివరులను శిక్షించక పోయినట్లయితే అవినితి ఎక్కడతగ్గదు. అవినితివరులు ముఖ్యమైనటువంటి స్థానాలలో వున్నట్లయితే అసలు మనము వారిని tolerate చేసినట్లయితే అసలే తగ్గదు. ఇప్పుడు జరుగుతున్నటువంటి వ్యవహారం అంతా అదే. 5, 6 సంవత్సరాలు అయింది. ఒక మంత్రి రిపోర్టు విషయమై Dass Commission Report వచ్చినది. Santanam Committee report general గా వచ్చింది. వాటిని వెంటనే మీరు అమల్లో పెట్టండి. అవినితి విషయమై మనం కల్పించుకోక పోయినట్లయితే దాన్ని తగ్గించడంకోసం మనం ప్రయత్నించక పోయినట్లయితే మనం ఎన్ని plans వేసినప్పటికీకూడా ఎన్ని steel plants వచ్చినప్పటికీ కూడా సంఘం మాత్రం అభివృద్ధి కాదు. Steel plant లో వున్నటువంటి వారు సంఘానికి అధినేతలుగా వున్నటువంటివారు అభివృద్ధి పొందుతారు గాని దేశంలో వున్నటువంటి సామాన్య జనులకు మాత్రం వాటిలాభం ఏ మాత్రం గిట్టదు. అందుచేత అవినితి నిర్మూలన అనేటటువంటిదానికి మనం ఎంత యత్నం చేసినప్పటికీకూడా అది waste of time క్రింద మనం కట్టకూడదు అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. నిన్న గవర్నరు address లో కూడా పన్నులు వేస్తామన్నారు. అవినితిని తగ్గించకుండా ఈ క్రొత్త పన్నులు వేస్తే లాభం ఎవరికి వెడుతుంది. Central Government వారు వచ్చి మన plan allotment హెచ్చించిన ఎవరికి వెడుతుంది. తిరిగి అది దొంగ కంప్లూ

కర్తకు, భాకుమార్కెట్టుదారులకు, ఎలెక్షన్ ట్రోకర్లకు వెడుతుంది. అందుచేత దాని ఉపయోగం మనకు కావాలన్నట్లయితే అవినీతిని తగ్గించడానికి చాలా యత్నంచేయాలి. రెండవది గవర్నరు address లో విశ్వయంగా taxes పేస్తామని లేదన్నారు. ఆ address లో 'we are going to tax' అన్నమాటగాని, 'we are introducing taxes' అన్నమాటగాని లేవు. వాస్తవమే. ఆ చేయటంలో additional taxation ఉన్నది. ఇది ఉండకతీరదు. ఏ కారణంచేతనంటే మీరు 1750 కోట్లరూపాయలు మూడవ ప్రణాళికలో అని, మూడువేలకోట్ల రూపాయలు అప్పు resources క్రింద నాలవ plan లో చూపించినట్లయితే అది అసంభవము. ఎప్పటికైనా ఒకప్పుడు పార్టీని కూడగట్టుకొనేందుకుగాని, దేశములో tours వెళ్ళుతున్నప్పుడు అల్లర్లులేకుండా ఉండడంకోసంగాని, taxation ఉండదని చెప్పవచ్చు. కాని క్రిందటి పర్యాయము land పైన హెచ్చు taxation ఇటుపైన ఉండదని చెప్పినమాట వాస్తవమే. కాని ఇప్పుడు దానికి ఒక చిన్నమార్గం కనిపెట్టి కొంతవరకు హెచ్చుచేస్తున్నారు. Act అక్కరలేకుండానే అనలు water cess హెచ్చుచేసినారు. మేము land మీద హెచ్చు చేయలేదే అన్నారు. No ification మీద water cess హెచ్చుచేశారు. అంతేగాక ఇప్పుడు Life Irrigation Scheme కు హెచ్చు ఇస్తున్నామని అన్నారు. అది ఒక పద్ధతి. Land కు చేయలేదే అంటున్నారు. ఈ మాదిరి అంటున్నారుగాని, elections వచ్చేసంవత్సరం వస్తుందికదా, 67 అయిపోయిన తరువాత మళ్ళీ land మీద హెచ్చుచేయడం తప్పదు. దానికి కారణం ఏమిటి అన్నట్లయితే—మూడు వేల కోట్ల రూపాయలు వాళ్ళు చేయమని అన్నారు. అయితే ఇప్పుడు అవసరమా అని ? ఈ 1750 కోట్ల రూపాయలు ఎప్పుడైతే మూడవ ప్రణాళికలో చేయవలసిందని planning వారు అన్నారో ఈ 1750 కోట్లకుకూడా ఏమి జరిగింది ? 2400 కోట్లు వచ్చింది. 11 కోట్ల రూపాయలు taxation మేము raise చేస్తాము అని మన గవర్నరు మెంటు అంటే, వారికి ఎంత వచ్చింది ? 24 కోట్లు వచ్చింది final గా. మరి ఈ రెండవ plan లో వేసినటువంటి taxation వల్ల, standard of land revenue, increase in wet assessment, Telangana Land Revenue structural charges, Additional Wet Assessment, increase in water rates, surcharge on land revenue, levy of special assessment, purchase tax on food grains, sales tax on country tobacco, sales tax amendments, unification of sales tax, additional sales tax, sugarcane cess ఇన్ని చేశారు. చేస్తే 11 కోట్ల రూపాయలు వస్తాయని అన్నారు. మూడవ plan లో ఇది అన్నారు. మూడవ plan లో మళ్ళీ వేశారు additional assessment. Third plan క్రింద ఇప్పుడు ఇంత వస్తుందని వేస్తున్నారు. మూడవ plan క్రింద మీరు చెప్పేది yield లాగా వస్తుందని చెప్పకున్నారు. Third plan లో yield 47 crores వస్తుంది. Third Plan లో వేసినటువంటి taxation వల్ల Fourth Plan లో అది 89 crores చేస్తుంది. ఇంత వస్తుండగా Finance Committeeకి saturation point కు వచ్చాం taxation చేయలేము అని వ్రాసి తిరిగి ఎందుకు Governor's address లో ఈ మాట చెప్పారు అని అడుగుతున్నాను. అది apprehension అంటే కాదు. అది తప్పకుండా వస్తుంది. మేము మనవిచేసేది, Central Government కానివ్వండి ఈ Government కానివ్వండి, మనము ఖర్చుపెట్టుకునేటటువంటి ఖర్చు న్యాయంగా ఖర్చుపెట్టుకొనడంలేదు. రూపాయికి రూపాయి పని కావడం లేదు. దుబారా అంటు

పోతున్నది. అవినీతి అయిపోతున్నది. Contractors కు అనవసరంగా పోతున్నది. చేసినవని 20 ఏళ్లు, 30 ఏళ్లు, 60 ఏళ్లు ఉండవలసినటువంటిది, మూడేళ్లలో, రెండేళ్లలో పనులన్నీకూడా పోతున్నాయి. ఆ కారణంచేత రూపాయి ఖర్చుపెట్టవలసినచోట మీరు 2 రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. అందుచేత మనకు అప్పులుకూడా హెచ్చు అవుతున్నాయి. అందుచేత, నేను మనవిచేసేది, మీరు పన్నులు వేస్తాము అన్నట్లయితే మీరు వేసేదానివల్ల అందరికీ ఉపకారము అయినట్లయితే వేసినటువంటి రూపాయికి అధిమం 15 అకాయ అయినప్పటికీ పనిమీద వెళ్ళినట్లయితే నీతికరంగా వ్యవహారం జరిగినట్లయితే, మీరు పన్నులు వేసినప్పటికీ, బరువు మోయడానికి ఇష్టమే. ఇష్టం అయినప్పుడు, బరువు ఎంత అయితే మోస్తామో, ఇష్టం అయినప్పుడు దెబ్బ తగిలినప్పటికీ complain చేయమో, అదే మోస్తారుగ, సంతృప్తికరంగా, నీతితో, ధర్మంతో వ్యవహారం నడిపినట్లయితే, పన్నులు హెచ్చు అయినప్పటికీ, వారు సంతోషంగా మోస్తారు. బరువు తగ్గడంకాదు కాని సంతోషంగా మోస్తారు. అందుచేత ఆ ధర్మ సూత్రమును మీరంతాకూడా గ్రహించవలసిందని మనవిచేస్తున్నాను.

ఇక Steel Plant విషయం ఉన్నది. Achievements చెప్పడంలో మంచిదే. కాని మీరు ప్రజలను ఎప్పుడు మరచిపోతున్నారు. మాకల్లా కావలసింది ప్రజలుకూడా దీనికోసం తోడ్పడితేనే ఏవో కొన్ని చేసుకోగలము. మీరుకూడా అంటూఉంటారు. ప్రజలు మాతో co-operate చేయాలి. We want the co-operation of the people అని. వారు చేయడంవల్లనే ఇప్పుడు సాధించిన achievements మూడో ఎన్నో mention చేశారు. అవిరావడం జరిగింది. ప్రజలుకూడా co-operate చేయడమే కాకుండా వారు బలవత్తరమైనటువంటి శక్తి యావత్తుకూడా ప్రత్యక్షంగా ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి చూపిస్తే అప్పుడు మీ మాటకు బలము వచ్చింది. ఆ Road bridge వచ్చింది. ఆ విధంగానే ఇక్కడ opposition parties అన్నీ కలిపి Steel Plant మీద బ్రహ్మాండమైన agitation అంతాకూడా చేస్తే, మా మాట కొంత వరకు చెల్లింది. లేదు, Congress party వారు ఒక convention లో ఈ opposition group తో చేరకూడదు అనేటటువంటి ఆదేశము ఎప్పుడైతే మీరు ఇచ్చు కొన్నారో, అప్పుడప్పుడే వచ్చినటువంటి Steel Plant 15 లక్షల Plant 10 లక్షలు అయింది. ఈనాడు వస్తుందోలేదో అనేటటువంటి అనుమానంకూడా వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రిగారు మీకేమీ అనుమానం అక్కరలేదు అని తప్పకుండా చెప్పుతారు. కాని మనకు ఆంధ్రదేశంలో 1951 లో వచ్చినటువంటి నీరు 1961 లో తీసివేశారు. మనయొక్క పలుకుబడి మనయొక్క వ్యవహారసమర్థతవల్ల అదేవిధంగా కాకుండా నేను మనవిచేసేది, ఈ రోజున మేము మాట్లాడుతున్నానుంటే ఆఫోహాలవల్లకాదు. నిన్న Madras Mail లో ఒకటి వచ్చింది. ఏమంటే విశాఖపట్నం విషయమై basic report లో ఉన్నటువంటి considerations చాలా marginal అని, official view ఏమంటే Hospet లో పెట్టడమే మంచిదని నిష్పక్షంగా వ్రాశారు. అయితే మంత్రిగారు వ్రాయలేదు. నీలం సంజీవరెడ్డిగారికి అక్కడ చాలా ఇబ్బందులు ఉండవచ్చును. కారణం ఏమన్నట్లయితే, ఎప్పుడైతే మొట్టమొదట 63 సంవత్సరంలో సుబ్రహ్మణ్యం, రు గోవాలోను విశాఖపట్నం లోను పెడతాము అన్నటువంటి Plant ను తరువాత ఏకాదశివేళ్లలో

ఎవరో దానిని తిరగదోడి వేరొక official committee వేసేసరికి నిజమైనటువంటి ఇబ్బంది పరిస్థితులలోనే సంచీవరెడ్డిగారు ఆ Ministry లోకి వెళ్లారు. యిదంతాకూడా ఆయన తట్టుకోవాలి. South Indianను తట్టుకోవాలి. South Indian consortium ఈ British American consortium కంటెకుకూడా చాలా గట్టి అయినటువంటిది. వారియొక్క pressures and pulls కూడా చాలా హెచ్చు. ఈ South Indian Syndicate ను తట్టుకోవడంలో ఆయన చాలా కష్టపడుతున్నారు. ఆయన బాగా కష్టపడి అందులో ఉత్తీర్ణుడై మన steel plant మనకు వచ్చేలాగు చేస్తాడని నేను అశిస్తున్నాను. ఆయన బాగా పట్టుదలగల మనిషి. బాగా decision ఉన్నటువంటి మనిషి. ఇంత కాలము, రెండు నెలలదాకా ఎందుకు దీనికి decision అలస్యంచేసినాడో అది ఒక చేనాకు తెలియలేదు.

[Mr. Speaker in the Chair]

ఆయనకు సరిఅయినటువంటి మారము దేవుడు చూపించి సరిఅయిన decision ఇచ్చి మనము అనుకొన్నటువంటిది తప్పి పోకుండా చేస్తాడని, దైవము ఆయనకు తగినటువంటి బుద్ధి బలాన్ని, ధైర్యాన్ని ఇస్తాడని నేను అశిస్తున్నాను. అశించి వారు నిత్యంకూడా ప్రజల యొక్క కృతజ్ఞతను పొందవలెనని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత ఈ Steel plant విషయంలో, 4వ Plan Memorandum లో ఏమి వ్రాశారన్నట్లయితే, మొదటి మూడు ప్లాన్లలో Steel plant ఎక్కడైతే raw material ఉన్నదో అక్కడ వేయడం అయింది. Fourth Plan లో Fifth plan లో మనము చేయవలసినటువంటిది, regional imbalances పోగొట్టుకోవడం కోసం, industrial balance restore చేయడం కోసం raw material తో సంబంధం లేకుండా మిగిలినటువంటి అనువైనటువంటి స్థలాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో అక్కడ Iron and Steel Plants పెట్టవలసిందని ప్రత్యేకంగా 54వ పేజీలో, Fourth plan Memorandum లో మన ఢిల్లీ ప్రభుత్వం వారు, Planning Commission వారు వ్రాశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు దానిని దృష్టితో పెట్టునకొవలెనని, మనకు ఏమి ఒడు దుడుకులు వచ్చినప్పటికీ కూడా, యీ మనోభీష్టం నెరవేరేలాగా, ప్రజల మనోభీష్టం నెరవేరేలాగా సంపూర్ణంగా ప్రజలు మీవైపు ఉన్నారు కాబట్టి, సంచీవరెడ్డిగారికి కావలసినంత బలముకూడా ఇస్తారని, అన్ని మారాలా ఇస్తారని, మీరు approve చేసిన మారాలా, మీరు approve చేయని మారాలా ఇస్తారని, అలాగు ఇచ్చినట్లయితే అది వస్తుందని మీకు ఒక హెచ్చరిక చేస్తున్నాను, నెలవు.

Mr. Speaker :—Shall we continue the discussion today evening also?

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:—Evening కూర్చోవటం కన్న రేపు కూర్చోని రెండు రోజులలో—ఛైమునిమిట్ అనేది కాకుండా హౌసు అవసరాన్ని బట్టి చేసుకుంటే బాగుంటుంది.

Sri K. Brahmananda Reddy :—The Council is going to complete the discussion today. It would be proper that I should reply in this House first. I will give my reply here on the morning of 4th and in the evening, in the Council.

Mr. Speaker :—I would suggest we will meet in the evening today, anytime that is convenient.

Sri K. Brahmananda Reddy :—We have got the Council in the evening.

Mr. Speaker :—Some Minister can sit here and note down the points. Any time that is convenient to you. Chief Whip told me that there is some meeting at 4 p. m. We can sit from 5 to 8 and finish.

శ్రీ పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లు :—అధ్యక్ష. రేపు చీఫ్ మినిస్టరుగారి రిప్లై అని అనుకొన్నాము. కనుక రేపు చివరకు వారి రిప్లై చెప్పవచ్చును. రేపటి Agenda లో చిన్నచిన్న items ఉంటే day after tomorrow తీసుకుందాము. రేపు యీ debate continue చేద్దాము. చివరకు 12 లేక 12-30 గంటలనుంచి చీఫ్ మినిస్టరుగారి రిప్లయ ఉంటుంది.

Mr. Speaker :—The Chief Minister says that it would be better if he finishes his reply here in this House. In the Council, they are completing the discussion today evening. After the discussion is over, naturally he has to reply in the Council. What he thinks is it may not be proper for him to reply in the Council before giving his reply in this House. So I would suggest, we will sit today in the evening—any time that is convenient to all—say, from 5 p.m. to 8 p. m. so that he will give his reply here tomorrow morning.

Sri Tenneti Viswanatham :—We shall continue it tomorrow.

Mr. Speaker :—To morrow, one hour goes for discussion on statutory rationing and another half-an-hour for discussing the Government's failure regarding distribution of taccavi loans. So, 1½ hours will be taken away tomorrow and we will have 2½ hours only left, leaving one hour for questions. The Chief Minister may require one hour or so for his reply. Practically, there will not be any time left for members to speak tomorrow.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ప్రము prolong చేసినప్పుడు నాకు ఒక గంట ప్రము ఇస్తే బాగుండేది.

Mr. Speaker :—The trouble is we have not come to an understanding. If we have to come to an understanding, I will give you some more time.

Sri K. Brahmananda Reddy :—My reply tomorrow can be later, instead of immediately after question-hour. It can be later.

Mr. Speaker :—But one hour for discussion on statutory rationing and half an hour for discussion on taccavi loans are allotted tomorrow.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Let us have them day after tomorrow.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—Let us have them day after tomorrow, Sir. We will continue the debate tomorrow sometime after question hour also, and the Chief Minister will reply tomorrow.

Sri K. Brahmananda Reddy :—You can call me round about 12 o'clock tomorrow.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu :—That would be alright, Sir.

Mr. Speaker :—I have no objection. But that means, he will be brief, to the very point.

Sri Tenneti Viswanatham :— That means, he is not to the point. (Laughter).

Mr. Speaker :— Tomorrow, we will resume discussion and carry it on till 12 o'clock.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అయితే మాకు ఏమి జరిగినట్లు ?

Sri K. Brahmananda Reddy :—Tomorrow also after question-hour, you can continue discussion till 12 o'clock, and I will reply after that I will take as much time as the hon. Speaker is willing to give.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—మాకు ఇంకొక రెండు రోజులు పైము ఇస్తే బాగుండేది. He would have given more time to me.

Mr. Speaker :—Now, it is too late. Now I request Sri Narasa Reddy to speak.

Sri P. Narasa Reddy (Nirmal) :—While supporting the motion of thanks to the Governor's Address moved by Dr. Chalapathi Rao, I wish to state that the facts that have been mentioned in the Governor's Address are more or less an assesment of one year's achievements or work done by the present Ministry. Most of the hon. Members have characterised or criticised that the facts mentioned in the Governor's Address do not disclose any spectacular achievement; that it is quite normal and it is not much of importance. Some have even gone to the extent of saying that it is such a propaganda that even Gobbels of the last War was made to turn in his grave being so much astonished by the propaganda that has been made. Some have even characterised it as dramatic personnel giving out their own version of good performance of their drama. But, so far as the facts mentioned in the Governor's Address are concerned, nothing has been exaggerated; nothing that was mentioned there could be said to be far from truth or would serve just as material for propaganda.

So far as things that have occurred or steps that have been taken in the direction of the progress of this State are concerned, it is well known that since the present Chief Minister has taken charge of the affairs of the state he has done yeoman service for the progress of the people of this State in particular, not only on the industrial side but also regarding the steel plant and the railway zone and other matters. My submission is that so far as these aspects are concerned, Government, does not as a matter of fact, claim that it is the sole effort of the Government itself. Government means the people that are behind it. Government is not an isolated body or any particular sect or group of persons. It is a popular elected Government having the backing of the people, and on the people alone these efforts are being made.

So far as industries are concerned, the Union Minister that has visited our State and also the Prime Minister have both hinted at the fact that since one year strenuous efforts have been made by the Chief Minister to get greater number of industries to our State. So far as the financial affairs of the state are concerned, it is a well known fact that the commitment on the Nagarjunasagar and Srisaïlam projects are a heavy drain on the State finances and the amount, running into crores of rupees involved in those projects, could not very usefully be utilised for other developmental programmes in the State such as Minor Irrigation Schemes or Medium Irrigation schemes. It is well known to hon. Member what interest the Chief Minister has taken to impress upon not only the Central Government but also the members of the Planning Commission to see that these colossal schemes which are a great drain on the state's finances are taken over by the Central Government straightway. It is also evident that the Deputy Chairman of the Planning Commission has been invited specifically for this purpose and he was taken round these projects, so that proper emphasis may be given for the Central Government to go to the aid of the State Government in its progress. My submission therefore is that, so far as the facts that have been given in the Governor's Address are concerned, they are really things which have been very energetically and enthusiastically taken up by the Chief Minister. For that, the House should naturally give him best regards and also congratulations.

So far as major irrigation schemes are concerned, I submit that we have been laying stress on Nagarjunasagar and Srisaïlam Projects. But so far as Pochampad Project is concerned, this project also is a big project which will naturally be great drain on the State's finances. It is a modified scheme, and an amount of about 40 crores of rupees is required to complete the scheme. Due to paucity of funds, from the papers of the working group on the IV Plan it is seen that due to limitations in the resources of the state and the aid that we are going to get, it is not possible for the State Government to complete the Pochampad project within the period of the IV Plan. The amount that we have spent in the III Plan is hardly about 4 crores of rupees; so far as the papers show, in IV Plan, we are likely to spend about Rs. 25 crores over this project. So, at best, with all the initiative or energy and quickness, we are trying to do, we would hardly be able to spend Rs. 30 crores over this project; and still an expenditure of about Rs. 10 crores would be left to be completed over this project. I need not give greater emphasis over this project; it is well known that as many as five to six lakhs of acres would be brought under irrigation. In Telangana, the area, according to the Working Group's papers, is very short of irrigated area. The Working Group's paper shows that so far as Telangana area is concerned hardly about 19.1 per cent area is under irrigation through canals, and the area that is under cultivation is about 326 thousand acres, which is less than the area in Rayalaseema which is 389 thousand acres, and even that of coastal Andhra which is 328 thousand acres. Of course, Andhra South has got 3246 thousand acres under irrigation. I would therefore submit that unless such bigger schemes like Pochampad Project are taken in right earnest in Telangana area, this great leeway that is existing between the different regions cannot be made up satisfactorily. It is therefore necessary that in case the state Government is not able to provide funds for these projects we should impress upon the Central Government to give adequate funds to take up this project.

Apart from the completion of the project, there is also the great human problem that is likely to occur under this project, and that is the rehabilitation of all the villagers and people who are now residing in the submerging area. According to our official figures there are about 15 to 16 thousand families that are living in this area and about 60 to 65 villages are likely to be submerged. An area of about one lakh of acres would also be under water. I would submit that far in advance of the completion of the project itself it would be very proper that Government should take up in right earnest, right from now, the question of rehabilitating them and also giving them adequate compensation; otherwise, we would be making some people rich at the expense of others. There would be severe hardships, because from the displaced persons from certain villages where a camp site has been located it is seen that persons who were tilling the soil till yesterday having 2 or 3 acres per family have now been reduced to mere labourers and then the money that has been given is not adequate. They have to buy land that they have lost. So, I would submit that proper attention will have to be bestowed right from now alone to see that sufficient steps are taken for rehabilitating them.

So far as lift irrigation schemes are concerned, the Governor's Address shows that out of as many as 100 and odd schemes, 89 schemes have been accepted by the Central Government and they would be taken up. In a district like Adilabad there are vast resources for such schemes to be taken up, because the district area being mountainous with short and swift rivers round about, the prospect of taking up lift irrigation scheme is very proper and would be helpful to people living in those areas. Although the density of population is less, the potentialities for irrigation are great and unless we tap all these resources, the leeway that is existing in regard to irrigated area in the state particularly in Telangana, with special reference to Adilabad District will have largely been met.

So far as investigation of schemes are concerned, there has been some lacuna in appointing divisions and the Engineering staff not only for investigating schemes but in regard to executing them as well. Therefore, where such potentialities exist and where it is necessary to raise the economic conditions of people of those areas, it is necessary that we should have special divisions for survey and also for execution of the schemes. Although it is a fact that the Government have posted a Special Engineer for Roads and Buildings nevertheless a special division for survey is always necessary.

Coming to rural electrification, the Governor's Address shows that in rural areas wherever water pump sets are necessary water pumps are, in a phased programme, to be taken up, and they would be given top priority so far as rural area is concerned. This is a very good move on behalf of the Government to see that where electricity has been given, pump sets and other facilities should naturally be given to the rural people in order to step up their economic conditions and also step up food production. But when we see that by the II Five-Year Plan, so far as rural electrification is concerned, there has been a great leeway between the backward region of Telangana and the other Andhra area. By the II Five-Year Plan, the percentage of rural electrification was 5 per cent in Telangana and 18 per cent in Andhra Area. So in order that that leeway may be brought down and some encouraging

results achieved, steps ought to have been taken to give rural electrification to rural areas. My submission is that in the III Plan so far as rural electrification is concerned there has been a short fall in the schemes that we tried to take up, and although in the Andhra Area within 2 years of the III Plan we have been able to complete the targets, in Telangana area, it is unfortunate that still 100 villages remain yet to be taken up for rural electrification within the plan ceiling.

So far as Telangana extra finances are concerned, although they have been provided for the Telangana area, as it is about 2 crores of rupees have yet to be utilised for the betterment of this area. In order that rural electrification makes such a headway, it is necessary that adequate funds should be spent in those areas. The other day, some hon. Members said that due to restrictions that have been placed by the Regional Committee in the matter of admissions into medical colleges, the emotional integration that was to come would not be coming up because unless everyone in the city and in other parts of the State is allowed to get an easy admission at the Headquarters, emotional integration cannot come. My submission would be that it is very surprising to note how hon. Members could make such scathing remarks and say that restrictions are being put so far as admissions are concerned. So far as Telangana area is concerned, apart from the medical colleges at Hyderabad and Warangal, there is no other college for all these nine districts. For the medical colleges in the city, provision has been made for the admission of the children of those whose parents are working here, whether they be milkies or non-milkies. This concession is also given to the children of the personnel in local bodies. That is about 15 per cent of the seats are allocated to such candidates. In Andhra Area, there are already 5 to 6 colleges. After the States Re-organization, two new medical colleges have come up there. Merely because some seats are said to be reserved for the students belonging to Backward area where literacy is practically incomparable to that obtaining in other parts of the State, it does not mean that by these restrictions alone the emotional integration suffers and that it serves as a stumbling block for the achievement of emotional integration. Lastly, a word about Civil Supplies. The District Co-operative Marketing Societies, Mr. Speaker, Sir, have been recently, *i.e.*, since one year, been entrusted with the procurement of rice. Government have announced that procurement of rice would be done through these Co-operative Marketing Societies. I would submit, Sir, that the Civil Supplies Department should not have such a hard and fast rule as far as procurement of foodgrains is concerned. They offered money only to procure rice and paddy. In some districts like Adilabad the procurement of jawar is as important as procurement of rice. After the restrictions imposed by the Maharashtra Government in the matter of compulsory procurement of jawar, there was a heavy rush of traders from Maharashtra to adjoining districts like Nizamabad and Adilabad and they have swept off all the jawar before the Government could place any restrictions on the movement of jawar to other States. Even the jawar that has been left in these districts was being sold in the market at a comparatively lesser rate than that at which it had been sold to the Maharashtra traders. The District Co-operative Marketing Societies of Adilabad and Karimnagar had requested the Government to release funds for procurement of jawar because it had been the experience in a previous year that the price of jawar had shot up to Rs. 100

per quintal in the lean season. So, it would have been proper and beneficial that the Civil Supplies Department should have come to the aid of the District Marketing Societies in the procurement of jawar also which would have enabled them to supply necessary jawar not only to the tribal and other backward areas but to such of those areas where jawar is staple food.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— అధ్యక్ష, గవర్నరుగారి సందేశం ప్రభుత్వం సాధించిన కొన్ని విజయాలను గురించి చెప్పడం సంతోషమే. కాని ఈనాడు ప్రజలను బాధిస్తున్న ఆహార సమస్య గురించి గాని కిరోసిన్ సమస్య గురించిగాని, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టును, జాతీయ ప్రాజెక్టుగా సాధించడంలో నేటివరకు బొందుతున్న విఫలత గురించిగాని ఒక్క మాట అయినా చెప్పకపోవడం యిది ప్రజల యొక్క అవసరాలు ప్రజల యొక్క సమస్యలను దృష్టిలో పెట్టుకొని యిచ్చిన సందేశంగా చెప్పడానికి మాత్రం అవకాశంలేదు. Steel plant గురించి అయితే నేమి, Railway zone ను గురించి అయితే ఏమి, యిందులో ఉపయోగించిన భాషను గురించి చూస్తే పెద్దలు విశ్వసాధంగారు చెప్పినట్లు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రి అయినందువల్ల ఈ అవకాశాలు వచ్చినాయనే భావం ప్రస్తుతాన్ని యిందులో తెలియ జేయబడ్డది. అది ఎంతవరకు నిజం అనేది ప్రభుత్వమే చెప్పాలి. సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా continue అయితేరాదు అనే భావం కూడ యిందులో స్ఫురిస్తున్నదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. Railway zone గురించి తమకు తెలిసిన విషయమే. ఎన్నికలు కాకపూర్వం మంత్రి వర్గంలో ఉన్న సరీయ శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణ రాజుగారు వారానికి ఒక statement యిస్తూ ఉండేవారు. ఆ భాగం అటు ఉంచి విశ్వసాధంగారు చెప్పినట్లు ఒకన్యాయమైన సమస్య మీద ప్రజలు తమంతట తాముగా యిటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి అటు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఆ సమస్యల యొక్క అవశ్యకతను నచ్చచెప్పడానికి జరుగు తున్నటువంటి ఆందోళనను ప్రచారాన్ని ప్రభుత్వం ఏమి పాటించనట్లుగానే, అది లెక్కలోకిరాదు. మీరుఎన్ని కేకలు వేసినా అది అయ్యేది కాదు. మేము పూనుకుంటేనే అవుతుందనే భావంకూడ యిందులో యిమడ్జుబడడం, అదంత సమయోచితంగా, సబబుగాలేదని మాత్రమే నేను చెప్పవలసి యున్నది. Steel plant గురించి యిప్పటికి అనేకమంది పెద్దలు చాల వివరాలు మనవి చేశారు. ప్రధాన మంత్రిగారు కూడ యిక్కడ పత్రికా విలేఖరులతో మాట్లాడుతూ ఇల్లులుకగానే పండగ అయిపోతుందా అనే భావం స్ఫురించునట్లు సమాధానం యిచ్చి ఉన్నారు. ఇది ఒక విజయంగా గవర్నరు సందేశంలో ప్రకటించుకోవడం జరిగింది. ఇది జరిగిన వెంటనే దాని విలువ అప్పుడే పడిపోవడం ప్రారంభించింది. Steel plant యొక్క total estimation విలువే పడిపోయింది. ఇంక అది వస్తుందా రాదాఅనేది సంధిగ్గం భయందోళన కలిగించినటువంటి వార్తలు వస్తున్నాయి. వారు ఇంతవరకు చెప్ప తున్నది ఏమిటి? అమెరికా నుండి experts వస్తున్నారు. వారు పరిశీలించిన వెంటనే దీని మీద నిర్ణయం తీసుకుంటాము, ఎలాంటి ప్రాంతీయాభిమానాలుగాని, ద్వేషాలుగాని ప్రభుత్వానికిలేవు. వారు open mind తో ఉన్నారు. Experts Reports రావడంతో నిర్ణయం జరిగిపోతుందని ఉక్కు మంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో

చెప్పడం జరిగింది. కాని ఈ report వచ్చిన తరువాత cabinet చర్చించుకోడానికి ఇంత వ్యవధి ఎందుకు తీసుకోవలసివస్తున్నదో తెలియదు. మొత్తం మీద American Experts వచ్చిన సందర్భంలో ప్రభుత్వమే Special Officer ను పేసి వారికి కావలసిన data లు యివ్వడంలో ఒక ప్రత్యేకత చూపించినందుకు మాత్రం నేను వారిని అభినందించవలసి యున్నది. విదేశాలనుంచి వచ్చినవారు ఈ సబజెక్టున నిర్ణయం చేయడానికి న్యాయమైన data లు supply చేసే కార్యక్రమం వీరు సాగించినందుకు నేను ప్రత్యేకంగా వారిని అభినందించవలసియున్నది. Railway zone: ను గురించి అందరూ చెప్పియున్నారు. శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్ గారు వచ్చిన సందర్భంలో జరుగుతున్న dinner party లో ముఖ్యమంత్రిగారు అడిగితే వారు చెప్పిన సమాధానం తలతోక లేకుండా మొండిం ఒకటి అప్ప జెప్పినట్లు ఉన్నది. ఢిల్లీకి వెళ్ళినప్పుడు ఈ విషయంలో రెండు మూడు మారులు మేము రైల్వే మంత్రిగారికి, రైల్వే బోర్డు వారికి మొమొరాండం సమర్పిస్తే - వారినుంచి నాకు వచ్చిన సమాధానం ఏమిటంటే రైల్వే జోను ఏర్పాటు రాష్ట్ర భాషా ప్రయుక్త దృష్టితో కాదు అక్కడ ఉన్నటువంటి వర్తక వ్యాపారాలు ఆ రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి అవుతున్న ముడిపదార్థాలు వాటికి జరుగుతున్న ఎగుమతి దిగుమతులు ప్రధానంగా ఒక criteria గా చూచి చేస్తూ ఉంటాము అని వారు వ్రాయడం జరిగింది. దానికి నేను సమాధానం కూడ ఇచ్చాను. ఇంతవరకు దానికి reply లేదు. వాల్తేరు స్టేషన్ లో ఎగుమతి అవుతున్న సరకు ఏ ప్రాంతం నుండి వస్తున్నదని పరిశీలించినట్లయితే ఎక్కువగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఉత్పత్తి అవుతున్న ముడి పదార్థాలన్నీ అక్కడ హార్బరులో, వాల్తేరు స్టేషన్ గుండా ఎగుమతి, దిగు మతులు అవుతున్న సంగతి తమ అందరికీ తెలిసినదే. Waltair division అంటున్నారు. నాకు తెలిసినంతవరకు Waltair division అంటే యింకా సగం భాగం పోగొట్టుకొనే పరిస్థితిలో ఉంటాము. Waltair division అటు విజయనగరం వరకు యిటు రాయపూర్ వరకు ఉంటున్నది. విజయనగరం దాటిన తరువాత పలాన అవన్నీ కూడ పలాన దీవిజన్ లోకి వస్తున్నాయనే సంగతి ప్రభుత్వం గమనించిందో లేదో నాకు సందే హంగా ఉన్నది. ఇప్పుడు మనం ముఖ్యంగా కోరవలసింది ఏమిటంటే - రాష్ట్రానికి ఒక Zone అని కాదు. భాషా ప్రయుక్తంగా సంకుచిత దృష్టిలో చెపుతున్నది కాదు. ఒక Railway Zone లో రెండు రాష్ట్రాలు ఉండనీయండి మూడు రాష్ట్రాలు ఉండ నీయండి. ఉన్నప్పటికీ ఒక రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రాంతం ఒకే Railway Zone: లో ఉండడం చాల అవసరం. ఎందువల్లనంటే ప్రజలు ఏ దైనా తమ అవసరాల గురించి, సౌకర్యాల గురించి అందోళన చేసుకోవాలన్నా ప్రభుత్వం ద్వారా చెప్పించుకోవాలన్నా అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ మూడు Railway Zones క్రింద ఉన్నది. (1) South Eastern Railway (2) Central Railway (3) Southern Railway మూడు విధములుగా చీలబడి పోయినాయి. ఆ చీలిక యధాతథంగానే ఉన్నది. మన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు Railway Zonal Committees లోకి వెళ్ళి ఏదైనా మాట్లాడుతున్నప్పుడు 1½ మైలు పొడవుగలిగిన ఒక రైల్వే ప్రాంతం గురించే మాట్లాడుతున్నారు. దీనికి ఏమిటి విలువ, అనే ధోరణిలోనే ఈ ప్రతిపాదనలు లెక్కలో లేకుండా పోతున్నాయి. అందువల్ల నేను మనవిచేసింది ఈ Railway Zone విషయంలో ఈ నాడు పునాదిరాయి head- quarters building కు పడ్డది గాని railway zone కు పడ్డది అని చెప్పుకోడానికి

దైర్యం చాలకుండా ఉన్నది. ఈ building యితరత్రా మరొకదానికి, emergency వచ్చినదని, ఉపయోగించవలసిన అవసరం వచ్చిందనేమాట కేంద్ర ప్రభుత్వం చెప్పదు అని అనుకోవడంకూడ చాల పొరపాటు అవుతుందేమో? Railway Zone అక్టోబరు ఒకటవ తేదీకి కాకపోయినా ఏప్రిల్ ఒకటవ తేదీనుంచి అయినా ప్రారంభం అయ్యేటట్లుగా ఉంటుందా అని dinner party నాడు ఆ Zonal Committee chairman ను అడిగితే —“It will begin, but we cannot say the date” అని వారు సమాధానం యిచ్చారు. “It will begin” అని చెప్పి “I cannot assure you” అనికూడ వారు చెప్పడం జరిగింది. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం ఊరికేనే గవర్నరుగారి సందేశంద్వారా విజయం సాధించాము అని చెప్పకొని సరదాపడితే పడవచ్చు. గాని దాని ప్రారంభోత్సవంమాత్రం త్వరలోనే జరిగేటట్లుగా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని, విడివిడెటెటిన పలాన, వాల్తేరు, గుంతకల్లు డివిజన్లుకూడ అందులోకి వచ్చేటట్లుగా చూడవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇక రైల్వే లైన్సుగురించి ఒకమాట చెబుతాను. మంత్రిగారు అక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఆ రెండింటినీ విచారణ చేస్తాం అని చెప్పినమాటను పట్టుకుని మనం విజయంగా వ్రాసుకుంటున్నాం. మనం several lines కు సంబంధించి proposals పంపించాము అన్నారు. ఆ ‘several lines’ ఏమిటి? అవి రావడం వున్నదా, లేదా? వాటి పరిస్థితి ఏమిటి అనే విషయం చెప్పడం లేదు. వస్తుందనే మాట చెప్పడం ప్రజలలో ఒక రకమయిన భ్రమ గలిగించడమే తప్ప యింకొకటి కాదని మనవి జేస్తున్నాను. ఘోరమయిన టోటు ప్రమాదంవలన కొన్ని ప్రాణాలు గోదావరి నదికి బలియిచ్చిన తర్వాత బ్రిష్టి కడతాంఅని ప్రకటించారు. దానికి ప్రారంభోత్సవం అయితే జరిగింది. సంతోషమే. అయితే అదెప్పుడు పూర్తి అవుతుందోమాత్రం యిందులో ఏమీ చెప్పడంలేదు. దీనిని త్వరగా పూర్తి చేయడానికి తగు చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా మనవిజేస్తున్నాను.

నాలుగవ ప్రణాళికగూర్చి మన విజయాలనుగూర్చి కొన్ని విషయాలు చెప్పారు. ఈ తీర్మానాన్ని ప్రతిపాదించిన చలపతిరావుగారైతేనేమి, బలపరచిన వెంగళరావుగారైతేనేమి దీనిపై మాట్లాడిన తదితర ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులు యావన్మండీకూడా అధికార పక్షంలో వున్నవారము కాబట్టి ఆభినందించాలి అనే సాంప్రదాయాన్ని మాత్రమే పాటించారని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఇట్లవలనే మెంబర్ గా అయినవారు మాట్లాడుతూ ప్రజలు యీ నాడు ఎదుర్కొంటున్న యిబ్బందులను, ఆవేదనలనుగూర్చి చెప్పారు. వారి ఉపన్యాసాన్ని గమనిస్తే యీనాడు ప్రజలు ఎటువంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నారో తెలుస్తుంది. వారు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. మన ప్రణాళికలవల్ల సమస్యలు పరిష్కారం కాకపోగా, కొత్త సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నవి. మన స్కీముల వలన, మన ప్రణాళికలవలన, మన కార్యక్రమాలవలన ముందు ప్రజలకేమయినా ఉపయోగపడినవా, వాటి ఫలితాలు ఏ విధంగా వున్నాయి? అనేది చూడాలి. ఆ విధంగా చూస్తే అటువంటి ఫలితాలేమీ రాలేదని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. వాటివలన కొత్త సమస్యలు ఉత్పన్నం అవుతున్నవి. ఫలితాలు లేకపోగా, ప్రజలపై అదనపు పన్నులు పడుతున్నవి. ఖర్చులు పెరుగుతున్నవి. ఈ సందర్భంలో యస్. కె. పాటిల్ గారి స్టేట్ మెంటు మీరు గమనించి ఉంటారు. ఆయన యీనాడు కాబినెట్ మెంబర్. కాంగ్రెస్ పర్కింగ్ కమిటీ మెంబర్. నా ఉద్దేశంలో కామరాజ్ పదకం అనే కంపెనీలో ఒక డైరెక్టర్. అటువంటి పెద్దమనిషి, యీ మధ్య జెంగుళూరు

కాంగ్రెసు సమావేశంలో నాలుగవ ప్రణాళిక యధాతథంగా సాగిపోవలయుననే తీర్మానం యునానిమస్ గా ఆమోదించబడినదని ప్రకటించిన తరువాత, బొంబాయిలో వారు యిచ్చిన స్టేటుమెంటు గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

"Shri S. K. Patil, Minister for Railways, today suggested that the country must pause for a while to think anew as to where we are going as far as the plan is concerned."

అంతేగాక, వారు యింకా ఏమన్నారోకూడా గమనించండి.

"Such a pause whether for an year or two whether it was called a holiday or otherwise was a matter of no consequence. India had found herself in a paradoxical situation in respect of developmental plan."

"Mr. Patil said that it was necessary to decide whether a development plan could be governed by national interest or whether or not it paid any dividend or dividend was going to be a criterion in the plan. It is not anti-national or sacrilege if we stop for a while for careful consideration"

ఇది కాబినెట్ లో యీనాడుకూడా మెంబర్ గావుండి, కాంగ్రెసు హైకమాండులో ఒక ముఖ్య నాయకుడుగా వుండి, బెంగళూరు తీర్మానము అయిన తరువాత కూడా ఆయనకు చెప్పవలసిన అవసరం కలిగిందంటే యీ నాడు మనదేశం యొక్క దౌర్భాగ్యస్థితి, బ్యాంక్రప్సీ అర్థమవుతుంది. అందువలన, ప్లాన్ విషయాలతో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధంలేదని చెప్పడం కాదు, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వంకూడా మనం వేసుకున్న కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తి అయినా, వాటి ఫలితాలు ఏ విధంగా వున్నాయి; అనే విషయాలు తెలుసుకోవాలి. లేకపోతే, నాలుగంతస్తుల బిల్డింగు కడడామనుకుని రెండవ అంతస్తులో వేసిన బీటలు చూడకుండా మూడవ అంతస్తుకు వెళ్ళినట్లు అవుతుంది. ఇది స్వతంత్రపార్టీ చెబుతున్నదా, ఏ పార్టీ చెబుతున్నది? అనిగాక, ప్రభుత్వం యధార్థపరిస్థితిని గమనించి చేయవలసి వుంటుంది. 18 సంవత్సరాల తరువాతకూడా కిరసనాయిలు సప్లయ్ చేయలేని దౌర్భాగ్య స్థితిలో వుంది మన ప్రభుత్వం. ఇంకా ప్లాన్ సక్సెస్ ఫుల్ అని చెప్పుకుంటే అది దుర్మార్గం అని అంటే మీరు ఒప్పుకోరుకాబట్టి సిగ్గుచేటు అవుతుందని మనవి జేస్తున్నాను. అందువలన, ప్లాన్ విషయంలో మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తప్పుకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సచ్చెప్పి, దేశాన్ని దివాళాకోరుగాకుండా అయ్యే పరిస్థితుండి తప్పించడానికి ప్రయత్నించాలని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడే మన ముఖ్యమంత్రి గారికి కేంద్రంలో పలుకుబడి వున్నదని, వారి పలుకుబడి, వాతవ్యంతోనే మనకు అది వచ్చింది. యిది వచ్చింది వునాది రాళ్లవడినవి అని చెప్పారు. బాగానే వుంది. దానినంతా ఉపయోగించి దేశం సర్వనాశనం కాకుండా కేంద్రమునకు సచ్చెప్పి యీ ప్లాన్ లోని విధానాన్ని మార్చడానికి గట్టి కృషి చేయవలసినదిగా చెబుతున్నాను. ఈ ప్లాన్ గూర్చి మరొక విషయం కూడా తమ దృష్టికి తీసుకురావాలి. వివరాలకొరకు స్టాటిస్టికల్ బులిటెన్ ను తిరగవేళాను. అందులో ఎంతసేపూ అంతమందికి చదువు చెప్పాము. యంతమందికి తిండి పెట్టాము అనేతప్పు దేశంలో తిండిలేకుండా ఎంతమంది వున్నారు; చదువు లేకుండా ఎంతమంది వున్నారు; ఆ లెక్కలేమీ యిందులో సకలదడంలేదు. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలోని నాలుగవ పేజీ చూడండి.

‘7.25 lakhs of children will have been additionally enrolled in the Primary Schools by the end of the Plan. In the field of technical education, admissions into Engineering Colleges have been increased by 810, and into the Diploma Courses by 1,030,’ అని ఉంది. ఎంతమందికి విద్య యివ్వలేకుండా వున్నామో చెప్పరు. తిండి పెట్టలేకపోతున్నామో చెప్పరు. 18 ఏళ్ల తర్వాత, 20 వేల కోట్లకు పైగా తగలపెట్టిన తర్వాత మన రాష్ట్రంలో యీ మాత్రం మన కుర్రవాళ్లకు చదువు చెప్పకోలేకపోతున్నాము. ఘనవిజయంగా చెప్పుకుంటున్నాము. ఈ పరిస్థితిని గమనించవలసివుంది. ఈ రకంగా స్టాటిస్టికల్ రిపోర్టులు వ్రాసుకుంటూ సంతృప్తి పడడంవలన ప్రయోజనంలేదు. విద్య విషయంలో యికా ఎంతో చెప్పవలసివున్నది. ప్రస్తుతం, గత రెండేళ్లనుండి ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విద్యావిధానంవలన ఏ కొద్దిమందో కాలేజీ విద్యను గుత్తు తీసుకొనడం జరుగుతున్నది కాని, సాధారణ ప్రజలకు మాత్రం ఉన్నత విద్యనభ్యసించడానికి ఏమీ అవకాశంలేదని గత రెండేళ్ల చరిత్ర తీసుకుంటే తెలిసిపోతుంది. ఇది బాక్ వర్క్ క్లాసెస్ కు ఎఫెక్టు అవుతున్నది కాబట్టి అని చెప్పడం కాదు. ప్రభుత్వం యిస్కూ చేసి 301 వ నంబరు జి.ఓ. ప్రకారం బాక్ వర్క్ క్లాస్ జాబితాను రద్దుచేస్తూ చేసిన నిర్వచనం మొత్తం సొసైటీకి ఏ విధంగా ఎఫెక్టు అవుతున్నదో గమనించండి. రిజిస్ట్రేషన్ తీసిపారేయడం, హైకోర్టుకు వెళ్లడం, ఆ విషయాలన్నీ మీకు తెలుసు. దీని నిర్వచనం యీ విధంగా చేయడంవలన యిది మొత్తం సొసైటీకి ఏ విధంగా ఎఫెక్టు అయినదో మీ దృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను. 1962 వ సంవత్సరానికి పూర్వం మూడువేల రూపాయల ఆదాయానికి తక్కువ వున్నవారందరూ పావరీ సర్టిఫికేట్ పొందవచ్చు. 1962 మార్చి 31వ తేదీవరకు అది అమల్లో వుంది. ఫస్ట్ ఏప్రిల్ నుండి 1500 లకు లోపల అన్నారు. మన ప్లాన్ ప్రోగ్రెస్ ఏ విధంగా వున్నదో గమనించండి. ఈ ప్లాన్ ను మూడువేల నుండి పదిహేను వందలకు తగ్గించారు. బాక్ వర్క్ క్లాస్ అనండి, ఫార్వర్డ్ క్లాస్ అనండి పదిహేను వందలకు పైన ఉన్నవారు తమపిల్లలచదువుకై గవర్నమెంటును హెల్పు అడగడానికి అవకాశంలేకుండా చేసిపారేశారు. బార్యా భర్తలద్దరూ ఒక హెస్కూలు టీచర్స్ అయితే సంవత్సరానికి జీతం 1500 రూ.లు దాటుతుంది. అందువల్ల వారిపిల్లలకు స్కూలర్ షిప్ అడిగే రైటు తీసేయడంజరిగింది. అడ్మిషన్స్ అకౌరింగ్ టు మెరిట్ అన్నారు. అది చెప్పడానికి చాల చక్కగానేవుంది. మెరిట్ ను గౌరవించకూడదని ఎన్నడూ, ఎవ్వరూ చెప్పలేదు. చెప్పడానికి పీలులేదుకూడ. మెరిట్ వున్నవారికే కాలేజీలలో స్థానం అంటే మెరిట్ కాంపిటీషన్ లో నిలబడలేనివారు — ఇదరికి వరుసగా 68 మార్కులు, 67 మార్కులు వస్తే 68 మార్కులు వచ్చినవారికి చొప్పు యిచ్చి, 67 వచ్చిన వారికి లేదనే విధానం దేశంలో అమలుపెట్టినందువల్ల చాలమందికి యిబ్బంది కలుగుతుంది. దేశంలో, నమాజంలో మధ్య తరగతి కుటుంబాలవారిలో ఏవరేజ్ ఇంటలెక్చువల్స్ 90 పర్సెంటు వుంటారు కాని అందరూ ఎక్స్ట్రా-ఆర్డినరీ ఇంటలెక్చువల్స్ అని చెప్పడానికి ఆస్కారం వుండదనేది అందరికీ తెలిసినదే. ఏవరేజీ విజ్ఞానంవున్న కుటుంబాలవారి పిల్లలకు మార్కులు తక్కువ వచ్చాయి కాబట్టి ప్రభుత్వ కాలేజీలలో స్థానంలేదు, చదవడానికి పీలులేదు, ఎక్కువ మార్కులు వచ్చిన వారికే రిజర్వుచేశాము, ఖర్చు మాత్రం చదవనివారి నెత్తి మీదకూడ వుంటుంది, అందరి రక్తంపిండి అందరి డబ్బుతో

కాలేజీలను నడుపుతాము, కాని పరీక్షలలో పాస్ అయినంతమాత్రాన వోటు యివ్వము అనేవిధానం సోషలిస్టిక్ పాట్రన్ అవుతుందా? ఇది ప్రోగ్రెసా? సాంఘిక న్యాయమా? ఇది ఏ ప్రణాళికయొక్క భావమని నేను అడగవలసివుంది. దీనికితోడు, ఒక విచిత్రమైన విషయం వుంది. జి. ఓ. నం. 301 ప్రకారం 1-4-1962 నుంచి బాక్వర్డ్ క్లాస్ లిస్టు ఉండదు, రిజర్వేషను వుండదని ప్రభుత్వం చేసింది. జి. ఓ. నం. 1020 తేది 14-6-65 లో మరొకటి యిస్యూచేసింది. క్లారిఫికేషన్ అన్నారు. 1-4-62 నుంచి బాక్వర్డ్ క్లాస్సు లిస్టు అమల్లో వుండదని చెప్పాము కనుక 1-4-62 తరువాత సర్వీసు కమిషనువారు అంతకుపూర్వం నోట్స్ చేసి, కౌల్ ఫర్ చేసిన అప్లికేషన్స్ మీద చేసిన సెలెక్షన్స్ అన్నీ కూడ చెల్లడానికి వీలులేదని, ఒకవేళ అట్లా చేసివుంటే అవి చెల్లవని ప్రభుత్వం జారీచేసింది. దానిమీద అందోళన, అలజడి జరిగింది. మళ్ళా ఒక మెమో జారీచేశారు. 14-6-65 న ఒక మెమో, 15-7-65 న ఒక మెమో ప్రభుత్వంవారు జారీచేశారు. ఆ మెమో చిత్రం ఏమింటే, ఒకవేళ 1-4-62 తరువాత సర్వీసు కమిషనువారు రిజర్వేషను ప్రిన్సిపుల్ క్రింద ఎవరినైనా సెలెక్టు చేసి పోస్టింగ్ కూడా యిచ్చేస్తే వారినిమాత్రం టచ్ చేయవద్దు, కాని పోస్టింగ్ కాకుండా వున్నవారినిమాత్రం వేయవద్దు అని డైరెక్షను యిచ్చారు. ఇది ఎంత సెల్ఫ్ కాంట్రాడిక్టరీగా వుందో చూడాలి. ప్రభుత్వం తాను తనతప్పు తెలుసుకుంటూ, దిద్దుకోడానికి బదులు, ఆ తప్పు సర్దుకోడానికి మరొక అన్యాయంచేయడం తప్పు మరొకటి ఏమీ లేదని మనవిచేస్తున్నాను. సెలెక్షన్ అయి, పోస్టింగ్ అయినవారిని ముట్టుకోవద్దు, పోస్టింగ్ కానివారినిమాత్రం త్రొక్కిపెట్టండి అనే విధానం సోషలిస్టు పాట్రనా? తిండిలేనివారికి తిండి, బట్టలేనివారికి బట్ట, గుడిసె లేనివారికి గుడిసె యివ్వడానికి వోటీ చేస్తున్నాము, ఎదుల మీదే ముద్ర వేయండి అని ప్రచారం చేసి తీరా అధికారంలోకి వచ్చినతరువాత, భూములు లేనివారికి భూములివ్వడంమాట వదలి ఉన్న భూములను లాక్కోవడం జరుగుతోంది. ఏదో అవస్థపడి చదువుకున్నవారికి తాతముత్తాతలనాటి నుంచి విద్యాగంధం లేని పిల్లవాడు కష్టపడి చదివి, పరీక్షలలో మంచి మార్కులు తెచ్చుకోవడం ఎంతటి కష్టమైన విషయమో గమనించవలసి వుంటుంది. కష్టపడి చదివి పరీక్షపాసైన కుర్రవానికి పైకి వెళ్లడానికిలేదు. నీ బ్రతుకు అంతే, ఇదే మా సోషలిజం అని చెప్పడం ఏమి ధర్మమో ఆలోచించవలసి ఉంటుంది. ఇది సరైన పద్ధతి కాదని మనవిచేస్తున్నాను. దానిగురించి వునరాలో చించవలసివుంటుంది. సర్వీసు కమిషనులో సెలెక్టు అయిన, ప్రభుత్వ అప్రూవ్ అయిన లిస్టులో అపాయింట్ అయినవారు అదృష్టవంతులు, కానివారు దురదృష్ట వంతులు అనే యీ పక్కపాత వైఖరి సరిదిద్దుకోవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. మేజర్ ఇరిగేషను గురించి-నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును పెంటరు తీసుకోవాలని శాసనసభ, ప్రభుత్వం ఎంత గోలపెట్టినా యీ నాటికికూడ కేంద్ర ప్రభుత్వం కించిత్ర యీనా-నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా-భాక్రానంగల్, హీరాకుడ్ మాదిరిగా తీసుకోవడంలేదు. ఈ ప్రాజెక్టు పూర్తయి, ఉత్పత్తి ప్రారంభిస్తే భారతదేశమంతటికీ దక్షిణ ప్రాంతమంతటికీ తిండి పెట్టగలిగిన ప్రాజెక్టు అని ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నారు గాని, నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకోడానికి అంగీకరించడం లేదు. ఈ విషయంలో మన ప్రభుత్వంచేస్తున్న కృషి, చూపిస్తున్న పట్టుదల ఎంత ప్రభావం కలిగివున్నాయో- ఇది శోచనీయమైన విషయం. మన ప్రభుత్వానికి ధైర్యం ఉంటే దీనిని ఏప్రిల్ ఫస్

నుంచి కేంద్ర ప్రభుత్వం నేషనల్ ప్రాజెక్టుగా తీసుకోకపోతే మేము ఒక్క దమ్మిడికూడ పని చేయదలచుకోలేదని చెప్పగలిగిన మరుక్షణం వారు తీసుకుంటారని నా విశ్వాసం. అవిధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం, దీనిని తీసుకుంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం తనకున్న ఆదాయం నుంచి మరొకొన్ని పనులు చేయవచ్చు. చేస్తున్న పనులు సగం లంచాలు, మామూళ్లు, డిన్నర్లు, సన్మానాలు క్రింద తగులబడినా మిగతాదే నా ప్రజలకు అందడానికి అవకాశం ఉంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. వంశధార ప్రాజెక్టు గురించి ప్రభుత్వం ఆలోచన ఏమిటో తెలియదు. ఇది సాధించాము, అది సాధించాము అంటున్నారు. వందన్నర సంవత్సరాల క్రింద పుట్టిన యీ వంశధార ప్రాజెక్టు ప్రపోజర్ నామరూపాలులేకుండా యీనాడు ఒరిస్సావారు అడ్డుపెట్టుతున్నారు, ఎస్టిమేటు శాంక్షను రాలేదు అంటున్నారు. పింగతవాటికి వచ్చిందంటున్నారు. అంటే ప్రభుత్వానికి వాటిమీద ఉన్న శ్రద్ధ వంశధార మీద లేదని స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది. లిఫ్ ఇరిగేషను గురించి ఎన్నో ప్లానులు వేశాము అన్నారు. కాని, ఒక చేతితో అన్నంపెడుతూ రెండవ చేతితో లాక్కువ దంలావుంది. లిఫ్ ఇరిగేషనుకు 50 రూ.లు కన్నానిదేతుడే టాక్సేషను పెడతామని ప్రపోజర్ ప్రభుత్వం కన్నిడరేషనులో ఉన్నది. అది తమకు తెలిసేవుంటుందను కుంటాను. నాలుగవ ప్లానులో—అదనమైన పన్నులు వివరీతంగా వచ్చి పడతాయి. దేశ దేశాలతిరిగి ముష్టి ఎత్తినా ఎవరూ పలకకుండా ఉంటే—మారబోరియం కోసం ఇండియా ప్రయత్నంచేసిందని వార్తలు వస్తే మూడవరోజు అబ్బేబ్బే అటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదని టి.టి. కృష్ణమాచారిగారు సమాధానం ఇచ్చినా—దేశంలో అప్పుపెట్టేవారు లేరనేది తేలిపోయింది. అప్పు దొరకకపోయినా నాలుగవ ప్లానులో మూడువేలకోట్ల రూపాయలు అదనంగా శిసులువేసి నడిపిస్తామని కేంద్రంలో ప్రకటన జరిగింది. మన ప్రభుత్వం దాని ననుసరించి తప్పనిసరిగా అదనపు పన్నును వేయకతప్పదు.

ఇక, ఎన్. జి. ఓ.ల సమస్య తమరు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ప్రభుత్వంకూడ ఒప్పుకుంటున్నది, వారికి కష్టమే, మాకు సానుహితీ ఉన్నది, కాని చేయడానికి చేతకాదు అంటున్నారు. అసలు చేతకాని పరిస్థితి ఎందుకు వస్తున్నది? ఇటువంటి సమస్యల పరిష్కారం ఎట్లా? 8 కోట్ల రూపాయలు ఇంటిరిమ్ రిలీఫ్ యిచ్చారోలేదో వెంటనే అణా ఉండే తోటకూరకాడ రెండణాలకు పెరిగిపోయింది. ఆహార పదార్థాలే గాక నిత్యజీవితావసరవస్తువులు—చాకలిఖర్చు మున్నగునవి అన్నీకూడ వివరీతంగా పెరిగి పోతున్నప్పుడు వారు అడగవలసిన దౌర్భాగ్య పరిస్థితి కలుగుతోంది. బ్రతకడానికి పీలులేనప్పుడు అందోళనచేయకతప్పదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వారు అడిగినదంతా యిస్తే మళ్ళా అడుగుతారు కాబట్టి ఇవ్వదలచుకున్న దానిలో సగం యిద్దాము, తరువాత భేరం పెట్టుకొని మిగతాసగం యిద్దామని యిట్లా చేశారేమో అనుకుంటాను. ఇప్పుడు ఏమి చేసినా—జి. సి. కొండయ్యగారు చెప్పినట్లు ధరలు పెరగడంమాత్రం పెరుగుతూనే ఉంటాయి. ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వ విధానంవల్ల పెరుగుతాయి, పెరగడమకుంటే పొరపాటు. కాంగ్రెసు పరిపాలనలో—ప్రజాస్వామ్యములో ధరలు పెరగడమనేది ప్రభుత్వ పాలసీలవల్ల, ప్లానింగువల్ల జరుగుతోంది. 15 రూ.లు ఇంటిరిమ్ యిచ్చినా 30 రూ.లు జీవితవ్యయం పెరిగే పరిస్థితి మరుక్షణం వస్తున్నది. అట్టి స్థితి యీ రాష్ట్రంలో ఉన్నందువల్ల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చచేప్పి, గట్టిగా ఒత్తిడిచేసి ఒప్పించుకొని ధరల స్థిరత్వానికి మార్గం చూడాలి. ప్లాను

జరగాలంటున్నారు. పన్నుల బరువు అంటున్నారు ధరలు పెరుగుతున్నాయి, వర్తకులు బ్యాంక్ మార్కెట్ చేశారు అంటున్నారు. ఈవర్తకులు మూడు సంవత్సరాల క్రిందట పెద్ద మనుషులై యిప్పుడే దొంగలుగా మారవలసినకారణం ఏమిటి? ఈ ప్రభుత్వ విధానమే మంచి మనుషులను దొంగలుగా చేస్తోందితప్ప మరేమీలేదు. దేశంలో కిరోసిన్ కు కరువు వచ్చిందంటే కారణం ఏమిటి? లారీలను కిరోసిన్ వేసుకొని నడిపించవలసిన దొర్బాగ్యస్థితి ప్రభుత్వం తెచ్చి నందువల్లనే యీ పరిస్థితి ఏర్పడింది. మనం సభ్యులము కాబట్టి మనయెడల ప్రత్యేకం దయచూపించారో, పక్షపాతంచూపించారో నేను చెప్పలేనుకాని మనకు దీపాలు ఉన్నా వంటిపోయ్యిలకు ప్రతి శాసనసభ్యునికి ఒక డబ్బా బట్టాడా జరిగింది. అదైనా పైరవీ చేస్తేనేకాని దొరకలేదు. దయ పల్ల వచ్చిందికాదు అంటున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీ సౌకర్యం ఉన్న ఎమ్. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్సులో కుటుంబానికి ఒక డబ్బా కిరసనాయిలు బట్టాడా చేశారు. గుడిసెలలో దీపాలు లేనివారి గతి ఏమికావాలి? ఎందువల్ల ఈ రోగం వచ్చింది? ఆ రోగానికి మందు వెతుక్కోవడం కాకుండా వాతానికి రోగంవస్తే పైత్యానికి ఇంజెక్షను ఇస్తే ఈ ప్రజలు బ్రతుకుతారా అని అడుగుతున్నాను. Short notice question కు అహార మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ఆహారపదార్థాలు ఉన్నాయని అన్నారు. ఉన్నాయి అంటే కరువు ఎందుకు వచ్చింది? ప్రభుత్వవిధానంలోనే లోపం వున్నది. సుబ్బారావుగారు చెప్పారంటే స్వతంత్రపార్టీ భావాలు కలవారు అనుకుంటే లాభంలేదు. Sugar కు కంట్రోలు రాకముందు పల్లెటూళ్ళలో ఏ చిల్లరడుకాణానికి వెళ్ళినా శేరు కావాలంటే వీశేడు పట్టుకువెళ్ళాలని చెప్పిన షావుకార్లు లేరా అని అడుగుతున్నాను. కంట్రోలు వచ్చిన తరువాతనే ఈ గతి పట్టింది. కంట్రోలు వచ్చిన తరువాత రూ. 1.05 లతో ప్రారంభమైన పంచదార ధర రూ. 1.30 లు అయినది. ఇది ధర్మమైన ధర. నిజానికి రూ. 3 లు కంటే తక్కువకు దొరకడంలేదు. పర్మిట్ తీసుకువెడితే సరుకు లేదు అంటున్నారు. ఒకప్రక్క షావుకారు బ్లాక్ మార్కెటు చేస్తున్నాడు అంటున్నారు. Sugar licence dealership సంపాదించడానికి ప్రభుత్వానికి ఎంత లంచం ఇచ్చారో తమకు తెలుసు. Solvency certificate తో బాలు దరఖాస్తుపెట్టి పబ్లిక్ లంచం నూరు రూపాయలు, ప్రయివేటు లంచం రెండువందలు, మొత్తం మూడు వందలు ఖర్చుచేస్తేనేకాని పల్లెటూళ్ళలో చిల్లర వ్యాపారస్థుడు రేషన్ తెచ్చుకోలేని పరిస్థితిని మీ పాలసీవల్ల కల్పించి వాడు కంట్రోలులేటుకు అమ్మితే కంటికి కనబడతాడా అని అడుగుతున్నాను. వారిని ఎందుకు దొంగలుగా తయారుచేయాలి? రైతులు దాచుకుంటున్నారు, వర్తకులు దాచుకుంటున్నారు అంటున్నారు. వారు మూడు సంవత్సరాలక్రితం రైతులు, వర్తకులు కారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో ఆహార ఉత్పత్తిని తగ్గిపోయిందా, లేక జనాభా పెరిగిందా? కంట్రోలు విధానంలోనే ఈ రోగం ఉన్నది. మిత్రులు, ప్రతిపక్షనాయకులు పిల్లలమరి వెంకటేశ్వర్లుగారు ఈ విషయమైనా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను. ఇందులో ఒక సొగసు ఉన్నది. ప్లాన్ జరగాలి; అందులో ఏమీ కొరత కాకూడదు, అందులో పన్నులు వేయాలని ఒప్పుకున్నాము. మూడవ ప్రణాళికలో 600 కోట్లు అదనపు పన్నులు వేయాలనే కార్యక్రమం లేదని ఎవరైనా చెప్పగలరా? ఆ ప్లాన్ కు రెండు చేతులతోను వోట్లు ఇచ్చినపుడు 600 కోట్లు అదనపు పన్నులకు వోట్లు వేయడంకాదా? ఆనాడు రెండున్నర అణాలు కిరసనాయిలుకు పన్నులు వేసిన మరుక్షణంలో ఆరు

అజాలకు పెరిగింది. పన్నులు వేస్తే ధరలు పెరుగుతూ అని ఎవరైనా చెప్పగలరా? ప్లాన్ ప్రకారం పన్నులు వేయాలంటే ధరలు పెరుగుతూ ఉండాలనేకదా అర్థం. ధరల పెరిగే విధానాన్ని బలపరుస్తూన్నప్పుడు ధరలు పెరిగాయి కాబట్టి D. A. ఇవ్వకతప్పదు, అడుగక తప్పదు. అడిగినవారిని బలపరచక తప్పదు. ఈ vicious circle కు ఎక్కడో గంటుపెట్టవలసిన అవసరం ఉంది. ప్లాన్ ప్లాన్ మాదిరిగా ఉండాలి. గాడెలో గింజలు గాడెలో ఉండాలి; మా బిడ్డలు దుక్కల్లాగుండాలనే ముసలమ్మల సామెతగా ప్లాన్ నడపడంవల్ల సమస్యను పరిష్కరించలేదు, మరింత ప్రమాదానికి దారితీస్తుంది కాబట్టి ప్లాన్ ను పునరాలోచన చేసుకోవాలని మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ వి. వి. కృష్ణారాజు (తుని):—అధ్యక్ష, గౌరవనీయులైన గవర్నరుగారు సభావేదికపై చేసిన ఉపన్యాసానికి తెచ్చిన అభినందన తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇదివరకటినుంచి చాలా సమస్యలు ఉంటున్నప్పటికీ గత రెండుసంవత్సరాలలోను మన ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర ప్రభుత్వంలో బ్రహ్మాండమైన కృషిచేసి కొన్ని సాధించారు. వాటిలో మొదటిది విశాఖపట్నంవద్ద ఉక్కు కర్మాగారం. రెండవది రైల్వేజోను, మూడవది రోడ్ కమ్ రైలుబ్రిడ్జి. ఇటువంటి బ్రహ్మాండమైన సమస్యలు రాజకీయ చాతుర్యంతో కేంద్ర ప్రభుత్వంతో సంప్రదించి సానుకూలంగాచేశారు. ఈ విధంగా అభ్యుదయపథంలో నడుపుతున్న ముఖ్యమంత్రిగారు రాజకీయ పరిజ్ఞాత అని చెప్పడానికి సందేహంలేదు.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

చాలామంది ప్రతిపక్షసభ్యులు ఆహారసమస్య గురించి స్టీల్ ప్లాంటు గురించి చెప్పారు. స్టీల్ ప్లాంట్ వస్తుందా, రాదేమో అని చెప్పారు. అనేక ఆశ్చర్యకరమైన విమర్శలు చేస్తున్న విషయం తమరు వింటూనే ఉన్నారు. ప్రభుత్వంలో 14 మంత్రులు ఉండి నాలుగు కోట్ల జనాభా హృదయ పరివర్తన తెలుసుకుని రాష్ట్ర స్థాయిలో పరిపాలనా యంత్రాంగం నడిపించాలంటే జరిగే విషయం కాదని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం చేసే కార్యకలాపాలకు యంత్రాంగదృష్ట్యా జరిగే పనులకు శాసనసభ్యులమైన మనం ప్రజలను ఉద్బోధించి నీతినియమాలతో మన దేశాన్ని సమాజాన్ని అభ్యుదయపథంలో కార్యక్రమానికి పురిగొల్పి హెచ్చరికచేసి తద్రూపేణా పరిపాలన జరపాలి. నాలుగుకోట్ల జనాభా మనస్థాన్ని 14 మంది మంత్రులు చేయడం అసాధ్యం. కనుక నిర్మాణాత్మకమైన సూచనలద్వారా పరిపాలనకు దోహదం ఇచ్చి సలహాలు ఇవ్వడం న్యాయంకాని విచ్ఛిన్నకరమైన దృక్పథంతో ఇచ్చే సలహాలవల్ల మన కర్తవ్యం నెరవేరుకోలేమని మనవిచేస్తున్నాను. ఆహార సమస్యగురించి రాష్ట్రాన్ని ఒక ప్రత్యేక జోన్ గా ఏర్పాటుచేసి పంటను రాష్ట్రంలోని ప్రజానీకానికి ఉచితరీతిని సరఫరాచేస్తూ మిగులు పరుకును ఇతర ప్రాంతాలకు పంపడం విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకుంటున్నది. వర్తమాన పరిస్థితులలో రైతులవల్ల వర్తకులవల్ల hoarding కు అవకాశం ఉండడంవల్ల సరసమైనధరకు అమ్మే ఏర్పాటు ప్రభుత్వంచేస్తున్నది. కొంత మంది దాయదంవల్ల ఈ పరిస్థితులు వచ్చాయేతప్ప ప్రభుత్వం విధానంలో తేడాలేదని ప్రజలు గుర్తించారని మనవిచేస్తున్నాను. ఆహారసమస్యగురించి పెద్దలు విశ్వసాధంగారు చెప్పారు. తుదిగగర ఈ అటంకంవల్ల ధరలు పెరుగుతున్నాయని నేనుకూడా ఇదివరకే ప్రభుత్వానికి ఈ సభావేదికపైనుంచి హెచ్చరిక చేశాను. పౌరుగురాష్ట్రములకు వెళ్ళకుండా

border areasలో చౌకీపోస్టులు ఏర్పాటుచేయవచ్చును. కాని జిల్లాస్థాయిలో ఆటంకాలు లేకుండా ఉంటే ధరలు తగ్గుతాయి అని ప్రభుత్వానికి మరొకసారి మనవిచేస్తున్నాను. ప్రస్తుతం ఈ సంవత్సరంలో సబ్సిడీ వెల్లు యివ్వడంలో కాకుండా ఎక్కడైతే విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాఅవుతోందో గ్రామసీమలలో హరిజనవాడలలో దానికయ్యే ఖర్చులు కూడా ప్రభుత్వంభరించింది కనుక తప్పనిసరిగా సరఫరాచేయండి. దానితోపాటు protected water supply గురించి మొట్టమొదట యివ్వాలని ప్రభుత్వం జరిగే కార్యక్రమాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నమాట వాస్తవం. భూమిసాగుదల విషయంలో loans యిస్తున్నారు. కాని ఈప్రభుత్వం 25% subsidy wells విషయంలో తప్పనిసరిగా రైతాంగం తగినప్రోత్సాహం యిచ్చి వర్తమానంలో ఆహారసమస్యను సత్వరంగా సరిదిద్దుకునే కారణంచేత అప్పులు మంజూరుచేస్తున్నదంటే చిన్నవిషయంకాదు. తప్పనిసరిగా సంతోషించవలసిన విషయమని తమద్వారా సభ్యులకు మనవిచేస్తున్నాను. లచ్చన్నగారు మాట్లాడుతూ రెండువిషయాలుచెప్పారు. అక్కడ పంపింగు స్కీము పెట్టినమాట వాస్తవము. నీటిసరఫరాఉన్నచోట నదులున్నచోట నీరుసరఫరా అవుతుంది. మెట్టప్రాంతాలలో పంపు సెట్లుపెట్టి అక్కడకూడా తగినపంట పండించితే దేశానికి ఆహారసమస్య తీరుతుందనే ఉద్దేశ్యంచేత పెట్టినమాట వాస్తవం. ఇందులో ఒకవిషయం ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. తూర్పుగోదావరిజిల్లా నెంట్రిల్ డెల్టాలో పేరవరం పంపింగు స్కీము ఒకదానిని ఏర్పాటుచేయడం జరిగింది. Second Great War అయినతరువాత దేశంలో ఆహారసమస్య చాలిక్లిష్టపరిస్థితులలోఉండి, బర్మానుండి ఆదనపుసరఫరా అవుతున్న బియ్యం రాకపోయినందువల్ల మనం composite Madras లో ఉండగా లంకాభూముల ప్రాంతంలో రైతాంగానికి తప్పనిసరిగా నీరు సరఫరాచేస్తాం. చాలమందిభూములు పంటపండించే రైతులను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. అప్పట్లో మెట్టభూములలో commercial crops ను garden crops ను వేస్తున్న రైతులు అని దేశానికి ఆహారసమస్యను పరిష్కరించే సందర్భంలో మనంకూడా సహకరించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ముందుకువచ్చారు. ప్రభుత్వం పంపింగ్ స్కీమును ఏర్పాటుచేశారు. 1943 సం.లో నీరు సరఫరాచేయడం జరిగింది. అది లగాయతు పది సంవత్సరాలు no profit, no loss వద్దతిమీద జరిగినమాట వాస్తవం. అదే నేటివరకు జరుగుతూ న్నది. అయితే అక్కడ ఒకటిమాత్రం గుర్తించాలి. ఎప్పుడైతే పంపింగ్ స్కీము పెట్టారో అనాటికి లంకాభూములకు ఎకరానికి 5 రూపాయలు 4 రూపాయలు land revenue వేస్తూఉండేది. పేరవరం పంపింగుస్కీముక్రింద సాగయ్యే 5 వేల ఎకరాల భూమిమీద ప్రభుత్వానికి 20 వేల రూపాయలు land revenue వస్తుంది. అలాంటిపరిస్థితులలో నూతనంగా శిస్తులరూపంలో ప్రభుత్వానికి 50 వేల రూపాయల వరకు వచ్చింది. నీటిసరఫరా చేసినకారణంచేత 1373 వ ఫసలీకి 53 వేల రూపాయలు నీటిసరఫరాప్రకారం ప్రభుత్వానికి వచ్చింది. గతంలో 20 వేలు వచ్చే భూములకు ఎకరానికి 50-40 వేయాలని ప్రభుత్వదృష్టిలోఉంది. దేశం అభ్యుదయ పంథాలో పాడిపంటలు కావాలి దేశానికి పుష్కలంగా ఆహారసమస్యను పరిష్కరించడానికి ఆంధ్రరాష్ట్రం దేశానికి అన్నపూర్ణ అనేవిధముగా ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్న సందర్భంలో ఈరోజున తిరిగి 40, 50 రూపాయలువేస్తే ఎంతఅన్యాయమో ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. ఎందుచేతనంటే పరిసరప్రాంతాలలో డెల్టా ఏరియాలో నీరు కాలువ ద్వారా ప్రతినిముషము పుష్కలంగా సరఫరాఅవుతుంది. దానికి 12½

రూపాయలు వాటర్ రేటు పడుతున్నది. పంపింగు సెట్లు విషయంలో మెషిన్ యివ్వాలి. దానికికూడా పన్ను యిచ్చుకుంటున్నారు. ప్రక్కన ఉండే డెల్టా బి షెడ్యూలు lands కి 12½ రూపాయలు తీసుకుంటూ ఉంటే దీనిపైన 40 రూపాయలు వేస్తాం అంటే ప్రజానీకం చాల ఆందోళనతో ఉన్నారు. అట్టి పరిస్థితులలో వర్తమానంలో ఆహార సమస్య పరిష్కారానికిచ్చే ప్రోత్సాహాన్ని ఉత్సాహాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే అదనపు పన్నుల వల్ల రైతులోకానికి ఎలాంటి యిబ్బందులు వస్తాయో ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా గుర్తుంచుకోవాలి. పంపింగు సెట్ల ద్వారా సాగయే భూములకు ప్రస్తుతం ఒక లక్ష మూడు వేల రూపాయలు వస్తుందని గుర్తించి వారిపై అదనంగా బాధ్యత పెట్టి వారు చేసే కృషికి ఏమాత్రం అవరోధం కలిగించకుండా చూడాలి. చాలా నోట్లు పంపింగు సెట్లున్న మాట వాస్తవం. అదనపు పన్నులు పెంచడానికి రైతాంగం ఒప్పుకోరు. దానివల్ల వ్యవసాయం కుంటు పడుతుందని చెబుతున్నాను. రెండవది చెరకు పంట. మన రాష్ట్రంలో sugarcane industry దినదిన ప్రవర్థమానంగా ఉన్నది. చెరకు మీద 75 రూపాయలు వేస్తారని ఒక జి. ఓ. వస్తుందని ఆందోళన రైతాంగానికి ఉంది. ఆంధ్ర ఏరియాలో చెరకు మీద సుమారు 40 రూపాయలు పడుతున్నది. తెలంగాణాలో 75 రూపాయలు కడుతున్నారు కనుక ఆ రెవెన్యూకి తీసుకొనిపోవాలని చెబుతున్నారు. చెరకు పంట విషయంలో ఆంధ్రకి తెలంగాణాకి మధ్య తేడా ఉన్నది. ఆంధ్రలో అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో చెరకు పదిపన్నెండడుగులు పెరుగుతుంది. అప్పుడే సాధారణంగా North-East Monsoon తుఫాను రావడం దృష్ట్యా చెరకు దెబ్బతింటుంది. తెలంగాణా seasonal conditions లో ఆ difficulty లేదు. Entire coastal area శ్రీకాకుళం నుంచి నెల్లూరు వరకు అక్టోబరు నవంబరు నెలలలో తప్పనిసరిగా తుఫాను వచ్చి చెరకు పంట సర్వనాశనం అవడం చరిత్ర చెబుతున్నది. అవిషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుంటే పన్ను పెంచడం న్యాయంకాదని చెబుతున్నాను. చెరకు పండించే రైతులు 40 రూపాయలు పన్ను యిస్తున్నారు. సాధారణంగా purchase tax per ton 5 రూపాయలు, వంచదార బిస్తాకి 24 రూపాయలు sales tax. ఇన్ని తరహాలుగా చెరకు పంటదారులు పెంట్రీ గవర్నమెంటుకి రాష్ట్ర గవర్నమెంటుకి అనేక రకాలుగా పన్నుల ద్వారా లాభం ఉన్న పరిస్థితులలో చెరకు ఉత్పత్తి కుంటుపడే సందర్భంలో వారిని నిరుత్సాహపరచడం న్యాయంకాదని తమ ద్వారా మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు:—అధ్యక్ష, సమయాభావం కొంత ఎంబరాస్ చేస్తూ మా నోరు కట్టివేస్తున్నది. చెప్పాలని వస్తాం యిక్కడ చెప్పలేకపోతాం. ఎన్నో విషయాలుంటాయి. వాటిని సంకుచితపరచి చెప్పాలంటే అవకాశం ఉండదు. దానిలో రుచి కూడా ఉండదు. అలాంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాబట్టి ఉపన్యాస ధోరణిలో మాట్లాడక కొన్ని పాయింట్లు మాత్రం తమ ద్వారా గవర్నమెంటు వారికి మనవి చేయదలచుకున్నాను. గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో ఎన్నో విషయాల గూర్చి చెప్పబడ్డది. ముఖ్యమైన విషయాలు దానిలో లేవని చెప్పడానికి నేను సాహసం చేస్తున్నాను. ఏదో ఆర్థిక రంగంలో పారిశ్రామిక రంగంలో వ్యవసాయ రంగంలో ఫురోగమించామని విజయ వరంపరలు పట్టిక మాత్రం ఉడహరించబడ్డది. కాని నిజానికి చూస్తే మనదేశంపైన శత్రువులు దాడి సలిపారు. దురాక్రమణ జరిగింది. ఒక వైపున జైనా రెండవ వైపున కచలో పాక్ దురాక్రమణ. ఈ రెండు దురాక్రమణలవల్ల మన రాష్ట్రంలో ఏడుప్పరిణామాలు జరిగాయో దాని

గూర్చి మాత్రం అసలు ఏమీ లేనేలేదు. వ్రాయలేదు. బహుశః అనవసరం అనుకున్నారేమో. గవర్నరుగారికి మన ప్రభుత్వం యిక్కడ పరిస్థితులను గురించి తెలియజేయలేదా? దురాక్రమణ దుష్పరిణామాలను గూర్చి గవర్నరు ప్రసంగంలో ఏమేలేదు. Latest గా కచ్చిలో జరిగిన పాక్ దురాక్రమణ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో తెలంగాణా విభాగానికి సంబంధించినవారు ఇకసారి గత చరిత్ర సంస్కరించు కుంటే అప్పటి పరిస్థితులు ఎలా ఉన్నాయో అప్పటి పరిస్థితులలో సమయం ఎలా అయితే విషమించి ఉందో ఒక వరానికి చెందినవారు మనదేశాన్ని తుత్తునియలు చేసే ఉద్దేశ్యంచేత సాధన సంపత్తులు ఎలా సమకూర్చుకొని సంస్థిలై ఉండిరో పోలీసు చర్య అనంతరం సమగ్రంగా ఆ విషయం obliterate చేయగలమా అని ఒకసారి ఆలోచించుకోవచ్చు. ఇప్పటికి కూడ కచ్చి దురాక్రమణ తరువాత ఏర్పడ్డ పరిస్థితులను గూర్చి పోలీసువారు కాస్త జాగ్రత్తతో పరిశీలన చేసేటట్లు కనిపించలేదు. మొన్నమొన్ననే 27 వ తేదీన గతనెల మన హైదరాబాదుకి సంబంధించిన ఒక బస్టి చెంచెల్ గూడా సమీపాన మాదన్న పేట బస్టిని కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన ప్రముఖ నాయకులు చూశారు. అక్కడ పరిస్థితి ఏమిటి? మహబూబ్ షేరిఫ్ అనే ఒకవ్యక్తి అరదు private individual కాదు. మన మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషనుకి సంబంధించిన ఒక వ్యక్తి ఆయన ఒక మంచి armed gang ని హైదరాబాదు టివీసీసిటీలో organise చేశారు. దానికి ఆధినేత రజాకార సమయాన ముఖ్యముగా చాల దౌర్జన్య పద్ధతులు అవలంబించి బస్టివారిని పీడించిన వారు. ఇప్పటికీ గవర్నమెంటు పర్మిసులో వున్నారు అంటే ఎలాగో వున్నారనుకోండి. ఆయనకు హృదయ పరివర్తన కలిగినదా అంటే కలగడము లేదు. 27 వ తేదీన ఒక చిన్న సంఘటన జరిగింది. ఆ సంఘటన significance గురించి చెప్పదలచాను. ఆ సంఘటనయొక్క వివరాలలోకి పోదలదు కోలేదు. చిన్న వ్యక్తి ఏదో soap factory లో పనిచేస్తున్నాడు. అక్కడి నుంచి ఎక్కడికో పోతున్నాడు. అంతకుముందు Home guards parade జరిగింది. ఆ parade లో రైఫిల్లు తీసుకొని training ఇస్తూవుంటే నేర్చుకోడానికి అక్కడున్నారు. Training అనంతరము, కనీసము అరగంట తరువాత ఆ వ్యక్తి, అదే soap factory లో వుండేవారు ఆ soap factory నుంచి బయట పడదలంచాడు. ఇంకొకరు ఆ soap factory ప్రాంగణములోకి ప్రవేశించి న్యూసెస్సు create చేస్తే, ఎందుకు న్యూసెస్సు create చేస్తావు. స్త్రీలుండే స్థలాన అంటే చాకు తీసుకొని ఆక్రమణ జరిపారు. అంత మాత్రాన కొంతమంది కాంగ్రెసు నాయకులు వెళ్లి పోలీసువారికి తెలియజేస్తే పోలీసువారు అతనిని అరెస్టు చేసి తీసుకొని పోయారు. కాని తరువాత మహబూబ్ షేరిఫ్ అనేవాడు కొంతమంది సిటీకి సంబంధించిన ప్రముఖ గూండాలను ఒకచోట సమావేశపరచి ఆ శ్రోవన పోయే పని జాలలను వదలలేదు. School going children were beaten mercilessly ఒకరు మోటారు కాదుపైన పోతూ వుంటే ఆయనను కొట్టారు. ఇద్దరు కాంగ్రెసు వారిని కొట్టారు. దాని పరిణామ మేమి? అంతవరకు అది ఉరుకొని పోతుందా. అది ప్రాకటా? ఈ విషయము పోలీసువారికి తెలియజేశారు. పోలీసువారు ఏమి అంటారు—Each case will be decided on its own merits అంటారు. మేము కూడ అదే అంటాము. ఈ చిన్న incident యొక్క significance తెలుసుకొన్నారా? తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నము

చేశారా ? ఈ incident జరగడానికి 3, 4 నెలల క్రితము ఇలాగే కత్తితో ఒకరిపైన assault చేయడము జరిగింది. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు మూడు నాలుగు జరిగినవి. 3 రోజుల క్రితము బోయిగూడ నుంచి మంగళపూట్ కి పోయే త్రోవయందు ఒక ముస్లిమ్ పైన assault చేశారు. ఆ assault చేసినవాడే complainant గా పోలీసు స్టేషనుకు పోతే ఎవరిపైన assault జరిగినదో వాడే arrest అయినాడు. అరెస్టు అయిన మరుసటి రోజు ఎవరైతే assault చేశారో అదే వ్యక్తి అక్కడ ఒక చిన్న హోటలు వుంటే ఆ హోటలు యజమాని తన వరానికి చెందిన వారయినప్పటికి తన మతానికి సంబంధించిన వారయినప్పటికి, తనకు సహాయపడలేదనే మిషన్ పైన వారిపైన మరొక assault చేశారు. వానికి తీవ్రముగా గాయాలు తగిలినవి. నిన్ననో, మొన్ననో ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో చేర్చారు. ఇలా సిటీలో జరుగుతున్నవి. ఉస్మానియా ఆసుపత్రిలో ఎవరైతే injured persons admit అయి వున్నారో, admit అయిన తరువాత 3, 4 రోజులు treatment అయి discharge అయి బయటపడుతూ వుంటే కొంతమంది అక్కడ సమావేశమై ఒకే గ్రూపుకు సంబంధించిన వారు slogans raise చేయడము ప్రారంభించారు. “పాకిస్తాన్ జిందాబాద్, Down Down Congress Raj.” Down Down Congress Raj అని షేము కూడ అంటాము అనుకోండి. ‘Owe to Hindus’ ఏమిటి పీటీ గురించి ప్రభుత్వము, ఏప్పుడైతే అలోచిస్తున్నదా ? ఇలాంటి వివహారిత ప్రచారము దాని పరిణామముగా కొన్ని సంఘటనలు జరుగుతూ వుంటే ఏమి చేస్తున్నాము. హైదరాబాదులో శాంతి ప్రియముగా తమ స్వాభివృద్ధికి ప్రయత్నము చేసుకొనే ముస్లిములకు వ్యతిరేకముగా ఏమీ చెప్పదలచలేదు. ప్రభుత్వము చేయవలసిన పని సక్రమముగా నిర్వహించడము లేదని చెబుతున్నాను. ‘మహబూబ్ షేరీఫ్’ అనేవాడు మతముతో ముస్లిమ్ అయి వుండవచ్చు కాని వాడు ముస్లిమ్ కాదు. ఇస్లామ్ పైన వాడికి అభిమానము లేదని చెప్పదలంచుకొన్నాను. అసలు ముసల్మాన్ అంటే ఏమి ? ఆ విషయము కూడ ప్రభుత్వము తరపునుంచి జరగాలని చెప్పేవారిలో నేను ఒకణ్ణి. మనము ఒక రాష్ట్రానికి సంబంధించినవారము ఒక జాతికి సంబంధించినవారము మనది ఒక nation అని ప్రచారము, ప్రబోధము చేసేదానికి ఏమి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. చిన్న ముస్లిమ్ బస్తీ ప్రాంతానికి వెళ్ళి చూడండి. అది ముస్లిమ్ తప్ప కాదు. ప్రొద్దున్న లేవగానే 5 గంటలకు ఒక దీనియాత్ క్లాసు నడిపించబడుతుంది. ఏమి ప్రచారము జరుగుతుంది. “హమ్ ముస్లిమ్ ఏక్ కామ్ హై” ‘మేము ఒక nation ఒక జాతి’ అదే ప్రచారము చేయబడుతుంది. అదే ముస్లిమ్ చిన్న కుర్రవాళ్ళకు మనము ఒక ప్రబోధము చేస్తే ‘అయ్యా మీరు ముస్లిమ్ మతానికి సంబంధించినవారు కాని జాతిరీత్యా మీరు ఈ దేశములో నివశించేవారు భారతీయులు’ అని ప్రబోధము చేసే ప్రయత్నము మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నము చేస్తున్నదా, ఏ private organisation అయినా చేస్తున్నదా అని అడుగుతున్నాను. మన దేశములో వున్న ముస్లిములు ఏమి అనుకొంటారు, ప్రపంచములో వున్న ముస్లిమ్స్ అంతా ఒక జాతి అనే అభిప్రాయముతో వుంటారు. నిజముగా చూస్తే మతము ఒకటి వున్నప్పటికి nation అనేది పేరుపేరుగా వుంటుందనేది వారికి తెలియచేయడానికి ప్రయత్నము చేశామా ? సర్ సయ్యద్ అహమ్మద్ లాంటివారుకూడ మన దేశములో నివసించే ముస్లిమ్స్ గురించి ఏమి అన్నారంటే ఒకప్పుడు పీరందరు హిందువులే. పీరి రక్తనాళాలలో రామ కృష్ణాదుల రక్తము ప్రవహిస్తోందని అన్నారు. సర్ సయ్యద్ అహమ్మద్ అలీ షర్

ముస్లిమ్ యూనివర్సిటీ సంస్థాపకుడు. దానిని మనము ప్రచారము చేస్తున్నామా. మన ప్రభుత్వము తరపుననుంచి ఏదర్య తీసుకోబడుతున్నదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఇలాంటి ముఖ్య విషయాల గురించి గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ఏమీ వ్రాయలేదు. మన ప్రభుత్వము దేశానికి ముప్పు తెచ్చే విషయాలగురించి is it alive to such issues అనే సందేహము ఏర్పడుతున్నది.

ఇక ఇతర విషయాల గురించి చెప్పారు. ఎన్నో రంగాలలో పురోగమించా మంటున్నారు. ఆ పురోగమనము ఎలావుంది అంటే పంచాయతీ ఎన్నికలు కాక పూర్వము కొన్ని ఎలక్టోరల్ రోల్సు గురించి గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటుకు ఒక లేటరు వ్రాశాను. That was in May 1964. But I got a letter today. ఏమిఅంటే With reference to your letter dated 15-5-64 on the above subject I am directed to say that the matter has been enquired into and action is being taken and dealt with the concerned suitably in the matter. సంవత్సరముదాటిపోయిన తరువాత action is being taken—అందులో suitably in the matter. అది పంచాయతీ ఎన్నికలకు సంబంధించినది. ఎన్నికలు ఆయిపోయినవి. కొత్త పంచాయతీలు ఏర్పడినవి. సంవత్సరమయిపోయిన తర్వాత ఇలాంటి లేటరు వచ్చింది. ముందు ఏమీ వ్రాశారంటే “However I suggest that Sri Burugula Lakshminarayana and other may be advised to get their names registered in the rolls under the Registration Rules 1961.” ఇప్పుడుపోయి registration చేసుకోడానికి ఆయనకు అవకాశము లేదా. ఇది కొత్త రూలా. ఇది మాకు తెలియచేయాలా మేము సదస్యలముకదా ఆసెంబ్లీలో రూల్సు ఏర్పరిచినది మాకు తెలియని రూలా. ఇది ఈనాడు ప్రభుత్వము తెలియ పరచినది. గవర్నమెంటుయొక్క పురోగమనానికి ఇది ఒక నిదర్శనము. హైదరాబాదు జంట నగరాలలోయావత్తు ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో చెప్పలేను కాని కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ organise అవుతున్నది. ఎందు నిమిత్తమయ్యా అంటే Friuts and Vegetables Co-operative Society అని organise చేశారు. ఈ సొసైటీని organise చేసిన మహానీయు లెవ్వరు అంటే జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్, హైదరాబాదు జిల్లాకు సంబంధించినవారు ఇంక ఎవరు ఎవరెవరు దానిలో పున్నారంటే మేడ్చెర్ల పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు వెంకట్రామరెడ్డిగారు హిమాయత్ నగర్ పంచాయతీసమితి ప్రెసిడెంటు ప్రభాకర్ రెడ్డిగారు, యామిజాల కిషన్ రావుగారు, మార్దవరెడ్డిగారు ఎవరైనానరే Fruits and Vegetables Growers Co-operative Society అన్నపుడు fruits and vegetables ని grow చేసే వారు ఎవరైన దానిలోవుంటే అప్పుడు దానికి ఒక సొసైటీ అని, ఆ సొసైటీకి వర్స విధాలా తోడ్పడాలని నిర్ణయము తీసుకొంటే మంచిగా వుంటుంది. Co-operative Society of growers కాదు. జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ గారు కొంతమంది పంచాయతీ సమితుల ప్రెసిడెంటు కార్యకర్తలు, వారిద్వారా సొసైటీ నిర్మించబడుతోంది. ఆ సొసైటీని registration చేయడానికికూడ వర్స విధాలా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Wednesday, the 4th August, 1965.

1

2

3

